

Գլխավոր խմբագիր՝ ԳՈՐԱՌ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

Լրատվական գործունեություն
իրականացնող՝
«Հայաստանի պետական
տնտեսագիտական
համալսարան» պետա-
կան ոչ առևտորային
կազմակերպություն:

Հասցեն՝
0025, Երևան,
Նալբանդյան փողոց 128,
կենտրոնական մասնաշենք,
2-րդ հարկ:
Հեռախոս՝ 593-460, 4-60

Վկայական N 03Ա054452:
Տրված է՝ 05.06.2002թ.:

Հրատարակիչ՝ ՀՊՏՀ
«Տնտեսագետ» ամսագիրը
լույս է ընծայվում
ՀՊՏՀ լրատվության և
հասարակայնության հետ
կապերի բաժնի կողմից:

Մայիս-հունիս
2016 / N3 (689)
Տպաքանակը՝ 500
Տարածվում է անվճար:

Խմբագրակազմ

Խմբագիր՝
ԱՐՄԻՆԵ ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ
Լրագրող՝
ՆԱՏԵ ԱՎԱՍԵՍՅԱՆ
Լուսանկարիչ՝
ՈԱԶՄԻԿ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

Համակարգչային
ձևավորում՝
ՆԱԻՐԱ ԽԶԵՅԱՆԻ

Համարի
պատասխանատու՝
ԱՐՄԻՆԵ ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ

Խմբագրությանը տրամա-
դրված է եղինակների
նյութերում տեղ գտած
փաստական անձտություն-
ների համար խմբագրությունը
պատասխանատվություն չի
կրում: Անսագիր նյութերն
օգտագործելիս հղումը
պարտադիր է:

Պատվեր՝ 206:
Ծավալը՝ 6 տպ. մամուլ:
Ստորագրված է
տպագրության
04. 07. 2016 թ.:

Տպագրված է «Տնտեսագետ»
հրատարակչությունում:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՊՏՀ ՌԵԿՏՈՐ ԿՈՐՅՈՒՆ ԱԹՈՅԱՍԻ ՈՒՂԵՐՁԵՑ
ՇՐՋԱՆԱԿԱՐՏՆԵՐԻՆ 4

ԱԿԱՐՏԱՐԱՆԴԵՍ - 2016 5

Level-up. համաշխարհային տնտեսական հիմնախնդիրները՝
միջազգային ուսանողական գիտաժողովի դիտակետում 7

ՄԱՅԻՍ. ՀԱՂԹԱՆԱԿԻ ՈՒ ԽԱՂԱՊՈՒԹՅԱՆ ԱՄԻՍ 10

ԿԱՂՐԻՑ ԴՈՒՐՍ 12

ԶՈՒԻՐԱ ԵՐՎԱՆԴՅԱՆ

Դրվագ ապրիլյան մի դասաժամից 13

ԱՍՓՈՓԻՉ ԱՏԵՍՏԱԿՈՐՈՒՄ

Այսօրվա շրջանավարտը՝ Վաղվա պահանջված մասնագետ 14

ՀՊՏՀ ՇՐՋԱՆԱԿԱՐՏ – 2016 16

ՄԻՋԱՋԳԱՅԻՆ ԿԱՊԵՐ

«ԷՐԱՍՄՈՒՄ+» 18

Հագեցած շաբաթ Բիալիստոկում 18

Մեր դասախոսների աչքերով 20

Եվրոպացի մասնագետները՝ մեր համալսարանում 22

ESPAQ

Ուսանողների հետ, ուսանողների համար 23

«ՖՈՒԼԲՐԱՅԹ»

Պրոֆեսոր Թումանոֆը՝ Հայաստանում:
Վերադարձ՝ ակունքներին 24

ՈՒՄԵՅ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

Կներդրվեն ժնկյան կրթության սկզբունքներ 27

ՍԱՄՎԵԼ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԽճԱՆԿԱՐ 28

ՄԵՐ ՇՆՈՐՀԱԼԻՆԵՐԸ

Քնարաշունչ՝ խոսքով ու գրչով 30

ԼՐԱՅՈՒ 32

ՀՊՏՀ ԳԻՏԱԿԱՆ ԽՈՐՃՐՈՒՄ 38

Նրանք մեր հպարտությունն են 40

ՈՒՍԱՌՈՂԱԿԱՆ ԳԱՐՈՒՆ – 2016

Հաշվապահական հաշվառում և առողիտը՝ լավագույն
մարզական ֆակուլտետ 42

ՍՈՖՅԱ ՕՉԱՆՅԱՆ

ՎԵՐԾԱՆԵԼՈՎ ԱՐՎԵՍՏԻ ԳԱՂՏՆԱԳԵՐԸ

Ամբերդ. հայկական կառուցողական հանձարի
Ժայռեղեն արտահայտությունը 43

ԲԱՐԻՆ՝ ՁԵՎ ՈՒՂԵԿԻԾ

Ավանդույթի ուժով յուրաքանչյուր տարի այս շրջանում մենք հավաքվում ենք՝ համդիավոր արարողությամբ հաջողություն մաղթելու ևս մեկ սերմնի, որը մասնագիտական մկրտություն է ստացել մեր համալսարանում, այս պատերի ներքո, որոնք, համոզված են, այնքան հարազատ են դարձել ձեզ: Այսօր տոն է ոչ միայն ձեզ համար, սիրելի շրջանավարտներ, այլև մեզ՝ կրթության գործի կազմակերպիչներին ու պատասխանատուններին համար:

Մեր համալսարանը յուրաքանչյուր տարի բակալավրիատում և մագիստրատուրայում մեծ թվով շրջանավարտներ է քողարկում, ճանապարհում մասնագիտական աշխատանքի ասպարեզ ու սրտի թրիխոռու հետևում նրանց կայացմանն ու հաջողությանը: Ուսանողի կրթությանը նպատակառուղղված հետևողական ու անմնացորդ ջանքերից հետո էլ համալսարանը շարունակում է նախանձախնդիր լինել նրանց առաջնաբացի հարցում ու անհրաժեշտության պարագայում հասնել ու սատարել:

Սիրելի շրջանավարտներ,

2015-2016 ուսումնական տարին մեր համալսարանի համար հաջող ավարտ է նշանավորում: Ինչպես վկայում է ամփոփիչ ատեսավորման գործընթացը, որում ձեր գիտելիքները և գիտահետազոտական կարողությունները ներկայացրեցիք համախմբված ու ցայտուն, ձեր առջև կարող են մեծ հեռանկարներ բացվել: Դուք, իրավամբ, ունակ եք ձեր ուսերին կրելու և հայրենական տնտեսագիտության առաջնադաշտում և տնտեսության զարգացման առաջնադաշտում՝ արժանի սերնդափոխություն ապահովելով մեր համալսարանի գիտնական-մանկավարժներին, պետական պաշտոնյաներին, հաջողակ ծեռներեցներին:

Սիրելի շրջանավարտներ,

գիտելիքը կայուն ու հարատև արժեք է, ուստի դուք չպետք է բավարարվեք ձեռք բերածով, կրթության շարունակականությունը պետք է դառնա ձեր ինքնահաստատման հիմնաքարը ու առաջնադաշտում կարևոր խթանը: Ես լիհահույս եմ՝ մեր սպասելիքները դուք արդարացնելու եք: Այնուհանդերձ, համալսարանի դեկանական և անձամբ իմ համար չափազանց կարևոր է, որ մեր շրջանավարտները մասնագիտական հատկանիշների կողքին ու նախնառաջ լինեն ինքնահաստատ ու ազնիվ մարդ-քաղաքացի, հայրենասեր հայ:

Դուք այն տարիքում եք, երբ կառուցվում է նաև անձնական երջանկությունը. գտնում եք ձեր կեսին, ստեղծում ընտանիք՝ դրանով ևս մասնակից դառնալով մեր պետականության կայացմանը: Ցանկանում են, որ ձեր անձնական կյանքը լինի ներդաշնակ՝ լի սիրով, հարգանքով ու փոխըմբռնմամբ:

Կրկին ու կրկին շնորհավորում են ձեզ, մաղթում նորանոր ձեռքբերումներ և հաջողություն բոլոր նախաձեռնություններում:

ԿՈՐՅՈՒՆ ԱԹՈՅԱՆ

**Հայաստանի պետական տնտեսագիտական
համալսարանի ռեկտոր,
տնտեսագիտության դոկտոր, պրոֆեսոր**

ԲԱՐՁՐՈՐՎԿ ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ՝ ՀԱԼԻ ԲԱՐԵՆՈՐՈԳ ԿՅԱՆՔԻ ՈՒ ԿՐԹՎԱԾ ՀԱՄԱԿՈՒԹՅԱՆ

Հունիսի 28-ին տեղի ունեցավ «Շրջանավարտ – 2016» ամենամյա հանդիսավոր արարողությունը, որին մասնակցում էին 33 վարչապետ, 3ՊՏՀ խոր հրորի նախագահ Յովիկ Աբրահամյանը, 33 ԿԳ նախարար Լևոն Մկրտչյանը, 3ՊՏՀ ռեկտոր, պրոֆեսոր Կորյուն Արոյանը, 33 Աժ պատգամավոր, 3ԵՀ հոգաբարձուների խորհրդի համակարգող Կարեն Ավագյանը, համալսարանի պրոռեկտորները, պրոֆեսորադասախոսական և վարչական անձնակազմերի աշխատակիցներ, ուսանողական խորհուրդն՝ իր ամբողջ կազմով, մի քանի հարյուր շրջանավարտներ՝ տարբեր կրթածներից: Յանդիսությունը, որը կազմակերպել էին 3ՊՏՀ-ն, Յայատանի երիտասարդական հիմնադրամն ու բուհի ուսանողական խորհուրդը, հագեցած էր տարբեր անակնկալներով, երաժշտական ելույթներով, դիպլոմների հանձնման արարողությամբ և համերգային մասով:

Շրջանավարտներին գերազանցության ավարտական վկայականներ հանձնելու արարողությունը սկսեց հանրապետության վարչապետը՝ ողջույնի խոսքում նշելով. «Յայաստանի պետական տնտեսագիտական համալսարանն այսօր մեծ կյանք է ճանապարհում մասնագետների նոր սերունդ՝ օժոված խորը գիտելիքներով և անհրաժեշտ հմտություններով: Այսօր դուք ամփոփում եք համալսարանական կրթության շրջափուլը, որը խիստ կարևոր է յուրաքանչյուր մարդու կյանքում: Կրթությունը, որն ավանդաբար բարձր արժեք է մեր ժողովրդի համար, շարունակում է այդպիսին մնալ՝ անկախ

հանգամանքներից և հնարավորություններից»: Վարչապետի խոսքով՝ կրթված հասարակությունը պետության ամրության, երկրի զարգացման և հասարակության առաջընթացի երաշխիքն է, որին այլընտրանք չկա, և պատահական չէ, որ Յայատանի Յանրապետության Կառավարությունն իր զարգացման ծրագրով, ամենօրյա աշխատանքով որդեգրել է կրթության խրախուսման մոտեցումը՝ կարևորելով կրթության մատչելիությունն ու հասանելիությունը: Յովիկ Աբրահամյանը նաև նշեց, որ իր համար՝ որպես պետության Կառավարության ղեկավարի, հատկապես կարևոր է որակյալ տնտե-

սագետների առկայությունը, որոնք կարող են իրենց գիտելիքներով նպաստել մեր տնտեսության առաջանցիկ զարգացմանը:

«Դամոկված եմ, որ լավ պատրաստված մասնագետները նոր լիցք են հաղորդելու Դայաստանի տնտեսության զարգացման մեջ գործին, դառնալու են երկիր առջև ծառացած խնդիրների լուծման գործը ստանձնող պատասխանատու քաղաքացիներ: Տեղյակ եմ, որ Դայաստանի պետական տնտեսագիտական համալսարանում անցնող տարիներին ստեղծվել են ժամանակակից կրթության կազմակերպման համար անհրաժեշտ բոլոր պայմանները՝ արդիական միջավայր, հետազոտական աշխատանքի հնարավորություն, նյութատեխնիկական հիմքի վերազինում, թվային գրադարան: Յուսով եմ, որ սա տվել է իր արդյունքը, և դուք համալսարանից հեռանում եք անհրաժեշտ գիտելիքներով և անմոռանալի տպավորություններով, որոնք կօգնեն ձեզ՝ կյանքում գտնելու ձեր արժանի տեղը», - ասաց Կառավարության ղեկավարը՝ բարի ճանապարհ նարեկով շրջանավարտներին:

«Ընորհավորում եմ այս գեղեցիկ օրվա կապակցությամբ՝ հանրապետության ամենակայացած բուհերից մեկի շրջանավարտներին», - ՀՊՏՀ շրջանավարտներին ուղղված բարեմաղթանքի խոսքում նշեց ՀՀ ԿԳ նախարար Լևոն Մկրտչյանը՝ հավելելով, որ շրջանավարտների կյանքում նոր փուլ է բացվում, նոր հեռանկարներ: Կրթության և գիտության նախարարի խոսքով՝ հաշվի առնելով մեր երկրի առջև ծառացած մարտահրավերները և այն նոր խնդիրները, որոնք կարող են ծագել ապագայուն, լավ պատրաստված մասնագետների ներդրումը երկրի կառավարման, բարենորոգ տնտեսական ու հասարակական կյանքի ապահովման գործում խիստ կարևոր է: Նախարարը Վստահություն հայտնեց, որ ՀՊՏՀ շրջանավարտներն իրենց ներդրումը

կումենան երկրի շինարարության գործում: Այնուհետև Լևոն Մկրտչյանը նույնական գերազանցության դիպլոմներ հանձնեց շրջանավարտներին:

Ընորհավորանքի ու բարեմաղթանքի արտառուչ խոսքում ռեկտոր Կորյուն Աթոյանն իր վստահությունը, հպատությունն ու բարձր գնահատականն ուղղեց շրջանավարտներին, հավաստիացրեց՝ բուհը պատրաստակամ է հետազայում էլ սատարել նրանց, ապա ընդգծեց, որ կրթության շարունակականությունը պետք է դառնա շրջանավարտների ինքնահաստատման հիմնաքարն ու առաջխաղացման կարևոր խթանը: Կորյուն Աթոյանի ուղերձն ամբողջությամբ՝ էջ 4-ում:

Ուկտորը գերազանցության վկայականներ հանձնեց շրջանավարտներին, ապա նաև համալսարանի հետ համագործակցող մի քանի տասնյակ ընկերությունների և կազմակերպությունների ներկայացուցիչների հանձնեց շնորհակալագրեր և հիշանվերներ: «Արմենթել» ընկերության ներկայացուցիչը բուհին ուղղված շնորհակալական խոսք ասաց, շեշտադրեց շրջանավարտների հետ հետադարձ կապ պահպանելու համալսարանի մոտեցումը, ապա հավելեց, որ իրենց մոտ աշխատանքի անցած շրջանավարտները լավագույն արդյունք, մասնագիտական բարձր որակներ են ցուցաբերում:

Իր և շրջանավարտների անունից համալսարանին երախտագիտության խոսք հղեց շրջանավարտ Գոհար Յովհաննիսյանը՝ խոսելով ստացած գիտելիքների, ձեռք բերած ընկերների, անցած ճանապարհի և այդ օրվա ապրումների մասին:

Հանդիսությունը շարունակվեց դիպլոմների հանձնումով, երաժշտական ելույթներով, նաև հրավառությամբ, ինչը ներկաներին պարգևեց բարձր տրամադրություն:

ԳՈՅԱՐ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

Level-up.

համաշխարհային
տնտեսական
հիմնախնդիրները՝
միջազգային ուսանողական
գիտաժողովի դիտակետում

**Ուսանողների կողքին էին
ՀՅ վարչապետ, ՀՊՏՀ խորհրդի
նախագահ Շովիկ Աբրահամյանն
ու ՀՊՏՀ ռեկտոր,
պրոֆեսոր Կորյուն Աթոյանը**

Հայաստանի պետական տնտեսագիտական համալսարանի ուսանողական խորհրդի և Հայաստանի երիտասարդական հիմնադրամի նախաձեռնությամբ մայիսի 20-22-ը Ծաղկաձորում անցկացվեց Level-up միջազգային ուսանողական գիտաժողովը՝ «Համաշխարհային տնտեսական մարտահրավերներ» խորագրով։ Ամենամյա գիտաժողովի ձևաչափն այս տարի փոխվել էր, այն դարձել էր միջազգային։ մեր ուսանողական խորհրդի նախաձեռնությանն արձագանքել էին և արդյունքում գիտաժողովին մասնակցեցին աշխարհի 7 երկրների 15 համալսարանների շուրջ 100 ուսանողներ։ Գիտաժողովի կարգախոսն էր «Օգնիր ընկերոջ՝ հասնել բարձր մակարդակի»։

Ուսանողական խորհրդի այս նախաձեռնությունը, արդեն քանի տարի է, ողջունելու են զալիս ՀՅ վարչապետ, ՀՊՏՀ խորհրդի նախագահ Շովիկ Աբրահամյանն ու ՀՊՏՀ ռեկտոր, տնտեսագիտության դոկտոր, պրոֆեսոր Կորյուն Աթոյանը։ Այս տարին

և բացառություն չեր, և գիտաժողովի եզրափակիչ օրը՝ մայիսի 22-ին, ՀՅ Կառավարության ղեկավարը, մեր համալսարանի ռեկտորը, ՀՅ Աժ պատգամավոր, ՀԵԴ հոգաբարձուների խորհրդի համակարգող Կարեն Ավագյանը, Կոտայքի մարզպետ Կարապետ Գուլյոյանը այցելեցին գիտաժողովի մասնակիցներին։

Ողջունելով ուսանողների նախաձեռնությունն ու նաև ուրախալի համարելով գիտաժողովում աշխարհի տարբեր երկրների համալսարանների ուսանողների ներգրավումը՝ Շովիկ Աբրահամյանն ասաց. «Որպես Հայաստանի Համրապետության Կառավարության ղեկավար՝ ես մեծ ուշադրություն եմ դարձնում մասնագիտական բոլոր այն ռացիոնալ քննարկումներին, որոնք կարող են օգտակար լինել մեր երկրի տնտեսության զարգացման, մեր առջև ժառացած խնդիրների լուծման գործում»։ Վարչապետի խոսքով՝ համաշխարհային տնտեսական իրողություններն իրենց արտացոլումն են ստանում նաև մեր տնտեսության մեջ, դրանց էլ գումարվում են մեր երկրի առանձնահատկությամբ պայմանավորված խնդիրները, ինչի ծանր և պատասխանատու լուծումը Կառավարության ուսերին է։

«Ակնհայտ է, որ մենք ունենք անհրաժեշտ կամք և մեծ ցանկություն՝ կրկնապատկելու մեր ջանքերը, որոնք ուղղված են մեր երկրի տնտեսական զարգացմանը, արդյունքում նաև՝ ինքնարակ և բարեկեցիկ կենսապայմանների ապահովմանը», - ընդգծեց Կառավարության ղեկավարը։

Անդրադարձալով գիտաժողովում հնչած քննարկումների ու գեկուցումների բովանդակությանը՝ Շովիկ Աբրահամյանը նշեց. «Համոզված եմ, որ այն կրթած, հայրենասեր և գեղեցիկ երիտասարդությունը, որ ունենք այսօր, ի զրոյի է առաջադրել ոչ միայն մասնագիտական կարծիքներ ու առաջարկներ, այլև իր մեծ նպաստը բերել մեր պետության զարգացման գործին»։ Եզրափակելով խոսքը՝ վարչապետն առաջարկեց որևէ ձևաչափով քննարկում կազմակերպել ոչ միայն տնտեսության

զարգացման խնդիրների, այլև տնտեսության զարգացումը խոչընդոտող հանգամանքների մասին:

Ելույթով հանդես եկավ նաև ՀՊՏՀ ռեկտոր Կորյուն Աթոյանը՝ անդրադարձալով վերջին տարիներին համալսարանում գիտությանն ուղղված քաղաքականությանը, շեշտելով բուհի դեկավարության այն համոզմունքը, որ համալսարանների առաջխաղացման ու մրցունակ լինելու գրավականներից մեկը գիտահետազոտական ուղղության զարգացումն է, ինչին էլ ուղղվել է վերջին տարիների գործունեությունը:

«Մեր համալսարանում մեծ թափ ստացած գիտահետազոտական աշխատանքներում առաջին անգամ ներգրավվել են նաև ուսանողներ, որոնք այդպիսով հնարավորություն են ստացել ոչ միայն զարգացնելու իրենց հետո հետազոտական կարողությունները, այլև վարձատրվելու:

Ուրախությամբ եմ նշում, որ համալսարանի գործունեության գրեթե բոլոր բնագավառներում էակեն մեծացել է մեր ուսանողների մասնակցությունը, բազմաթիվ են նրանց նախաձեռնությունները բոլոր ոլորտներում: Գովելի է նաև, որ ուսանողներն իրենք են կարևորում գիտական միջոցառությունների անցկացումը, և ամենայա դարձած այս գիտաժողովի կազմակերպումը դրա վկայությունն է», - նշեց ռեկտոր Կորյուն Աթոյանը:

ՀՊՏՀ ռեկտորի խոսքով՝ համաշխարհային տնտեսական մարտահրավերները, որ քննարկման առիթ են Հայաստանի Հանրապետության Կառավարության, պետական պաշտոնյաների և պատկան այլ մարմինների համար, նաև տնտեսագետների մասնագիտական տեսադաշտում են: «Մեր համալսարանը հավակնում է փորձագիտական, հետազոտական կարծիքներով իր նպաստը բերել հայրենի տնտեսության զարգացման գործին, և այս ուղղությամբ նույնպես գործնական քայլեր կատարվել են: Հայաստանի Հանրապետության վարչապետի հանձնարարությամբ մեր համալսարանի «Ամբերդ» հետազոտական կենտրոնը գիտական հետազոտություններ է իրականացնում նախարարությունների համար», - ասաց բուհի դեկավարը:

«Հայաստանի երիտասարդական հիմնադրամի աջակցությամբ մեր ուսանողական խորհրդի նախաձեռնած այս գիտաժողովը փայլուն առիթ է՝ ծանոթանալու արդի տնտեսական խնդիրների շուրջ երիտասարդ մասնագետների մոտեցումներին: Մեր ուսանողները մասնագիտական խորը գիտելիքներ, հետազոտելու պատշաճ կարողություններ ունեն, և վստահ են, որ այս օրերին հնչել են ուշադրության արժանի գեկուցումներ: Ցանկանում են նշել նաև, որ ուսանողական այս գիտաժողովը տարեցտարի որակապես ավելի է բարեկավում՝ ներուիհականից միջբուհականի, այս տարի նաև միջազգային վերածվելով: Մրա վկայությունն է նաև այն, որ մեր ուսանողների նախաձեռնությանն արձագանքել են աշխարհի 7 երկրների համալսարանների ուսանողներ», - շարունակեց ռեկտորը հույս հայտնելով, որ գիտաժողովի ավարտը կդառնա նոր գաղափարների սկիզբ:

Եզրափակելով ելույթը՝ ՀՊՏՀ ռեկտորը շեշտեց, որ վերջին տարիներին համալսարանը հաջողու-

թյուններ է արձանագրել գործունեության բոլոր ուղղություններում և դրանում մեծ է ՀՀ վարչապետ, ՀՊՏՀ խորհրդի նախագահ Շովիկ Աբրահամյանի ավանդը: «Մենք մշտապես ստացել ենք նրա աջակցությունը, ինչի համար հայտնում եմ իմ երախտագիտությունը», - ասաց նա:

Ելույթներից հետո ուսանողները հանդես եկան գեկուցումներով, մասնավորապես հնչեցին Սարիանա Խաչատրյանի «Տնտեսական և ռազմական շահերի բախումը որպես համաշխարհային մարտահրավեր» և Զավեն Խուկեյանի «Ուրոտատեխնիկան ՀՀ ռազմարդությանը մեջ և որպես Հայաստանի բրենդի զարգացման ուղղություն» գեկուցումները, որոնց շուրջ ներկաները հնչեցրին հարցեր:

Գիտաժողովի հետո ամսի ավարտից հետո Շովիկ Աբրահամյանը գրուցեց ուսանողների հետ, հետաքրքրվեց նրանց հուզող խնդիրներով:

Գիտաժողովն անփոփով օրվա երկրորդ կեսին,

մրցատյանի արդյունքներով առանձնացվեցին գիտաժողովի երեք բաժանմունքների հաղթող եռյակները, որոնց պատվորներ և մրցանակներ հանձնեցին ռեկտոր Կորյուն Աթոյանը, ուսանողների և շրջանավարտների հետ աշխատանքների օժով արողեցորդ Սևակ Խաչատրյանը և ՈՒԽ նախագահ Մերգել Խառատյանը:

Ըստ մրցատյանի արդյունքների՝ հաղթողների շարքում 1 ուսանող Թբիլիսիի պետական համալսարանից է, 2-ը ՀՊՏՀ օտարերկրացի ուսանողներ են, 6-ը՝ ՀՊՏՀ:

«Դամաշխարհային ֆինանսական շուկան և Հայաստան» բաժանմունքում 1-ին տեղն է զբաղեցրել Մարի Եղիազարյանը, 2-րդ և 3-րդ տեղերը, համապատասխանաբար, Հայկ Գրիգորյանը և Աննա Ավետիսյանը: «Տնտեսագիտություն» ավելի լավ տնտեսության համար» բաժանմունքում 1-ին տեղը զբաղեցրել է Թամար Շենգելիան (Թբիլիսիի պետական համալսարան), 2-րդը՝ Նելսոն Նաբը, 3-րդը՝

Մարիետա Բաղդասարյանը: «Տնտեսության զարգացման հիմնախնդիրները Հարավային Կովկասում» բաժանմունքում 1-3-րդ տեղերն են զբաղեցրել, համապատասխանաբար, Զավեն Խուկեյանը, Ալբերտ Հայրապետյանը, Հայյան Ալիբելան:

1-ն տեղը զբաղեցրածները որպես մրցանակ ստացան պլանշետ, 2-րդ տեղը զբաղեցրածները՝ մարզեթոլոգ Իգոր Մաննի սեմինարի տոմս, 3-րդ տեղը զբաղեցրածները՝ Դիլիջանի «Տնտեսագետ» մարզաառողջարանի մեկշաբաթյա հանգստի ուղեգիր:

Բուհի ղեկավարության անունից լավագույն գեկուցումներ ներկայացնելու և միջազգային գիտաժողովի կազմակերպման համար ռեկտոր Կորյուն Աթոյանը երեք ուսանողների՝ Հայկ Գրիգորյանին, Ալբերտ Հայրապետյանին և Գրիգոր Ոսկերչյանին, առաջարկեց ընդգրկվել «Անբերդ» հետազոտական կենտրոնի գիտահետազոտական աշխատանքներում, որը հնարավորություն կը նձեռի ոչ միայն զարգացնելու հետազոտական կարողությունները, այլև վարձատրվելու: Սա անակնկալ էր ուսանողների համար և ընդունվեց խանդավառությամբ:

Անփոփելով մրցանակների հանձնման արարողությունը՝ ՈՒԽ նախագահ Մերգել Խառատյանը շեշտեց, որ անցած երեք օրերը ոչ միայն գիտելիքների հարստացման հնարավորություն էին, այլև փոխշփումների առիթ, ապա շնորհակալություն հայտնեց ուսանողներին, մրցատյանի կազմում ընդգրկված դասախոսներին, ինչպես նաև ռեկտոր Կորյուն Աթոյանին և Հայաստանի երիտասարդական հիմնադրամին, որոնց գործուն աջակցությամբ կյանքի կոչվեց գիտաժողովը:

Ավարտից հետո ուսանողները իրենց տպավորությունները պատմեցին ռեկտոր Կորյուն Աթոյանին, նրա հետ քննարկեցին իրենց հուզող հարցերը, ներկայացրեցին առաջարկներ, վերջում խնդրեցին լուսանկարվել, ինչին համալսարանի ղեկավարն արձագանքեց սիրով:

ԳՈՐԱՐ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

Յայրենիքի պաշտպանության համար զոհված հայորդիներին

Նոր Նորքի առաջին զանգվածում, ՀՀ ազգային հերոս Թարուլ Կրպեյանի անվան գրոսայգում մայիսի 31-ին տեղի ունեցավ ապրիլյան քարօրյա պատերազմի զոհերի հիշատակի հուշարձանի բացում, որին ներկա էին ՀՀ վարչապետ, ՀՊՏՀ խորհրդի նախագահ Շովիկ Աբրահամյանը, ՀՊՏՀ ռեկտոր, դոկտոր, պրոֆեսոր Կորյուն Աբրյանը, ԱԺ պատգամավոր, ՀԵՇ հոգաբարձուների խորհրդի համակարգող Կարեն Ավագյանը, Արարատյան հայրապետական թեմի առաջնորդական փոխանորդ Նավասարդ արքեպիսկոպոս Կճոյանը, Նոր Նորք վարչական շրջանի ղեկավար Արմեն Ուկիշանյանը, ՀՊՏՀ ղեկավար կազմի ներկայացուցիչներ, աշխատակիցներ, ուսանողներ: Նախաձեռնությունը Յայաստանի պետական տնտեսագիտական համալսարանի ուսանողական խորհրդինն ու Յայաստանի երիտասարդական հիմնադրամին էր:

«Շուշարձանի տեղադրումը նպատակ ունի հավերժացնել հայրենիքի պաշտպանության համար անմահացած հայորդիների սխրանքն ու քաջագործությունը: Շուշաբարը խաչի և թրի միաձուլում է և խորհրդանշում է հայրենիքի պաշտպանության համար զոհված հայորդիներին: Խաչից ծառագող լույսը, զույգ թևերի տեսքով, միխճկում է հողի մեջ՝ խորհրդանշելով մերօրյա հերոսների սխրանքը, ովքեր ամուլ կառչելով հողին՝ կյանքի գնով պաշտպանեցին մեր երկրի սահմանները», - նշվում է հուշաբարին կից իրազեկող պատառում:

Շուշարձանի բացումը կատարեցին Կարեն Ավագյանն ու ՀՊՏՀ ՌԻԽ նախագահ Սերգեյ Խառաստյանը, որից հետո հյուրերը ծաղիկներ խոնարհեցին հուշարձանի նոտ: Տեր Նշան քահանա Ալավերդյանն օրինության խոսք հնչեցրեց և ներկաներին հրավիրեց միասնական աղոթքի: Խոսք ասաց նաև հուշարձանի հեղինակ, ժողովրդական վարպետ Վարագդատ Համբարձումյանը՝ շեշտելով, որ տվյալ կորողը նախ և առաջ մեր վարքագիծն է, ուստի պետք է զոհերի նկատմամբ ակնածանքով ապրել:

Այնուհետև վարչապետ Շովիկ Աբրահամյանը և ՀՊՏՀ ռեկտոր Կորյուն Աբրյանը ծաղիկներ խոնարհեցին նույն գրոսայգում գտնվող Արցախյան պատերազմի (Նոր Նորք համայնքի) զոհերի հիշատակի շիրմաքարերի նոտ:

Մեր հաղթանակները շարունակական են, պատենական հինավորոց հողի վրա խաղաղ ու շեն կյանք վարելու երաշխիք: Այսօր էլ հայ երիտասարդը ոգով ու կամքով տոկուն է, պատրաստ՝ կերտելու նորօրյա փառապանծ հաղթանակներ:

Եվ ահա 2016 թվականի մայիսի 9-ը՝ Հաղթանակի և խաղաղության օրը, հատկապես երիտասարդ սերնդի համար, քարօրյա պատերազմի ու շարունակվող լարվածության հետնապատկերի վրա վերահնաստավորվում է, զգայուն դարձնում պատերազմի վտանգը, հայրենիքը զենքով պաշտպանելու և խաղաղությունը գնահատելու անհրաժեշտությունը:

Հայրենական մեծ պատերազմում տարած հաղթանակին, Շուշիի ազատագրմանը, Արցախի կանոնավոր բա-

Նորայր Մուրադյան

նակի ստեղծմանը, Յայաստանի առաջին Հանրապետությանը նվիրված մայիսյան տոները մեր հաղթանակների ու ծեռքբերումների մշտարթուն հիշողությունն են ու պայծառ գալիքի գրավականը:

Հաղթանակի գրոսայգին, Սարդարապատի հուշահամալիրը ամեն տարի բազմահազար այցելուների ուխտատեղի են:

Մայիսի 9-ին Հաղթանակի գրոսայգում էին նաև ՀՊՏՀ-ականները՝ ռեկտոր Կորյուն Աբրյանի գլխավորությամբ: Տոնին հաջորդած երկուշաբթին նույնական բարձր տրամադրությամբ սկսվեց մեր համալսարանում: «Նժդեհ» ռազմահայրենասիրական ակումբի նախաձեռնությամբ երկար դասամիջոցին, ՀՊՏՀ ուսանողները կենդանի երաժշտության ուղեկցությամբ ազգային խորհս երգ ու պարով իրենց զորակցությունը հղեցին սահմանին:

կանգնած հայ զինվորին: Նրանք կրում էին հայոց եռագույնով խորհրդանշական շապիկներ՝ «Փառք հայոց զինվորին» վերտառությամբ:

Մայիսյան օրերին համալսարանականների տոնական տրամադրությունը կրկնապատկվեց՝ հայոց բանակի զինվորների հասցեին շնորհակալագրերով: ՀՊՏՀ ռեկտոր Կորյուն Աթոյանին ՀՀ ՊՆ Ն գորամասի հրամանատարությունից առաջին նամակում հայրենասեր, օրինակելի, արժանի քաղաքացի դաստիարակելու համար շնորհակալական խոսք էր՝ հաշվապահական հաշվառման և առւդիտի ֆակուլտետի ուսանող կրտսեր սերժանտ Կորյուն Նորայի Մուրադյանի հասցեին, ով ծառայելով ՀՀ զինված ուժերում՝ իրեն դրսենորել է որպես կարգապահ և բարեկիլդ զինծառայող, բազմից արժանացել է հրամանատարության խորհուսանքին, գովասանքներին և 2015 թ. արդյունքներով ճանաչվել է զորամասի լավագույն զինծառայող: Համանատարությունը հայտնում է, որ մեր ուսանողը խորանուխ է լինում համաձառայակիցների կարգապահության ամրապնդման և նշակութաժաման-

է ստանում զորամասերից, և բոլորը լրատվության և հասարակայնության հետ կապերի բաժինը հրապարակում է՝ որպես հրաշալի օրինակներ, որպես խրախուսում:

«Ես բազմից եմ շեշտադրել մեր մոտեցումը՝ համալսարանում ոչ միայն բարձրագույն կրթական ծառայություն են մատուցում, այլև կրթում, դաստիարակում են երկրի վաղվա քաղաքացուն, ինչի համար մենք բոլորս ենք պատասխանատվություն կրում: Ուրախ եմ, որ համալսարանական միջավայրը, մենք, կարողանում ենք մեր երիտասարդների մեջ կոփել, ամրացնել այն բոլոր դրական հատկանիշները, որոնք նրանք ստացել են իրենց ընտանիքում: Իսկ այս շնորհակալական ճամակները, որ իմ փոստարկում դարձել են ամենասպասվածներից, մեզ ուրախանալու և հպարտանալու առիթներ են ընձեռում: Ապրիլյան հերոսական օրերը ևս մեկ անգամ հավաստեցին, որ մեր սահմանները պաշտպանում են կամային բարձր որակներով, խիզախ և հայրենասեր զինվորներ», - մեզ հետ գրուցում նշեց ռեկտոր Կորյուն Աթոյանը:

ՈԳՈՎ ՈՒ ԿԱՄՔՐՈՎ ՏՈԿՈՒՆ

ցային միջոցառումների ակտիվ կազմակերպման գործում, հարգված է զորամասի ողջ անձնակազմի կողմից:

Ուսազմահայրենասիրական դաստիարակությունը Հայաստանի պետական տնտեսագիտական համալսարանում բարձր հիմքերի վրա է: Պաշտպանական գերատեսչության ներկայացուցիչների այցերը մեր համալսարան, բուհի ռեկտորի, պրոռեկտորների, ուսանողների հաճախակի այցերը զորամասեր դարձել են համալսարանական առօրյայի բաղկացուցիչ մասը: Բոլոր նախաձեռնությունները, միջոցառումները ստանում են ռեկտոր Կորյուն Աթոյանի աջակցությունը: Համալսարանական առօրյայում օրինաչափ են նաև նման արձագանքները, երբ ռեկտորը բազում շնորհակալական նամակներ

Մայիսյան երկրորդ նամակը ԼՇ պաշտպանության բանակի N զորամասից էր: Համանատարությունն իր խորին շնորհակալությունն էր հայտնում ռեկտորին՝ պահեստային զինապարտ, ՀՊՏՀ ինֆորմատիկայի և վիճակագրության ֆակուլտետի կառավարման տեղեկատվական համակարգեր մասնագիտության առկա ուսուցման 4-րդ կուրսի ուսանող (արդեն՝ շրջանավարտ) Վահե Աշոտի Վերյանի հայրենանվեր ծառայության համար:

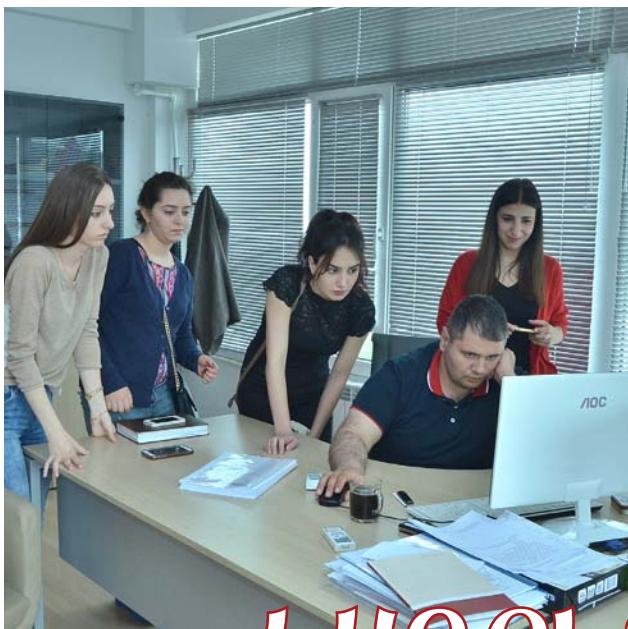
Նամակում նշված էր, որ մեր ուսանողը կատարել է իր պարտքը հայրենիքի հանդեպ՝ ս.թ. ապրիլի 3-18-ն ընկած ժամանակահատվածում 2-րդ գումարտակի կազմում մասնակցելով մարտական դիրքերի պաշտպանության ռազմական գործողություններին:

«Անկասկած, դրանում մեծ է նաև Զեր ավանդը և միայն հայրենիքի այդպիսի զինվորներով մեր ազգը կկարողանա դիմակայել թշնամուն և հաղթանակներ տոնել»: ասված է նամակում:

Կրկին ու կրկին փառք հայոց զինվորին ու անփորձանք ծառայություն:

ԳՈՐԱՐ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

ԿԱՐՄԻՔ ԴՐԱԽՐԱ

- Չորսօրյա պատերազմը մեր հերթական Ավարայրն էր,- Մարիամն է՝ խելացի, խոհեմ աղջնակը՝ կուրսի աչքի ընկնող ուսանողուհիներից մենքը:

- Ոչ մի Ավարայր...- Դանկարծակի եկած՝ շըրջվում են դեպի խստախոս տղան, որի սաստոր ձայնից աղջկը շփոթվեց ու անթաքուց վիրավորանքը դեմքին՝ լռեց. Գեղամն է՝ բանակից մի քանի ամիս առաջ գորացրված զինվոր-ուսանողը:

- Գեղա՞մ...

- Տիկին Երվանդյան, հերիք է՝ Ավարայրով չափենք մեր պայքարներն ու ճակատամարտերը: Դազարամյակուկես փառք ենք տվել Վարդանանց, թողլինի... էլի տանք... Բայց այսօր, համաձայն չեք, որ ուրիշ երգ ու գիրք է պետք:

Փառավորվեցի: (Քառասուն տարվա իմ աշխատանքային գործունեության ընթացքում հոգիս բացմաթիվ անգամ է փառավորվել մեր տղաներով ու աղջիկներով. ես սիրում են հայի ընթառ ու ոգեախին այդ տարին ու տեսակը):

- Ի՞նչ ես ասում, Գեղամ, Ավարայրը մեր պատմության...- Արմինեն է. օգնության է հասնում վիրավորված ընկերուհուն. բառեր է փնտրում՝ շարունակելու ասելիքը:

- Դասագրքերից սովորած բաներ մի խոսեք, էլի: Մեր հայոց լեզվի և գրականության դասասուն էլ էր սիրունբառերովասում՝ «Ավարայր հայի հուսահատ հոգու ծիչն էր, ոգու հերոսական պոռթկումն էր...»: Մինչև օրս չեմ հասկանում, թե ինչպես էր ոգու հերոսական պոռթկում, եթե հուսահատ հոգու ծիչ էր: Չե՞նք կարող մեր պատմական ճակատագրի մասին խոսելիս լացանող բառերի գործածումից մեկանիշտ հրաժարվել: Դերիք է, էլի:

- Դամաձայն եմ, Գեղամ,- փորձում եմ խառնվել խոսքին,- բայց մեր պատմության էջերում հոգու ծիչերն ավելի հաճախադեպ են եղել:

- Ի՞նչ կա որ: Ի՞նչ պարտադիր է՝ սերունդներին բարդութավորող որոշչներով դրանք ներկայացնեք: Մի մատ թուրքն անգամ իր չունեցած պատմությամբ հոխորսում է...-

- Ցավո՞ղ, ախսպերը...- Դավիթն է՝ սովորելում ծույլ, բայց շատ կարգին մի տղա:- Տիկին Երվանդյան, ծի՞շտ եմ հիշում գրականությունից՝ «Քեզ ո՞վ է ասել օչխրի երիշով ման զաս, բա չգիտե՞ս, որ աշխարհը լիբն է գայլերով». մեզ համար է, չէ՞ ասված:

- Ծիշտ ես հիշում, Դավիթ, չհաշված բառաձևափոխումներդ:

- Դրանք՝ հեք: Կարևոր տեղին հիշելս է,- ասաց ու մանկորեն սպասեց գովեստի:

Ընկերներն ուրախացան: Լարվածությունը թուլացավ: Գեղամն էլ մեծահոգաբար ժպտաց. Դավիթը կուրսում տարիքով ամենափոքրն է, երևում է, նաև՝ սիրելին:

- Ախսպերս, տեսա՞՞՝ մեր ախսպերները Դարաբաղում ինչ արեցին, բահով էլ են է՝ թուրք սպանել...- Դավիթի անկեղծ ոգևորությունից կուրսն ավելի աշխուժացավ. ով ինչ լսել ու կարդացել էր չորսօրյա

հերոսամարտից, սկսեց պատմել: Պատմում էին՝ իրարից խոսք խելով: Լուր էին բանակում ծառայած չորս տղաները: Ես ևս փորձում էի չխառնվել. մի միտք գնալով սկսում էր դաշնում՝ չորս օրում չորս տարով մեծացան այս պատմամիները և սովորեցին հայրենապաշտության ամենահրական դասը, որի մասին պատմողը, իրոք, «լացանող բառերի գործածումից մեկանիշտ» կիրաժարվի, և, հաստատ, Դավիթն էլ կիամոզվի, որ եկել է հայերին՝ «գայլերի աշխարհում առյուծի երիշով ման գալու» ժամանակը:

Զուխրա Երվանդյան

ԴՐՎԱԳ ԱՊՐԻԼՅԱՆ ՄԻ ԴԱՍԱԺԱՄԻՑ

Հ. Գ.

Դասամիջոցին Գեղամը մոտեցավ ինձ ու ասաց.

- Ներեցեք, տիկին Երվանդյան, կարո՞ղ եմ խոսք ավարտել... Ասելիքս այն է, որ չեմ ուզում Ավարայրի նման, այսպես կոչված, բարդական հաղթանակերով ավարտած հերոսամարտերով շարունակենք հառախանալ. ինչքա՞ն կարելի է... քանի՞ հարյուրամյակ... Սա ազգային ինքնախարենության տեսակ է՝ թմրաղեղի ազդեցությունով: Ես ուզում եմ, որ հայերը հազարամյակուկես էլ հայրենիք հետ բերած հերոսամարտերով հպարտանան:

Որպես պատասխան Գեղամին և լրումն հավելագրումիս:

Ծնորհակալ եմ, զինվո՞ր-ուսանող, որ ինձ պարգևեցիր քեզ նման հայորդիների ու առաջնագծում հերոսացող քաջամարտիկներից շատերի ուսուցանողներից մեկը լինելու հպարտության գացումն ապրելու բերկրանքը:

Սպիրլի 27-ին աշխատանքներ էին պաշտպանում տնտեսության կարգավորման և միջազգային տնտեսական հարաբերությունների, հաշվապահական հաշվառման և առողջինի, ֆինանսական ֆակուլտետների ուսանողները:

Միջազգային տնտեսական հարաբերություններ մասնագիտության 4-րդ կուրսում առաջին աշխատանքը պաշտպանեց գերազանցիկ ուսանողութիվ, ԴՊՏՀ անվանական կրթարոշակառու Տաթևիկ Հովհաննիսյանը: Մեզ հետ գրուցում նա ասաց, որ ավարտական աշխատանքում ուսումնասիրել է տարածաշրջանային զարգացման բանկերի ներդրումային քաղաքականության հիմնական ուղղությունները, ինչպես նաև Յայաստանի և այս կառույցի համագործակցության ոլորտները: Յանձնաժողովի գործնակությունն ու հիմնունքն անթաքույց էր: Վերջում տեղեկացներ, որ Տաթևիկն արժանացել է առավելագույն 100 միավորի:

ՀՊՏԾ ռեկտոր Կորյուն Աթոյանը մայիսի 5-ին ներկա գտնվեց ավարտական աշխատանքների պաշտպանություններին, հանդիպեց ամփոփիչ ատեսավորնան հանձնաժողովների նախագահներին և անդամներին: Մակրոտնտեսական քաղաքականություն և վերլուծություն մասնագիտության ուսանողներից ռեկտորը հետաքրքրվեց՝ գո՞հ են արդյոք ՀՊՏԾ ղեկավարության որոշումից, համաձայն որի՝ շրջանավարտները միայն ավարտական աշխատանքներ են ներկայացնում: Ուսանողների պատասխանը դրական է:

Մեզ հետ գրույցում նակրոտնեսական քաղաքականություն և վերլուծություն նասնագիտության ամփոփիչ ատեսավորնան հանձնաժողովի նախագահ, ԱԺ ՀՀԿ խմբակցության ղեկավար, տնտեսագիտության դոկտոր, պրոֆեսոր Վահրամ Բաղդասարյանն ասաց, որ տպավորված է մեր ուսանողների ավարտական աշխատանքներից: Արդեն մի քանի տարի է նա ՀՊՏՀ ամփոփիչ ատեսավորնան հանձնաժողովներ է ղեկավարում և տարեցտարի որակական աճ է նկատում:

«Բոլոր տարիներին էլ դրական տպավորություն եմ ստացել շրջանավարտներից, բայց եթե նախորդ տարիներին հանդիպում էին ծայրահեղ լավ պատրաստված և ծայրահեղ վատ պատրաստված ուսանողներ, հիմա արդեն առավելաբար շատ են բարձր գիտելիքներով ուսանողները: Ունենք փայլուն երիտասարդներ, փայլուն ուսանողներ», - ուրախությամբ փաստեց հանձնաժողովի նախաօահի:

Վահրամ Բաղդասարյանի խոսքով՝ նախորդ տարիների պաշտպանություններին աչքի ընկած ուսանողների մասին կարծ ժամանակ անց լսել է, որ ուսումը շարունակել են մագիստրատուրայում և լավ աշխատանք են օրեւ:

«Սա նշանակում է, որ համալսարանը որպես շրջանավարտներ է տալիս: Այս տարի ևս տպագրոված են, շրջանավարտների շուրջ 80-90 տոկոսը պատրաստ է՝ ուսումը շարունակելու մագիստրատորայում, կամ մասնագիտությամբ աշխատելու ենթակա կարդեր են: Սա խոսում է համալսարանի ընդհանուր զարգացման, համալսարանի նկատմամբ ուսանողների կողմից առկա հավատի ու վստահության մասին», - ընդգծեց հանձնաժողովի նախագահն ու հավելեց՝ ուրախալի է նաև, որ աշխատանքներում ուսանողները հանդես են գալիս համարձակ առաջարկություններով:

Զբոսաշրջության կառավարում մասնագիտության ամփոփիչ ատեսավորման հանձնաժողովի նախագահ, Երևանի քաղաքապետարանի արտօքին հարաբերությունների վարչության պետ Դավիթ Գևորգյանը նշեց, որ ուսանողներն օժտված են համակողմանի գիտելիքներով։ Ավարտական աշխատանքների որակի հետ կապված՝ հանձնաժողովի նախագահը շեշտեց. «Ձգացվում է, որ այն կազմակերպությունները, որտեղ պրակտիկա են անցել ուսանողները, տվել են իիմնականում չափավոր տեղեկատվություն։ Միգուցե սա նաև օբյեկտիվ պատճառ ունի, քանի որ լավ վերլուծող, հետազոտող ուսանողը հեշտությամբ կարող է բացահայտել այդ կազմակերպությունների համար ոչ այնքան ցանկալի տեղեկատվությունը։ Աշխատանքների թեմաները արդիական

ՀՊՏՀ-ում 2015-2016 ուստարվա ամփոփիչ ատեստավորման գործընթացը մեկնարկեց ապրիլի 25-ին՝ առևա բակալավրիատի ավարտական (դիպլոմային) աշխատանքների պաշտպանությամբ: Մագիստրոսական թեզերի պաշտպանությունները (առևա համակարգ) մեկնարկեցին ապրիլի 28-ին, և երկուսն էլ ավարտվեցին մայիսի 26-ին: Յեռակա բակալավրիատում ատեստավորման գործընթացը տևեց մայիսի 20-ից հունիսի 17-ը:

Առևա բակալավրիատում 27, առևա մագիստրոսութայում 32, հեռակա բակալավրիատում 7 մասնագիտությունների և մասնագիտացումների գծով, ամփոփիչ ատեստավորման հանձնաժողովների 25 նախագահների ղեկավարությամբ պատշաճ կերպով ընթացավ նաև այս ուստարվա ամփոփիչ ատեստավորումը: Եվ այսպես՝ 2015-2016 ուստարում Տեսականագիտական համալսարանում 19 թողարկող ամբիոնների շրջանավարտների ընդհանուր թիվը կազմել է շուրջ 2000:

ԱՅՍՈՐՎԱ ՇՐՋԱՆԱՎԱՐՏԸ՝ ՎԱՂՎԱ ՊԱշԱՆՉՎԱԾ ՄԱՍՆԱԳԵՏԸ

Ին, ինքնուրույն կատարված, ինչը շատ գովելի է: Յուրաքանչյուր ընկերություն ուրախ կլիներ նման հետազոտություններ և նման աշխատակիցներ ունենալ», - ասաց Դավիթ Գևորգյանը:

Աշխատանքի տնտեսագիտություն նաև ամփոփիչ ատեստավորման հանձնաժողովի նախագահ, «Արարատ» բանկի կորպորատիվ գործառնությունների ղեպարտամենտի պետ, բանկի վարչության անդամ Սուրեն Կարապետյանը նույնապես հիացական արտահայտվեց: «Ուսանողների ավարտական աշխատանքների թեմաներն արդիական էն, ու նաև ակնհայտ էր, որ դրանք իրական աշխատանքի, իրական հետազոտության արդյունքը էն: Այսինքն ուսանողները գնացել էն պրակտիկայի, անձամբ առնչվել տվյալ կազմակերպությամբ և դրա հիման վրա կատարել հետազոտությունը: Կային ըրածը, և միջին գնահատականներ, բայց առավելապես քարձը մակարդակի աշխատանքներ էն: Ասաց հանձնաժողովի նախագահն ու հավելեց, որ գովելի է՝ աշխատանքներում գերակշռություն էն գործնական մասն ու կրնկրեն օրինակները:

Վիճակագրություն նաև ամփոփիչ ատեստավորման նախագահ, ՀՀ ազգային վիճակագրական ծառայության աշխատակազմի գյուղատնտեսության վիճակագրության բաժնի պետ Արսեն Ավագյանը մեզ հետ գրույցում ասաց, որ նախորդ տարիներին ևս մեր բուհում ղեկավարել է հանձնաժողովի աշխատանքը և կարծիք հայտնեց, որ ընդհանուր առմանք, ուսանողները պատրաստված են, օժտված են աշխատական գիտելիքներով, պայա առանձնացրեց հաճախակի համույթով թերություններ:

«Որպես հիմնական թերություն, որը նկատել եմ շատ ուսանողների աշխատանքներում, կմատնանշեմ վերնագրերի ոչ ճիշտ ընտրությունը. ընդգրկուն թեմաներով աշխատանքներում ուսանողը հիմնականում շեշտադրում է մեկ կամ առավելա-

գույնը 2 ուղղություն, մինչդեռ, վերնագիրը ենթադրում է բազմակողմանի վերլուծություն, ինչն ուսանողի համար փորձ-ինչ ոժվար է: Կային թեմաներ, որոնք կարող են նույնիսկ ատենախոսական լինել. Ենթադրում էն ծավալուն աշխատանք: Զաջորդ թերությունը գործնական գիտելիքների պակասն էր: Տեսական գիտելիքը թույլ է տալիս վերլուծություն կատարել, սակայն գործնականի բացակայությունը այդ վերլուծությունը դարձնում է միակողմանի: Կարծում են՝ պրակտիկայի կազմակերպումը պետք է բարելավել», - ասաց ԱՎԾ ներկայացուցիչը:

Մարդեթինգ նաև ամփոփության ամփոփիչ ատեստավորման հանձնաժողովի անդամ, մարթեթինգի անդինի վարիչ, պրոֆեսոր Արարատ Զաքարյանն ասաց, որ հանձնաժողովը գործ է ուսանողների աշխատանքներից: Պրոֆեսորը փայլուն աշխատանքների հեղինակների և ելույթների շարքում առանձնացրեց Աննա Ալավերդյանին, Լուսի Գրիգորյանին, Աննա Պետրոսյանին, որոնք արդիական թեմաներով՝ «Կանաչ մարթեթինգի զարգացումը Հայաստանում», «Մարդեթինգի առանձնահատկությունները ՀՀ նորածնության ոլորտում», «Մշակութային գործների ազդեցությունը գլոբալ շուկայում՝ կազմակերպության առաջնային և բրենդի ձևավորման վրա», կատարել էն համապարփակ վերլուծություններ, հանդես եկել առաջարկություններով: Արարատ Զաքարյանի խոսքով՝ ուսանողութիների ներկայացրած առաջարկությունները կարող են կիրառական լինել համապատասխան ոլորտներում:

Ամփոփիչ ատեստավորման հանձնաժողովների նախագահների, անդամների, շրջանավարտների հետ գրույցը յուրաքանչյուր տարի նոր լուսի ներքո է բացահայտում համալսարանի հերթական թողարկման պատկերը՝ ընդգծելով լավագույններին, վեր հանելով թերությունները և ապագայի համար նախանշելով դրական տեղաշարժեր:

**ԳՐԱՐ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ
ՆԱՆԵ ԱՎԱՆԵՍՅԱՆ**

2010 թվականի սեպտեմբերի մեկն էր: Յիշում եմ, թե ինչպիսի անհամբերությամբ էի սպասում կյանքի նոր փուլի սկիզբն ազդարարող այդ օրվան: Օրեցօր ոգևորվածությանս զուգահեռ ավելանում էր նաև վախճ՝ վախը նոր միջավայրի նկատմամբ: Այսօրվա պես հիշում եմ, թե ինչպես ուսումնական առաջին օրը մտա ֆինանսական ֆակուլտետի 308 լսարան, որտեղ, առանց չափազանցության, հավաքվել էին ֆակուլտետի գրեթե բոլոր առաջին կուրսեցիները: Փորձում էի այդ ամբողի մեջ գեր մեկ ժամոր դեմք գտնել: Յուզմունքս հասավ գագարնակետին, երբ հասկացա, որ ամբողջովին մենակ եմ: Այնուհետև, ինչպես եղել է երկի թե բոլորին հետ, դեպքերը սկսեցին զարգանալ սովորական տեմպով՝ առաջին ժամորություն համակուրսեցու հետ, առաջին դասաժամ, առաջին դասախոս, առաջին զավեշտ... Յիշում եմ՝ մի անգամ առաջին դասաժամին ընդամենը մի քանի վայրկյան ուշանալու համար դասախոսն ինձ ուղարկի թույլ չտվեց ներս մտնել, իսկ ես՝ միամիտս, հազիվ զավելով արցունքներս, մտածում էի, թե ինչքան անպատասխանատու եմ ես: Իսկ այժմ, 6 տարի անց, ես արդեն շրջանավարտ եմ՝ ՀՊՏՀ շրջանավարտ, ով ունի թիզ թե շատ հարուստ փորձ և հիշողությունների մի մեծ պարկ, որ պարբերաբար բացելու է կյանքի ընթացքում:

ՀՊՏՀ-ն, որպես կրթական հաստատություն, միայն մասնագիտական աճն ապահովող կառույց չէ: Այն մեծապես նպաստել է իմ, և կարծում եմ, յուրաքանչյուրի անհատական հատկանիշների ձևավորմանը: Այն կոփել է, սովորեցրել չվախենալ փորձություններից, հաղթահարել դժվարությունները և հասնել վերջնական նպատակին, հնարավորություն է տվել ժանորանալ և շփել այնպիսի մարդկանց ու մասնագետների հետ, ովքեր մեծապես ազդել են իմ աշխարհայացքի ձևավորման վրա: Յիրավի, ինձ բախտ է վիճակվել ուսանել լավագույն ամրիոններից մեկի՝ ֆինանսների ամրիոնի լավագույն մասնագետների, վեհ հատկանիշներով օժտված մարդկանց մոտ, հարստանալ նրանց գիտելիքով ու փորձով:

ԱՅՍՈՐ ԼԻՆԵԼ ԱՎԵԼԻ ԼԱՎԸ,
ՔԱՆ ԵՐԵԿ ԷՒՐ

Խորին շնորհակալություն եմ հայտնում իմ համալսարանին՝ բարձրակարգ կրթության համար, ինչն այսօրվա նրգակացային իրականությունում անխոսափելիորեն պարտադիր ու կարևոր է, դասախոսական անձնակազմին ֆակուլտետի դեկան պարուն Մաթեմատիկանի գլխավորությամբ, ովքեր իրենց բարձր մասնագիտական հմտությամբ տվեցին մեզ բազմակողմանի ու օգտակար գիտելիքներ, դասախոսական անձնակազմին, ովքեր բացի համալսարանի կողմից նախատեսված ծրագրից, մեզ ծանոթացրեցին բիզնես միջավայրին, առկա խնդիրներին ու դրանց լուծման տար-

ՀԵՅ ՏԱՐԻ ԱՆՑ՝ ՅԱՐԱՏԱՅԱԾ
ԳԻՏԵԼԻՔՈՎ ՈՒ ՓՈՐՁՈՎ

Մեր համալսարանն ուսանողին տալիս է խորացված մասնագիտացում: Պարբերաբար կազմակերպվում են բաց դասեր, սեմինարներ, ՈՒԳԸ գիտաժողովներ, իսկ «Ամբերդ» հետազոտական կենտրոնը, որի հետազոտական խնդիր անդամ ենք եղել նաև ես և համակուրսեցներս՝ ֆինանսների ամբիոնի ասիստենտ, տ.գ.թ. Լուսնինե Յարությունյանի ղեկավարությամբ, թրծում է գիտական ու հետազոտական կարողությունները: Մեծ է նաև ուսանողական խորիրդի դերը. հետաքրքիր և հագեցած առօրյային գուգընթաց՝ աջակցում է ուսանողների մասնագիտական զարգացմանը՝ կազմակերպելով մասնագիտական գիտաժողովներ:

Այսօր, ավարտելու նախաշեմին եմ գիտակցում այն վիրթսարի ազդեցությունը, որ ունեցել է ինձ վրա իմ սիրելի կրօծախը: Յենց այստեղ եմ հանդիպել ամենամտերիմ ընկերուիլու. համալսարանն է մեզ մերձեցրել: Չեմ կարող իմ խորին շնորհակալությունը շիայտնել բուհի կառավարման մարմիններին, դասախոսներին և բոլոր նրանց, ում առնչվել եմ ուսանելուս տարիներին: Իսկ հրաժեշտ ունի չեմ տալիս, քանի որ հուսով եմ՝ դեռ կիանդիպենք:

ԶԱՐ ՄԻՐԱՅՅԱՆ
ՖԻՆԱՆՍՆԵՐԻ ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՄԱԳԻՍՏՐՈՒ

բերակներին, ձեռնարկատիրական հմտություններին, որոնք ինձ օգնեցին հետագա գործունեության ընթացքում:

Առաջինը չեմ և վերջինը չեմ, ապագան իմ համալսարանին է, և այստեղ սերունդներ են հասակ առնելու: Ամեն նոր սերնդի համար ավագների օրինակը նաև փորձառություն է, ուստի ապագա շրջանավարտներին խորիուրդ կտամ զբաղվել ինքնակրթությամբ, որը ձևավորում է աշխարհայացք ու մտահորիզոն (այդ դեպքում դուք տարբերվում եք, իսկ տարբերվելով՝ առանձնանում միջավայրից): Գիրձառություն ստանալ հնարավորինս շուտ, ստացած գիտելիքները կիրառել գործնականում, քանի որ բիզնեսը միայն տեսություն չէ, այդ գիտելիքները նաև պետք է օգտակար լինեն, ներդրվեն սեփական կամ այլ ընկերությունների զարգացման համար: Աշխատեք, պրայտեք, կիրառեք: Միայն այս կերպ կարելի է հասնել արյունքի: Փորձել՝ նշանակում է անորոշությունից անցնել որոշակիության: Միայն քայլ անելով ես հասկանում՝ ստացվե՞ց, թե՝ ոչ: Այս, ամենակարևոր գործոններից մեկը շատ աշխատելն է, բայց այնպես, որ այսօր լինես ավելի լավը, քան երեկ էր:

Լավագույնները միշտ առաջինն են:

Հաջողություն եմ մաղթում:

ՍԱՐԳԻՍ ԱԼԱԳՈՒՅՅԱՆ
ՀԱՅՎԱՊԱԿԱԿԱՆ ՀԱՅՎԱՌՈՒՄ ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ
ՀՐՁԱՆԱՎԱՐԾ, Best Team-ի համահմատիր

Ավարտվեց կյանքի շատ սիրուն մի փուլ, որն ավելի խոստումնալից շարունակության սկիզբ է: Գիտելիքի առումով 4 տարին յուրաքանչյուրիս տվեց այնքան, որքան ամեն մեկս ուզում էր և կարողացավ վերցնել, բայց մնացած՝ ամենակարևորից է կարևոր խոսել: Իսկ ամենակարևորը միջավայրն ու փոխհարաբերություններն են, որոնք զարմանալու աստիճան հաճելի ու նպաստավոր են մեր՝ որպես անհատների կայացման հարցում: Ես այն հաջողակներից եմ, ում բախտ է վիճակվել սովորել մի կուրսում, որտեղ բացարձիկ կորիզ ու դեմք կար: Բայց դա դեռ հարցի մի կողմն է: Պիտի խորին երախտագիտությունս հայտնեմ մեր այն դասախոսներին, ովքեր 4 պատերի, 80 րոպեի սահմաններում արեցին առավելագույնը, որ մենք ու մեր մտածողությունը սահմանների չստորադասվեն: Իրականում մենք անցյալում թողեցինք մեր՝ ուսանողդասախոս դերերը միայն. ոչ ավելին: Իսկ դերերի հետևում մնաց երկարաժամկետը՝ մարդիկ, ովքեր հարազատ են դարձել, նորը և ավելի լավը ստեղծելու,

ՄԵՆՔ ՄԵՐ ՏԵՍԱԿՆ ԵՆՔ ԳՏԵԼ

ինքնարացահայտման ու ինքնակատարելագործման լոկոմոտիվը: Մենք մեր տեսակն ենք գտել: Դրանց ավելի մեծ ձեռքբերո՞ւմ:

ԼՈՒՄԻ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

Մարքերինգ մասնագիտության շրջանավարտ

և ձևավորում աշխարհայացքը: Տնտեսագիտական համալսարանն ինձ տվել է ոչ միայն գիտելիքների, փորձի և հմտությունների արժեքավոր պաշար, այլև զարգացրել է բնավորության գծեր՝ համառություն, լավատեսություն, պայքարելու և ընկրկելու կարողություն, նպատակալացություն: Այս ամենին գումարելով ընկերներիս հետ անցկացրած հրաշալի օրերը և հաճելի հիշողությունները՝ վստահ կարող եմ ասել, որ սրանք իմ կյանքի ամենալեցուն տարիներն են: Անչափ ուրախ եմ, որ համալսարանի պրոֆեսորադասախոսական անձնակազմի շնորհիվ սիրել և յուրացրել եմ այն մասնագիտությունը, որն ընտրել էի դեռևս դպրոցական տարիներին և այժմ ավելի հստակ եմ պատկերացնում, թե ինչ է անհրաժեշտ մրցունակ ու կայացած մասնագետ դառնալու համար:

Չե, սպասեք... ես իմ սիրելի համալսարանից չեմ հեռանում: Վերադառնալու եմ մագիստրոսական, հետո նաև՝ ասպիրանտական կրթություն ստանալու համար: Գուցես այս տրամադրվածության բացակայության պատճառով է՝ չեմ կարողանում հրաժեշտի խոսք սեղ... Վերադառնալու եմ...

ՏԱԹԵՎԻԿ ՅՈՎԱՆՆԻՍՅԱՆ
Միջազգային տնտեսական հարաբերություններ մասնագիտության շրջանավարտ

ՎԵՐԱԴԱՌՆԱԼՈՒ ԵՄ....

Ակամա հիշում եմ Նելսոն Մանդելայի խոսքերը՝ կրթությունն ամենահզոր գենքն է, որը կարող են օգտագործել աշխարհը փոխելու համար: Այս, կրթության կարևորության նախն կարելի է լսել ամեն քայլափոխի, սակայն որակյալ է այն կրթությունը, որն ուսանողին ոչ միայն դարձնում է լավ մասնագետ, այլև կոփում է նրա բնավորությունը, հստակեցնում է նպատակները

Գիտելիքը կարելի է համարել ամենամեծ կապիտալը, որով օժտված է տվյալ հասարակությունը: Բուհի գործունեությունը միտված է գիտելիքով ու հմտություններով օժտված կադրեր թողարկելուն: Մեր համալսարանը իսկապես մեծ ավանդ է ներդրել մեր զարգացման և կայացման գործում, ուստի ցանկանում եմ շնորհակալություն հայտնել և նորանոր բարձունքներ ու արգասարեր տարիներ մաղթել իմ հարազատ համալսարանին, նրա պրոֆեսորադասախոսական անձնակազմին: Նրանց սերմանած գիտելիքի ու աշխարհայացքի կրողն ենք մենք՝ շրջանավարտներս: Առանձնահատուկ երախտագիտության խոսք են ուզում հայտնել տնտեսական ինֆորմատիկայի և տեղեկատվական համակարգերի անդիմնի պրոֆեսորադասախոսական անձնակազմին, ովքեր փոխանցել են իրական արժեքներ, նպաստել են մասնագիտական հմտությունների ձևավորմանն ու կատարելագործմանը, տնտեսագիտական մտահորիզոնի և հոգեկերտվածքի զարգացմանը, շահամիտել են ու մարդկային բարձր որակներ սերմանել:

Կարող եմ փաստել՝ համալսարանում ձեռք բերված գիտելիքների շնորհիվ հաջող աշխատանքային փոր-

ԱՄԵՆԱՄԵԾ ԿԱՊԻՏԱԼ ԳԻՏԵԼԻՔՆ Է

ձառություն եմ անցել մի շարք խոշոր կազմակերպություններում՝ «Կոլա-Կոլա Հելենիկ Արմենիա» ընկերությունում, հայկական ծագմանք, հաջողակ սրարթափ հանդիսացող Picsart ընկերությունում՝ յուրաքանչյուրում արժանապատվորեն և վստահորեն բարձր պահելով բուհի պատիվը:

ԱՐԵՐԱ ՅԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ
Էլեկտրոնային բիզնես մասնագիտության մագիստրոս

Գագիկ Վարդամյանը՝ Լեհաստանում
ՀՀ դեսպան եղագար Ղազարյանի հետ:

Եվրոպական Միության «Էրասմուս+» ծրագրով ընթացիկ ուսումնական կիսամյակում ՀՊՏՀ պրոֆեսորադասախոսական կազմի ներկայացուցիչները գործուղվել, դասավանդել են ծրագրի գործընկեր համալսարաններում՝ Լեհաստանի, Ուկրաինիայի, Էստոնիայի, Յունաստանի և Բուլղարիայի: Այդ բուհերում ուսումնառում են նաև ՀՊՏՀ ուսանողներ: Առաջին մասնակից դասախոսը ՀՊՏՀ տնտեսական ինֆորմատիկայի և տեղեկատվական համակարգերի ամբիոնի վարիչ, պրոֆեսոր Վարդան Սարգսյանն էր: Ապրիլի 11-16-ը նա դասախոսություններով հանդես է եկել Ուկրաինիայի Սուլշավա քաղաքի Շտեֆան Զելմարեի համալսարանում (այս մասին անդրադարձ՝ «Տնտեսագետի» նախորդ համարում):

«Էրասմուս+» ծրագիրը մեր համալսարանում համակարգում է ՀՊՏՀ արտաքին կապերի բաժինը՝ Վարդ Ղուկասյանի ղեկավարությամբ:

ՀԱԳԵՑԱԾ ԾԱԲԱՁ ԲԻՍԼԻՍՈԿՈՒՄ

Մայիս-հունիս ամիսներին Լեհաստանի երեք՝ Վարչավայի, Պոգնանի և Բիալիստոկի համալսարաններում ուսանել և դասախոսել են մեծարիկ ՀՊՏՀ-ականներ: Մայիսի 9-ից 13-ը Լեհաստանի Բիալիստոկ քաղաքի Տեխնոլոգիական համալսարանում միջազգային թրեյնինքի շաբաթի մեր համալսարանի մասնակից-պատվիրակներ էին ՀՊՏՀ գիտության և արտաքին կապերի գործ պրոռեկտոր, պրոֆեսոր Գագիկ Վարդամյանը և աշխատանքի տնտեսագիտության ամբիոնի դոցենտ Մարիա Սահակյանը: Մասնակիցների թվում էին Ալժիրի, Բրազիլիայի, Բելառուսի, Չինաստանի, Թունիսի, Մալայզիայի, Ռուսաստանի, Ուկրաինայի, Սերբիայի, Սոլդուպայի, Մարոկկոյի, Խորվաթիայի, Ղազախստանի, Վրաստանի, Հայաստանի համալսարանների 40-ից ավելի ներկայացուցիչներ: Գագիկ Վարդամյանը ներկայացրել է ՀՊՏՀ գործունեությունը՝ գիտառուսումնական ձեռքբերումները, միջազգայնացման գործընթացը:

Մասնակիցներն այցելել են համալսարանի ֆակուլտետներ, հանդիպուններ են ունեցել դասախոսների, ուսանողների և աշխատակազմի ներկայացուցիչների հետ: Հանդիպուններին ներկա է գտնվել համալսարանի զարգացման և համագործակցության գործ պրոռեկտոր, դոկտոր Ռոման Կաչինսկին, իսկ շաբաթվա ավարտին ընդունելություն է կազմակերպվել ռեկտոր, դոկտոր Լեխ Ղզիենսկի նոտ, ով կարևորել է նման միջոցառումների կազմակերպումը՝ փորձի փոխանակման և միջնշակութային շփումների զարգացման համար: Պողլիզայի տարածաշրջանը մասնակիցներին նվիրել է բազմամշակութային ծանօթություններ. կազմակերպվել են լեհական ազգագրական երեկո, մշակութային և լեզվական աշխատաժողով, հանդիպում «Էրասմուս+» ծրագրով Բիալիստոկի համալսարանում սովորող ուսանողների հետ: Այցի մանրանաները մեզ հետ գրույցում լուսաբանեց պրոռեկտոր Գագիկ Վարդամյանը:

«Մեզ համար հետաքրքրություն ներկայացրեց մենցմննի ֆակուլտետը, որը թեև համեմատաբար երի-

Հյուրերին դիմավորեցին համալսարանի պրոռեկտոր Ռոման Կաչինսկին և ազգագրական համույթը:

Զախից՝ Մարիա Սահակյանը,
կենտրոնում՝ Շոհրապ Մազմանյանը:

տասարդ է (ստեղծվել է 1990 թ.), սակայն ամենամեծն է այդ համալսարանում և արդեն բողարկել է շուրջ 10000 շրջանավարտ: Մենքը մենքի ֆակուլտետում գործում են բիզնես ինֆորմատիկայի և լոգիստիկայի, տնտեսագիտության և տոցիալական գիտությունների, մարքեթինգի և ծեռնարկատիրության, արտադրության կառավարման, գրուաշրջության և ռեկրեացիայի, ֆինանսների և հաշվապահության ամբիոններ: Ֆակուլտետի գործընկերների հետ համաձայնություն է ծեռք բերվել համատեղ գիտական և հետազոտական աշխատանքներ կատարելու, անզալեզու հրապարակումներ ներկայացնելու ուղղությամբ», - ասաց Գագիկ Վարդանյանը՝ նշելով, որ զրուցել է այդ համալսարանում սովորող ՀՊՏՀ բիզնեսի կազմակերպում մասնագիտության մագիստրանտ Զոհրապ Մազմանյանի հետ, հետաքրքրվել, թե որքանով է ակադեմիական փոխանակման ժրագիրը նպաստում ուսումնական ու մասնագիտական նոր ծեռքբերումներին: Ուսանողն իր գոհունակությունն է հայտնել ինչպես կրթական ծրագրի և դասավանդման մեթոդների, այնպես էլ միջնշակութային շփումների օգտակարության վերաբերյալ:

Պրոբեկտոր Գագիկ Վարդանյանի և Բիալիստովի տեխնոլոգիական համալսարանի ռեկտոր Լեյն Դաինիսի հանդիպման ժամանակ ծեռք է բերվել պայմանավորվածություն՝ հետագա համագործակցության համաձայնագիր կնքելու վերաբերյալ:

«Լեհական համալսարանների հետ համագործակցությունը գալիս է խոր անցյալից՝ 1970-ական թվականներից, երբ ուսանողական շինարարական ջոկատների փոխանակումներ էին իրականացվում: Երևանի ժողովրդական տնտեսության ինստիտուտի շուրջ 20 ուսանողների շարքում 1978 թվականին ես նույնակերպել իրականացվել է Վարչավայի ֆինանսների և տնտեսագիտության համալսարանում, և մինչ օրս անմոռանալի հիշողություններ են պահպանել: Ավանդույթները շարունակվում են...», - ասաց Գագիկ Վարդանյանը:

Լեհաստան կատարած այցի շրջանակում պրոռեկտոր Գագիկ Վարդանյանը հանդիպել է Լեհաստանում Հայաստանի Հանրապետության արտակարգ և լիազոր դեսպան Էդգար Ղազարյանի հետ, մասնակցել Վարչավայում դեսպանատան նախաձեռնությամբ կազմակերպված Լեհաստանի հայերի առաջին հանաժողովին:

«Այս Լեհաստանի հետ բարեկամությունն ու համագործակցությունը շարունակվում է, ինչի վկայությունը ՀՊՏՀ-ի և ՀՀ-ում Լեհաստանի դեսպանության սերտ կապերն են: Մայիսի 31-ին ՀՀ-ում Լեհաստանի դեսպանությունը ազգային սովոր առիթով ընդունելություն էր կազմակերպել, որի ընթացքում շնորհավորելով ՀՀ-ում Լեհաստանի արտակարգ և լիազոր դեսպան Եժի Նովակոսկում ես կարևորեցի երկու երկրների համալսարանների միջև ակադեմիական փոխանակումները և այդ հարցում դեսպանության աջակցությունը», - պատճում է ՀՊՏՀ պրոռեկտորը:

ՄարիաՄահականը Բիալիստովի տեխնոլոգիական համալսարանի կառավարման ֆակուլտետի 2-3-րդ կուրսերի լեի ուսանողների համար դասավանդել է «Աշխատանքի տնտեսագիտություն», անդրադարձել է գրաղվածության և գործազրկության հիմնախնդիրներին, ցուցանիշներին, աշխատանքի շուկա, աշխատանքային ռեսուրսների միջրացիա, առաջարկ-պահանջարկ հասկացություններին:

Միջազգային թրեյնինգի շաբաթվա ավարտին մասնակիցներին տրվել են հավաստագրեր:

ՄԵՐ ԴԱՍԱԽՈՍՆԵՐԻ ԱՇՔԵՐՈՎ

Միջազգային տնտեսական հարաբերությունների ամբիոնի ղոցենտ, տ.գ.դ. **Դիանա Գալոյանը** մայիսի 8-15-ը գտնվել է Բուլղարիայում՝ Վառնայի տնտեսագիտական համալսարանում:

Մեզ հետ գրույցում նա ընդգծեց՝ չի հիշում մի ժամանակաշրջան, որ համալսարանն այսչափ ներգրավված լիներ միջազգային ծրագրերում, և մասնագետների և ուսանողների փոխանակությունն այսչափ հնարավորություն ստեղծեր ներկայացնելու մեր երկիրն ու համալսարանը: «Պետք է արժանին մատուցել համալսարանի ռեկորդ Կորյուն Աթոյանին, գիտության և արտաքին կապերի գծով պրոռեկտոր Գագիկ Վարդանյանին, արտաքին կապերի քաֆինին, որը համակարգում է ծրագրի գործընթացը: Սամավորեցնելով իմ այցը՝ ասեմ, որ Վառնայի տնտեսագիտական համալսարանի միջազգային հարաբերություններ մասնագիտությամբ օտարերկրացի ուսա-

նողներին դասավանդում էի «Միջազգային առևտուր» դասընթացը», - ասաց Դիանա Գալոյանը և ընդգծեց, որ ուսանողներն այդ խնդրում հետաքրքրված էին ոչ միայն մասնագիտական դասընթացով, այլև մեր տարրածաշրջանի տնտեսական ու քաղաքական գործընթացով, հայկական սփյուռքի առաջացման, Հայաստան-Իրան, Եվրասիական միություն և Եվրամիություն հիմնահարցերով:

«Սա հրաշալի առիթ էր օտարերկրացուն ներկայացնելու մեր երկիրը, համալսարանը, ծավալելու քննարկում և հայանապատ դիրքորոշում ձևավորելու: Նշեմ, որ հանդիպեցի նաև «Երասմուս+» ծրագրով այդ համալսարանում ուսանող ՀՊՏՀ-ականներ Սարի Ավանեսյանին և Աննա Խաչատրյանին: Նրանք գոր էին ուսումնառության ընթացից, հատկապես գործնական դասընթացներից: Այդ օրերին պատրաստության մեջ էին, պետք է մասնակցեին փառատոնի, ներկայացնեին մեր ազգային մշակույթն ու խոհանոցը», - ասաց Դիանա Գալոյանը՝ հավելելով, որ իր համար այցելությունն օգտակար էր նաև բուլղար ժողովրդի ստեղծած պատմամշակութային հուշարձանների, ինչպես նաև հայկական ժառանգության վկայությունների հետ ծանոթությամբ:

Կառավարմանամբիոնի ասխատենտ, տ.գ.թ. **Շհգրան Մնացականյանը** մայիսի 9-13-ը ուսագնավարական կառավարման թեմաներով դասախոսություններ է կարդացել Պողնանի տնտեսագիտության և բիզնեսի համալսարանում:

««Երասմուս+» ծրագրով միջազգային մագիստրոսական խմբում դասախոսություն «Մոցակցային ռազմավարությունների տեսակները» թեմայով: Ըստ երևութին, Պերուից, Չինաստանից, Կորեայից, Ռուսաստանից և այլ երկրներից ժամանած ուսանողների համար մատուցվող նյութը թարմ էր, մոտեցումները նոր, քանի որ լսարանն աշխատությամբ արձագանքում էր, ինչում էին բազմատեսակ հարցադրումներ», - պատմեց Շհգրան Մնացականյանը: Նա անդրադարձավ Պողնանի տնտեսագիտության և բիզնեսի համալսարանի պրոֆեսուարդական կազմի և վարչական աշխատակազմի հետ ոչ ֆորմալ հանդիպումներին, որոնք փորձի փոխանակման, բուհական հիմնախնդիրների համատեղ քննարկման առիթ են ընծեռել:

«Ինչպես քննարկումները երևան հանեցին, մեր համալսարանները շատ ընդհանրություններ ունեն, և Բոյոնյան կրթահամակարգի զարգացման ճանապարհին նույն հիմնախնդիրներն են ծառանում մեր արջեն. կրթական ծրագրերի մշակում, գնահատման մեթոդների կատարելագործում», - ասաց Շհգրան Մնացականյանը և կարևորեց՝ որակյալ կրթական ծառայության նատուցման համար բազմաթիվ գաղափարներ ու գործնական առաջարկություններ հնչեցին այդ հանդիպումների ընթացքում:

Մայիսի 23-27-ը նոյն համալսարանում է աշխատել միկրոէկոնոմիկայի և ձեռնարկատիրական գործունեության կազմակերպման ամբիոնի դասախոս **Հասմիկ Հովակիմյանը**: «Ժամանակի կառավարումը որպես հաջողության գրավական» թեմայով բաց դասախոսության համար նա արժանացել է Պողնանի տնտեսագիտության և բիզնեսի համալսարանի թեմատորի շնորհակալագրին: 4 առարկայից դասախոսել է 1-ից 4-րդ կուրսերի մասնագիտական խմբերում: Օտարերկրացի ուսանողներից կազմված խմբում առանձնահատուկ հետաքրքրվածություն է եղել մեր բուհի դասախոսի առաջադրած թեմաների և հիմնախնդիրների շուրջ: «Մշխատանքային այցելության ընթացքում ես հրաշալի հնարավորություն ստացա ոչ միայն դասախոսական փորձառությունն խորացնելու, այլև գործընկերային շփումներում փոխանակելու փորձ, գիտելիք, հմտություն: Հիմնականում 4 դասախոսի հետ աշխատեցի, որոնք ոչ միայն գիտ-

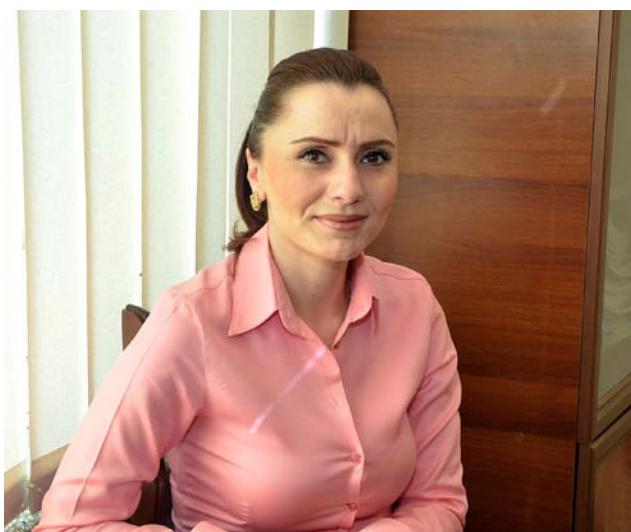

նական էին, այլև գործնական ոլորտի հաջողակ ներկայացուցիչ, և իսկապես ուսանելի փորձառություն էր իմ համար»,- ասաց Յասմիկ Շովակիմյանը: Պողոնանում նա հանդիպել է մեր համալսարանի ուսանողներին Սիրանույշ Շովակիմյանին, Սարենիկ Եգորյանին և Արման Սարգսյանին, որոնք այդ օրերին արդեն անփոխում էին կիսամյակը:

«Մայիսի 23-ին համալսարանում նշվում էր Միջազգային օր, օտարերկրացի ուսանողները ներկայացնում էին իրենց համալսարանները: Սիրանույշը ու Սարենիկը համակողմանի ու շատ գրավիչ ներկայացրին մեր համալսարանը՝ անդրադառնալով անգամ ամենավերջին ծեռքբերություններին. օրինակ՝ QR գրադարանին», - պատմեց Յասմիկ Շովակիմյանը և ընդգծեց, որ Պողոնան իր մշակութային անցյալով ու ներկայով ևս ուշագրավ, հաճելի շատ պահեր է պարզել:

Ուժինիայի Սուշավա քաղաքի Ծտեֆան Չելմարեի համալսարանում բնօգտագործման տնտեսագիտության ամբիոնի ղոցենտ, տ.գ.թ. **Աննա Կարապետյանն** աշխատել է մայիսի 16-20-ը: Տնտեսագիտության և հանրային կառավարման ֆակուլտետում ՀՊՏՀ դասախոսը քակալավիրատի և մագիստրատուրայի ռումինացի ուսանողների համար դասախոսել է «Աղոտման կարգավորման տնտեսական լծակներ» և «Յայատանի և գլոբալ էկոլոգիական խնդիրների մասին» թեմաներով:

«Տնտեսագիտության և հանրային կառավարման ֆակուլտետի ղեկան Անժելա Ալբուն առանձնակի կարևորում է իրենց ֆակուլտետի ուսանողների համար

բնապահպանական հիմնախնդիրների մասին դասախոսությունները, և ուսանողներն էլ մեծ հետաքրքրությամբ էին ունեցում, հարցեր ուղղում», - նշեց Աննա Կարապետյանը: Փոխադարձ հետաքրքրության մթնոլորտում է անցել նաև դասախոսների հետ հանդիպում, որի ընթացքում նա ներկայացրել է Յայատանի բնապահպանական խնդիրներն ու քաղաքականությունը:

«Ծտեֆան Չելմարեի համալսարանում ուսումնառող մեր ուսանողներից հանդիպեցի Վահե Բարսեղյանին, մյուսներն այդ օրերին մասնակցում էին գիտաժողովի: Ինչպես տեղեկացա՞ լավ էին ինտեգրվել կրթական նոր միջավայրին, և հուսով եմ կիսամյակը հաջողությամբ կամքուին», - ասաց Աննա Կարապետյանը և հավելեց՝ լինելով փոքր քաղաք՝ Սուշավան ոչ միայն ակադեմիական կրթության լավ ավանդույթին է ստեղծել, միասնացել է համաեվրոպական կրթական տարածքին, այլև իր պատմական ու մշակութային արժեքով շատ կարևոր է հայերիս համար՝ որպես մեր ազգային հուշարձանների ու եկեղեցիների, մեր ինքնության մասին պատմող վայր:

Տնտեսամարենատիկական մեթոդների ամբիոնի ասիստենտ, տ.գ.թ., ՏԿ և ՄՏԴ ֆակուլտետի դեկանի տեղակալ **Յարություն Թերզյանը** մայիսի 30-ից հու

նիսի 6-ը գործուղվել էր Տարտուի համալսարան: Էստոնական համալսարանի տնտեսագիտության և բիզնես վարչարության դպրոցի ուսանողների միջազգային խմբի համար մայիսի 31-ից հունիսի 3-ը մեր պատվիրակը «Էկոնոմետրիկա» առարկայից ներկայացրել է «Ժամանակային շարքեր. VAR մոդելներ» (ավտոռեգրեսիոն մոդելների համակարգեր)» թեմայով դասախոսություն, նաև մասնակցել է գործնական պարագաներին:

Տարտու համալսարանական քաղաքում Յարություն Թերզյանն առնչվել է աշխայժմություն ու բանիմաց ուսանողների, ակադեմիական կրթության լավ ավանդույթի հետ, իսկ լսարաններից մեկում հանդիպել հիշատակության՝ հայ ականավոր գրող, մանկավարժ, լուսավորիչ Խաչատրուր Աբովյանի մասին:

**Ծրագրի հետագա ընթացքի մասին կպատմենք
«Տնտեսագիտի» առաջիկա համարում:**

ԱՐՄԻՆԵ ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ

ԵՎՐՈՊԱՑԻ ՄԱՍՆԱԳԵՏՆԵՐԸ՝ ՄԵՐ ԻԱՄԱԼՍԱՐԱՆՈՒՄ

Վարնայի տնտեսագիտական համալսարանի երկու դասախոսների՝ Եվգենյա Տոնկովայի և Դանչո Պետրովի ընդունելությամբ մայիսի 3-ին մեկնարկեց «Երասմուս +» ծրագրով գործընկեր համալսարանների դասախոսների այցը մեր համալսարան: Դյուրեղին ընդունեց համալսարանի գիտության և արտաքին կապերի գծով պրոռեկտոր Գագիկ Վարդանյանը: Դանշիպնանը ներկա էին արտաքին կապերի բաժնի պետ Վարդ Ղուկասյանը, բաժնի աշխատակիցները, ինչպես նաև միջազգային տնտեսական հարաբերությունների ամբիոնի ղոցենտ Դիանա Գալյոյանը:

Պրոռեկտոր Գագիկ Վարդանյանը ներկայացրեց մեր համալսարանի ստեղծման պատմությունը, արդի ժամանակաշրջանի ձեռքբերումները, գիտության առաջնադաշտումը, ներդրումները, շեշտադրեց գիտառումնական խնդերի գործունեությունն ու «Ամբերդ» հետազոտական կենտրոնի ստեղծումը: Անդրադառնալով «Երասմուս +» ծրագրի հնարավորություններին՝ պրոռեկտորը շեշտեց, որ նման ծրագրերը ոչ միայն գիտելիքի ու փորձի փոխանակման, այլև միջնշակութային հաղորդակցության հրաշալի հնարավորություն են:

Եվրոպացի գիտնական-մանկավարժներին մինչև մայիսի 20-ը ներայալ ունկնդրեցին մեր համալսարանի տարբեր ֆակուլտետների ուսանողներ: Եվգենյա Տոնկովան հանդես եկավ «Նորանությունների մարքեթինգ», իսկ Դանչո Պետրովը՝ «Կորպորատիվ ֆինանսներ» թեմաներով: Ուսմինհայի Սուչավա քաղաքի Շտեֆան Չելմարեի համալսարանից Միհայ Պոպեսկուն դասախոսեց «Բիզնես և տնտեսագիտություն» թեմայով, Զունգարիայի Սիսկոլիչի համալսարանի դասախոս Զոլտան Բարբայի դասախոսությունները «Տնտեսական աճ», «Տնտեսագիտությունը 21-րդ դարում», «Ապագայի ինդեքսի հաշվարկը» թեմաներով էին:

Դյուրեղին ներկայացրեցին նաև իրենց համալսարանները, գործունեության հիմնական ուղղություններն ու ուսումնական ծրագրերը:

Դանչո Պետրով

Եվգենյա Տոնկովա

Զոլտան Բարբա

Միհայ Պոպեսկու

ԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵՏ

ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՊՏՀ - «ԱՐԱՐԱՏ» ԲԱՆԿ

Մայիսի 5-ին «Արարատ» բանկի վարչության նախագահ, գործադիր տնօրեն Աշոտ Օսիպյանը ֆինանսական ֆակուլտետի ուսանողների համար բանախոսեց «Բանկային համակարգի զարգացման համաշխարհային միտումները» թեմայով: Դյուրին դիմավորեց ՀՊՏՀ ռեկտոր Կորյուն Արյանը և ուղեկցեց լսարան, որտեղ ներկա էին ֆինանսական ֆակուլտետի դեկան Վահե Միքայելյանը, կարիերայի և նարքերին զինանուղանի պետ Վաղիմիր Գևորգյանը, դասախոսներ, բուհի աշխատակիցներ, ուսանողներ: Ողջոյնի խոսքում ռեկտոր Կորյուն Արյանը նշեց, որ ՀՊՏՀ-ն սերտ համագործակցություն ունի հայաստանյան առաջատար բանկերից մեկի՝ «Արարատ» բանկի հետ, որի շրջանակներում իրականացվում են համատեղ ծրագրեր, կազմակերպվում են դասախոսություններ: Աշոտ Օսիպյանն իր հերթին նշեց, որ ՀՊՏՀ-ն հայաստանյան առաջատար բուհերից է, և «Արարատ» բանկը կարևորում է բուհի հետ փոխգործակցությունը նաև կարերի ընտրության ու համալրման գործում:

Վարչության նախագահն անդրադարձավ բանկային համակարգի զարգացման արդի միտումներին, բանկային գործունեության կարգավորմանը, նոր պայմաններում բանկային գործին: Բանախոսը պատասխանեց ունկնդրեների հարցերին:

Դաշտորդ օրը «Վարկային ռիսկի կառավարման ուղղված ժամանակակից միջոցառումները» թեմայով դասախոսություն վարեց «Արարատ» բանկի վարչության նախագահի տեղակալ Դավիթ Ջարությունյանը: Դյուրին դիմավորեց և ներկայացրեց ֆինանսական ֆակուլտետի դեկան Վահե Միքայելյանը: Ներկա էին բանկային գործի և ապահովագործության ամբիոնի դեկանը Աննա Ասլանյանը, նույն ամբիոնի դասախոս Անահիտ Ներսիսյանը:

Դավիթ Ջարությունյանը խոսեց վարկավորման գործընթացներում ընդգրկված ստորաբաժանումների մասին՝ առանձին անդրադառնալով վարկավորման, ռիսկերի կառավարման ստորաբաժնումներին, ֆինանսական վերլուծաբաններին, իրավաբանական ծառայությանը, վարկային կոմիտեին, հետո գործառնական գրասենյակին՝ իրենց գործառույթներով: Դասախոսությունն անցավ ինտերակտիվ ձևաչափով, իրնթաց ուսանողներն ուղղում էին իրենց հաղցերը:

ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԻ ZTS, ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ

Մայիսի 17-19-ը մեր համալսարանում ցնթացան ԵՄ ՏԵՍՊՈՒՍ-ի «Հայաստանի բարձրագույն կրթության որակի պահովման գործընթացներում ուսանողների մասնակցության ընդլայնում» (ESPAQ - Enhancing Students Participation in Quality Assurance in Armenian HE) ծրագրի եռօրյա համդիպումները: Մասնակցում էին ծրագրի եվրոպական և հայաստանյան գործընկեր-կառուցյների ներկայացուցիչները՝ Եվրոպայի ուսանողների ազգային միություն՝ ESU (Բելգիա), ՈՒԽոխտի համալսարանը (Խսանիա), Սպիրու Շարեթի համալսարանը (Ռումինիա), ուսանողների ազգային միության Շոտլանդիայի ներկայացուցյունը՝ NUS Scotland (Մեծ Բրիտանիա), ՀՊՏՀ-ն, ՀՊՄՀ-ն, ՀՊՃՀ-ն, ԵՀԿԱՀ-ն, Հայաստանի ուսանողների ազգային ասոցիացիան, «Մասնագիտական կրթության որակի պահովման ազգային կենտրոն» հիմնադրամը, ՀՀ ԿԳՆ-ն: Բացման խոսքով հանդես եկավ ՀՊՏՀ որակի պահովման բաժնի պետ Ներսես Գևորգյանը: Ողջունելով մասնակիցներին՝ նա հույս հայտնեց, որ համդիպումները կանցնեն արդյունավետ և կստեղծվի ծրագրի կառավարման խնդիրների քննարկումների լայն հարթակ: Ողջույնի խոսքով հանդես եկավ նաև «Էրամուս +» ծրագրի հայաստանյան գրասենյակի համակարգող Լանա Կառլովան:

Ծրագրի հիմնական նպատակն է՝ հայաստանյան բարձրագույն կրթության համակարգում ուժեղացել որակի պահովման գործընթացներն ու դրանց վերաբերյալ փորձառությունը՝ խրախուսելով բոլոր շահագրգիռ կողմներին և հատկապես ուսանողների ներգրավվածությունը (որպես հիմնական շահառու) որակի պահովման գործընթացներում:

Երկորդ օրվա ընթացքում քննարկումների առանցքում ծրագրի մասնակից գործընկերների լիազորությունների, անելիքների հստակեցման հարցերն էին, նրանց գործունեության հիմնական շրջանակները: Մեզ հետ գրույցում ՀՊՏՀ որակի պահովման բաժնի պետ Ներսես Գևորգյանը նշեց, որ ծրագրի շրջանակներում նախատեսվում է հրատարակել ձեռնարկ, որտեղ արտացոլված կլինին գործընկերների կողմից մշակված՝ որակի պահովման գործընթացներում ուսանողներին ներգրավելու արդյունավետության բարձրացման մեխանիզմները: Նրա խոսքով՝ առաջիկայում հա-

յաստանյան ներկայացուցիչները վերապատրաստումներ կանցնեն արտերկրում:

Հայաստանյան բուհերի ուսանողներին, կարիերայի կենտրոնների ներկայացուցիչներին, գործատուններին երրորդ համդիպման իրազեկող սեմինարում ներկայացվեցին ESPAQ-ի հիմնական նպատակները, աշխատանքային ուղղությունները, առանցքային շեշտադրումները: Ներսես Գևորգյանը կարևորեց բարձրագույն կրթության որակի կառավարման համար, այսպես ասած, ժողովողավարկան մեթոդների մշակումը, ծրագրի բոլոր մասնակիցների աշխատանքը, որի հանրագումարում պետք է առաջարկվեն համապատասխան մեխանիզմներ:

«Մենք ուրախ ենք՝ այս ծրագրին մասնակցելու համար: ESPAQ-ը ուսանողների հետ է, ուսանողների համար է», - իր ելույթում ընդգծեց Լանա Կառլովան և նշեց, որ ծրագրի նպատակներից մեկն է ուսանողի ձայնը և կարծիքը լսելի դարձնելը, ապա ներկաների ուշադրությանը ներկայացրեց ԵՄ ՏԵՍՊՈՒՍ-ի կրթական ծրագրերում հայաստանյան բուհերի ներգրավվածությունն արտացոլող վիճակագրությունը. Հայաստանն անդամակցում է ավելի քան 2 տասնյակ ծրագրի: Կրանքնահատուկ անդրադարձ կատարվեց «Էրամուս +» փոխանակային ծրագրին:

Սեմինարը շարունակվեց ըստ աշխատանքային օրակարգի, հետագա ելույթներում քննարկվեցին կրթության որակի բարելավման, ուսանողների ներգրավվածության շրջանակները ու արդյունավետությունն ապահովելու, ծրագրի իրականացման վերաբերյալ հարցեր:

Ներսես Գևորգյանը մեզ հետ գրույցում նշեց, որ կրթության որակի պահովման ու վերահսկողությունը բազմաշերտ և շարունակական գործընթաց է, ուստի կարևոր է ուսանողների անմիջական մասնակցությունը, նրանց առաջարկությունները նկատի առնելը: Կրթության որակի առանցքում դրվում են կրթական միջավայրի, դասախոսների մասնագիտական որակների և առարկայական ծրագրերի արդիականացման և այլ հարցեր: Նրա խոսքով՝ ՀՊՏՀ-ում ձևավորվել է ուսանող-փորձագետների խումբ, որի անդամները կընտրվեն և արտերկրում կվերապատրաստվեն:

ՆԱՆԵ ԱՎԱՆԵՍՅԱՆ

Փիտր Թումանովի մասին 2015-2016 թվականին ների երկրորդ ուսումնական կիսամյակի ընթացքում շատ նյութեր ենք իրապարակել և ՝ՊՏԾԴ պաշտոնական կայքում, և «Տնտեսագետում»: Նա մեր համալսարանում է գտնվում ԱՄՆ կառավարության կողմից հովանավորվող «Ֆուլբրայթ» գիտական ծրագրով, որը գիտաշխատողներին և մասնագետներին դրամաշնորհներ է տրամադրում հյուրընկալող հաստատություններում դասախոսելու և հետազոտական աշխատանք իրականացնելու համար: Ծրագրի առաջին քաղաքացիությունը ԱՄՆ մասնագետներն իրենց փորձն ու հմտությունները ներկայացնում են արտերկրում, երկրորդով օտարերկրյա գիտաշխատողներն են այցելում ԱՄՆ կրթական հաստատություններ՝ դասախոսելու և հետազոտական աշխատանք կատարելու:*

Լինելով «Ֆուլբրայթ»-ի առաջին ներկայացուցիչը մեր համալսարանում՝ պրոֆեսորն այս ընթացքում տնտեսագիտության տեսության, մաթեմատիկական տնտեսագիտության և էկոնոմետրիկայի գծով դասախություններ է կարդացել համալսարանի տարրեր ֆակուլտետներում, ինչպես նաև ՊՏԾԴ Գյումրու և Եղեգնաձորի մասնաճյուղներում: Շուտով կավարտվի նրա գործուղման ժամկետը, հետևաբար որոշեցինք նրան, որպես անհատի ու գիտնականի, ծանաչել ավելի մոտիկից:

—Պարոն Թումանո՞վ, ձեր հայկական արմատների մասին կցանկանայինք փոքր-ինչ ավելին իմանալ: Ի՞նչ մտորումներ եք ունենում, երբ այս հարցն ուղղում են Ձեզ:

—Իրականում իմ արմատների մասին պատմությունը շատ երկար է: Երբ երիտասարդ էինք, մենք մեզ ուսւ էինք համարում: Պապս Ռուսական Կայսրության բանակի սպա է եղել, նրա ընտանիքը ծագում է հայ-Վրացական Թումանովների (Թումանիշվիլի) իշխանական տոհմից: Առաջին անգամ իմ զարմիկ Կիրիլ Թումանովից են ինացել հայկական արմատներին մասին: Նա ամերիկացի պատմաբան և տոհմագետ է, համարվում է Հայաստանի և Վրաստանի իշխանական տոհմերի պատմության ամե-

*«Ֆուլբրայթ» ծրագիրը մեկնարկել է 1946թ. սենատոր Զ. Վիլյամ Ֆուլբրայթի նախաձեռնությամբ և նպատակ ունի մեծացնել փոխընդունումը Միացյալ Նահանգների և այլ երկրների ժողովուրդների միջև:

նահելինակավոր մասնագետներից մեկը:

Դոկտորելիքան հեղափոխությունից հետո մեր ընտանիքը տեղափոխվում է Կովկաս, պապս, որպես սահմանապահ, գալիս է Ղարաբիլիսա (Վանաձոր), այնուհետև մեկնում Ալեքսանդրապոլ (Գյումրի), որտեղ և համագործակցում է հայ ազգային-ազատագրական շարժման գործիչ Սեպուհ Ներսիսյանի հետ: Այդ օրերի մասին պապս հուշագրություն է թողել: 1919 թվականին Երևանում ծնվում է հայրս, իսկ Հայաստանի առաջին Հանրապետության անկումից և Հայաստանի խորհրդայնացումից հետո ընտանիքս տեղափոխվում է Ռուսաստան, Ուկրաինա, ապա Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ:

Գալով Հայաստան՝ ես ավելի ու ավելի լավ ճանաչեցի Հայաստանը և իմ արմատները: Եղա Դանդում մեծ բանաստեղծ Հովհաննես Թումանյանի ծննդավայրում, ինչպես նաև նրա երևանյան տուն-թանգարանում: Ռուսաստանում շատ եմ եղել, այնտեղ ինձ համարում են „настоящий русский че-

ՊՐՈՖԵՍՈՐ ԹՈՒՄԱՆՅԵՐԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ

ՎԵՐԱԴԱՐ՝ ԱԿՈՒՔԵՆԵՐԻՆ

լուեկ,, իսկ երբ Հայաստան եկա, օդակայանում տաքսի նստեցի ու սկսեցի խոսել ոռւսերեն, վարորդը, լսելով ազգանունս, ասաց՝ դու Թումանյան ես և պետք է հայերեն խոսել սովորես:

—Եթե կարելի է, հարգելի պրոֆեսոր, առանձնացրեք Ձեր կենսագրության այն կարևոր դրվագները, որոնք ծևավորել են Թումանյան գիտնականին և մարդուն:

—Այդ հարցն ինքս ինձ երբեք չեմ տվել: Միշտ ինձ բախտավոր նարդ եմ համարել: Արդեն երիտասարդ տարիներին հասկացա, որ իսկական օրինություն է ծնվել Ամերիկայում և մի ընտանիքում, որը հարուստ չէ, բայց հարմարավետ է, և.... իմ հետաքրքիր ընտանեկան պատմությունը:

Հայրս ավիացիայի ինժեներ էր: Ես բախտ եմ ունեցել սովորելու հեյլի համալսարանում, այնուհետև Սիեթլի Վաշինգտոնի համալսարանում: Արդեն երրորդ կուրսում հասկացա, որ տնտեսագիտությունն է լինելու իմ ուսումնասիրությունների առարկան: Առաջին հետազոտական աշխատանքս Բիրմայի և Թախիլանդի տնտեսությունների համեմատական

Էր: Եվ իինա, երբ հայացք եմ ձգում իմ անցած ճանապարհին, տեսնում եմ տարբեր ժամանակահատվածներում իմ հետևողական հետաքրքրությունը համեմատական տնտեսական հանակարգերի նկատմամբ: Ուսումնասիրելով խորիրդային, ապա հետկողումիստական տնտեսակարգերը՝ պահանջեր չեմ գտել, պարզապես արել եմ այն, ինչն ինձ հետաքրքիր էր: Կյանքիս մի զգալի հատվածն անցկացրել եմ Ռուսաստանում. «Այրեքս» ծրագրով՝ Սամկու Պետերբուրգում, Սոսկվայում, «Ֆուլբրաթով»՝ Կալինինգրադ և Կոմսոմոլսկ նա Անուրե քաղաքներում: Ավելի քան երեսուն տարի դասավանդում եմ Վիսկոնսինի նահանգի Միլուոքի քաղաքի Սարքութերի համալսարանում:

–Պատմեք խնդրեմ «Ֆուլբրաթ» ծրագրի շրջանակներում ընթացիկ կիսամյակում մեր համալսարանում ծեր ժավալած գործունեության մասին, որի ընթացքում, ինչպես գիտենք, Ձեր փորձն ու իմացությունն էք փոխանցում գործընկերներին և ուսանողներին:

– Հայաստան եմ ժամանել փետրվարի սկզբին և այս ընթացքում դասախոսություններ եմ կարդացել ինչպես համեմատական տնտեսական համակարգերից, այնպես էլ էկոնոմետրիկայից: Վերջին դասախոսությունը կարդացել են գնագոյացում և պահանջարկ թեմայով: Դասախոսությամբ հանդիս են եկել նաև Երևանի պետական համալսարանի տնտեսագիտության և կառավարման ֆակուլտետի ուսանողության առջև:

Մեծ է ցանկությունս մինչև մեկնելը մեկ դասախոսություն էլ նվիրել ծագումով հայ ամերիկացի տնտեսագետ Արմեն Ալյանին, ով 20-րդ դարի ամենանշանավոր տնտեսագետներից, նոր ինստիտուցիոնալ տնտեսագիտության հիմնադիրներից մեկն է: Նա ամենամեծ տնտեսագետներից է, ով երբեք չստացավ Նորեյյան մրցանակ: Բայց ես կարծում եմ, որ պետք է արժանանար: Որպես հետազոտող՝ իմ տնտեսագիտական հայացքների ծևավորման, ապա նաև մանկավարժական գիտելիքների ու կարողությունների ծեռք բերման վրա նա մեծ ազդեցություն է ունեցել:

Ինչ վերաբերում է Տնտեսագիտական համալսարանում իմ ներկայությանը, ապա կարող եմ ավե-

լացնել նաև, որ այս ընթացքում համագործակցել եմ «Ամբերդ» հետազոտական կենտրոնի և արտաքին կապերի բաժնի հետ՝ Եվրոպական հարևանության քաղաքանության շրջանակներում գիտահետազոտական և նորարարական ոլորտում «Հորիզոն – 2020» ծրագրին մասնակցելու նպատակով: Մասնավորապես, մեր նպատակն է համագործակցություն սկսել Չեխիայի Արևմտյան Բոհեմիայի համալսարանի հետ:

– Համալսարանական մեկ կիսամյակը ի՞նչ պատկերացումներ ծևավորեց Ձեզանում հայաստանյան կրթության և մասնավորապես մեր համալսարանի մասին:

– Ուսանողներն ամենուրեք նոյնն են: Այստեղ Հայաստանի պետական տնտեսագիտական համալսարանում, ես ուսանողների կողմից զգացի նախաձեռնողականություն: Թեև անգերեն էի խոսում, այնուհանդերձ, նրանք խիզախորեն գալիս էին իմ դասախոսություններին: Դրաշալի հասկանում էին՝ խորամուխ լինելով թեմայի մեջ և խելացի հարցեր էին տալիս: Իմ կարծիքով՝ ուսանողներն առհասարակ բաժանվում են մի քանի խմբի՝ ուսանողներ, որոնք սովորում են և ստանում իրենց աստիճանը, որոնք իրականում ձգուում ունեն և լավագույն ուսանողներ են, և որոնք խորացված են ուսանում և ցանկանում են դառնալ աշխարհի մի մասը: Այդպես ենաւ Տնտեսագիտական համալսարանում:

Հայաստանում մեծապես կարևորվում է կրթությունը, և կարծում են՝ Հայաստանի ապագայի և տնտեսական զարգացման կարևոր գործոնը բարձրորակ կրթության ապահովումն է:

– Մի քանի խոսք՝ Ձեր ընտանիքի մասին:

– Կնոջ հետ եմ եկել Հայաստան, նրա հետ եմ մեկնել նաև ռուսաստանյան ուղևորությունների: Միասին ենք արդեն 44 տարի, նա ին երկու որդիների մայրն է, երկար տարիներ աշխատել է որպես գրադարանավար: Ապրում ենք նյու Շենվիշիրում:

– Ծնորհակալություն, հարգելի պրոֆեսուր, հավաստիացնում ենք՝ Ձեր այցելությունը մեր համալսարան անշափ օգտակար էր, և հայրենիքում Ձեզ միշտ սպասում են:

Զրուցեցին Արմինե Վարդանյանը և Անի Ավետիսյանը

Մայիսի 16-ին լեփ-լեցուն լսարանում, որտեղ ներկա էին տարրեր մասնագիտությունների և կուրսերի, ինչպես նաև օտարերկրացի ուսանողներ, պրոֆեսորը, ինչպես և խոստացել էր, տնտեսագիտության տեսության հիմնահարցերին զուգահեռ, ներկայացրեց տնտեսագետ Արմեն Ալշանին՝ կարևորելով նրա հայացքները և ներդրումը համաշխարհային տնտեսագիտության զարգացման մեջ:

Փիտր Թումանովի գործուղման ժամկետն ավարտվեց մայիսի 17-ին: Նույն օրը նրան հյուրընկալեց ՀՊՏՀ ռեկտոր, պրոֆեսոր Կորյուն Աթոյանը: Հանդիպմանը ներկա էին գիտության և արտաքին կապերի գծով պրոռեկտոր Գագիկ Վարդանյանը, լրատվության և հասարակայնության հետ կապերի բաժնի պետ Գոհար Գևորգյանը, արտաքին կապերի բաժնի պետ Վարդ Ղուկասյանը:

Ռեկտորը շնորհակալություն, ապա և հույս հայտնեց պրոֆեսորին, որ համագործակցությունը նրա հետ կունենա շարունակականություն: Իր հերթին Փիտր Թումանովը հավաստիացրեց, որ ՀՊՏՀ-ի հետ համատեղ աշխատելու առումով որոշակի ծրագրեր նախանշվում են: Նա ցանկություն հայտնեց մասնակցելու համալսարանի տարեկան գիտաժողովին, որը սովորաբար կազմակերպվում է աշնանը և անմիջապես ստացավ ռեկտորի հրավերը:

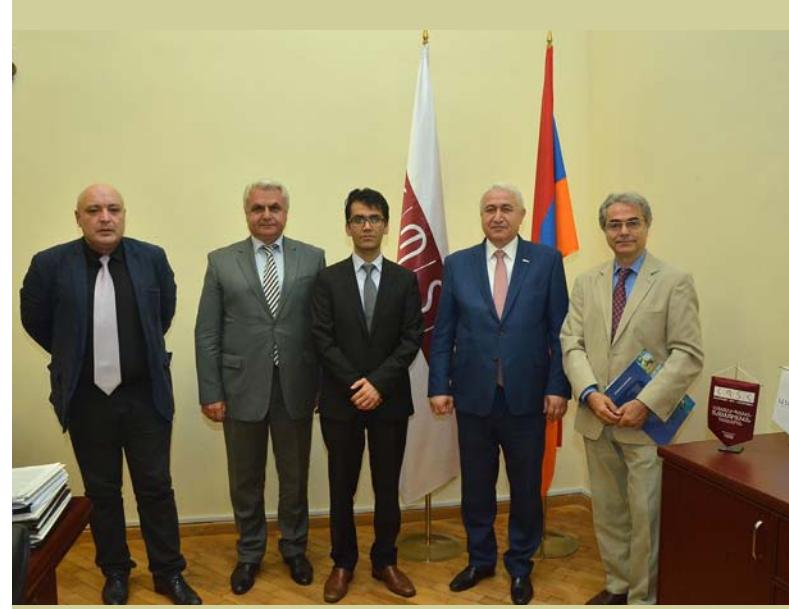
Փիտր Թումանովը նշեց, որ հայաստանյան այցի, հանդիպումների, դասախոսությունների ու հետազոտությունների մասին անպայման կպատճի իր ուսանողներին:

Գիտության և արտաքին կապերի գծով պրոռեկտոր Գագիկ Վարդանյանը խոսեց ակադեմիական շարժումներյան շրջանակներում փոխանակման ծրագրերի կարևորության մասին՝ շեշտելով, որ դրանք ոչ միայն փորձի, գիտելիքի, դասավանդման մեթոդների փոխանակման հնարավորություն են ընձեռում, այլև միջնականության հաղորդակցության հրաշալի առիթ են: Անդրադառնալով պրոֆեսոր Թումանովի այցին՝ պրոռեկտորն ընդգծեց, որ այն շատ օգտակար էր թե՛ ուսանողների, թե՛ դասախոսների համար: Հանդիպման վերջում ռեկտոր Կորյուն Աթոյանը հուշանվեր և պատվիրակ հանձնեց հյուրին՝ համագործակցության շարունակության հույսով ու ակնկալիքով:

Մայիսի 24-25-ին համալսարանում էին շվեյցարական ՈՒՄԵՖ համալսարանի ռեկտոր, պրոֆեսոր Զավեդ Սանգրելին և ուսումնական աշխատանքների գծով պրոռեկտոր, պրոֆեսոր Ալան Շուդաշրյանը: Նրանց իր աշխատանքակում հյուրընկալեց ՀՊՏՀ ռեկտոր Կորյուն Աթոյանը, հանդիպմանը ներկա էին գիտության և արտաքին կապերի գծով պրոռեկտոր Գագիկ Վարդանյանը, գիտության բաժնի պետ Խորեն Մխիթարյանը, արտաքին կապերի բաժնի պետ Վարդ Ղուկասյանը:

Ուղունելով հյուրերին՝ Կորյուն Աթոյանը ներկայացրեց համալսարանի միջազգային գործունեությունը՝ մասնավորեցնելով այն ծրագրերը, որոնցում Տնտեսագիտական համալսարանը ներգրավված է, ապա համոզնության հայտնեց, որ ժամանակակից աշխարհում կրթության որակի բարձրացնան ճանապարհին կարևոր են նաև միջազգային ծրագրերը:

ՈՒՄԵՖ ռեկտորը շնորհակալություն հայտնեց Կորյուն Աթոյանին հյուրընկալության համար, հա-

մասուտ ներկայացրեց իրենց համալսարանը՝ նշելով, որ այն ոչ թե եվրոպական, այլ զուտ ժնկան համալսարան է, որն աշխարհի 4 երկրներում ունի ներկայացուցչություններ, 2 քոլեզ, դասախոսական կազմը համալրում են աշխարհի 24 երկրների, այդ թվում՝ Հայաստանի մասնագետներ, որոնց թվում՝ ՀՊՏՀ գիտության բաժնի պետ Խորեն Մխիթարյանը: Շվեյցարացի պատվիրակները հանդես եկան համագործակցության առաջարկով՝ համատեղ կրթական (բակալավրական, մագիստրոսական, նաև հետազոտական) ծրագրի իրականացման: Կողմերը քննարկեցին նման ծրագրի հնարավորությունները, ընթացակարգերը:

ՀՊՏՀ ռեկտորը պատրաստականություն հայտնեց՝ աջակցելու ներկայացվող փոխգործակցության առաջարկին և կազմակերպական հարցերից զատ, շեշտադրեց որակյալ կրթության մատուցումը:

Հաջորդ օրը հյուրերը հանդիպեցին ՀՊՏՀ պրո-

ԿՆԵՐԴՐՎԵԼ ԺՆԵՎՅԱՆ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ՍԿՐԲՈՒԹՅԵՍԵՐ

ֆեսորադասախոսական ամճնակազմի և ուսանողների հետ. նպատակն էր ներկայացնել ՈՒՄԵՖ-ի և ՀՊՏՃ-ի նախատեսվող համագործակցությունը:

Բացման խոսքով հանդես եկավ պրոռեկտոր Գագիկ Վարդանյանը՝ ողջունելով և ներկայացնելով հյուրերին, ապա կարևորելով մեր համալսարանի միջազգայնացման գործընթացը:

Ուստոր Զավեդ Սանգրելին և պրոֆեսոր Շուդաշրյանը խոսեցին ՀՊՏՃ-ի հետ համատեղ կրթական ծրագիր իրականացնելու հեռանկարների մասին: Նրա խոսքով՝ այս տարի նախատեսվում է ծրագիր ներդնել մագիստրատուրայում, հետագայում նաև՝ բակալավրիատում և ասպիրանտուրայում: Նշվեց, որ ՈՒՄԵՖ-ի համալսարանը խրախուսում է առաջնորդության հմտություններով օժտված ուսանողներին և կադրեր է պատրաստում, որոնք աշխարհի տարբեր երկրների զարգացման գործում կարող են ներդրում ունենալ: Առանձնահատուկ ընդգծվեց, որ ՈՒՄԵՖ համալսարանի պրոֆեսորադասախոսական կազմում ներգրավված են աշխարհի տարբեր երկրների ներկայացուցիչներ, խրախուսվում են օտարերկրացի լավ սովորող ուսանողները, որոնց տրամադրվում է կրթարոշակ (ուսման վարձի փոխհատուցում):

Մվեյցարական համալսարանի ներկայացուցիչների ելույթներից հետո խոսքը տրամադրվեց ունկնդիրներին: Ուսանողները հետաքրքրվեցին նախատեսվող մագիստրոսական ծրագրի տևողությամբ, ուսումնառության հետ կապված հարցերով՝ լեզվի, մասնագիտացումների և այլն: ՀՊՏՃ օտարերկրացի ուսանողները պարզաբանում խնդրեցին՝ արդյո՞ք ծրագիրը միայն ՀՀ քաղաքացի ՀՊՏՃ ուսանողների,

թե՝ նաև այստեղ սովորող օտարերկրացի ուսանողների համար է: Ի պատասխան՝ շվեյցարական համալսարանի ներկայացուցիչները նշեցին, որ ՀՊՏՃ բոլոր ուսանողները, այդ բվում և օտարերկրացի, կարող են մասնակցել ծրագրին:

Միջազգային տնտեսական հարաբերությունների ամբիոնի դոցենտ, տնտեսագիտության դոկտոր Դիանա Գալոյանը հետաքրքրվեց համատեղ հետազոտական ծրագրեր իրականացնելու հնարավորությամբ, քննարկվեցին այս ուղղությամբ համագործակցության ուղիները:

Պրոռեկտոր Գագիկ Վարդանյանը, եզրափակելով հանդիպումը, կոչ արեց ուսանողներին՝ ակտիվություն ցուցաբերել միջազգային կրթական ծրագրերի նկատմամբ: Պրոռեկտորը նշեց, որ բոլոր ծրագրերն ուղղված են ՀՊՏՃ-ում կրթության որակի բարձրացմանը: Նոյյն օրը ՀՊՏՃ և ՈՒՄԵՖ համալսարանի ռեկտորները ստորագրեցին համագործակցության պայմանագիր՝ համաձայն որի՝ համատեղ մագիստրոսական ծրագիր կիրականացնեն: Փաստաթղթի ստորագրման արարողությունից հետո ՀՊՏՃ այցի, համագործակցային առաջարկի ու նաև ընթացիկ երկու օրերին ներկայացված դասախոսությունների համար ռեկտոր Կորյուն Արյանը շնորհակալագրեր հանձնեց ՈՒՄԵՖ ռեկտոր Զավեդ Սանգրելիին և պրոռեկտոր Ալան Շուդաշրյանին:

ՀՊՏՃ ռեկտորը կարևորեց արտերկրի համալսարանների հետ համագործակցային կապերի ստեղծումը և հոյս հայտնեց, որ մագիստրոսական մեկ ծրագրի իրականացումը հետագայում կշարունակվի և հնարավոր կլինի նաև բակալավրական և հետազոտական ծրագրեր նախաձեռնել:

Ստորագրման արարողությունից հետո շվեյցարական համալսարանի պատվիրակությունը դասախոսությամբ հանդես եկավ ՀՊՏՃ ասպիրանտների համար:

**Գ. ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ
Ն. ԱՎԱՆԵՍՅԱՆ**

ՏԵՍԱԿԱՆ ԽճԱՆԿԱՐ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՎՐԱ ԻՆՉՊԵ՞Ս ԿԱՆԴՐԱԿԱՆԱ ԹՈՒՐՔԻԱՅԻՑ ԱՊՐԱՆՔԱՅԻՆ ՆԵՐԿՐՈՒՄՆԵՐԻ ԱՐԳԵԼԱՆՔԸ

Թեև Հայաստանի և Թուրքիայի միջև «սառը» պատերազմական իրավիճակ է, այնուհանդերձ, պաշտոնական տվյալներով՝ տարեկան Թուրքիայից Հայաստան է ներմուծվում շուրջ 140 մլն դոլարի արդանք, որը Հայաստան ներկրվող ապրանքների ընդհանուր ծավալի 5%-ն է կազմում: Այս ցուցանիշով Թուրքիան մեր հանրապետության խոշորագույն առևտուրային «գործընկերներից» է: Այժմ հակադարձնենք՝ Թուրքիայից Հայաստան արտահանվող 140 մլն դոլարի ապրանքները նրա արտահանման ընդհանուր ծավալի ընդհամենը 0,1%-ն են կազմում: Այսինքն, Թուրքիայից ապրանք ներկրելու արգելանքը, կարծում ենք, նրա համար որևէ էական ազդեցություն չի ունենա: Իսկ ի՞նչ ազդեցություն կունենա Հայաստանի վրա:

բում սեփական սպիտակելենն ու զուգարանի թուղթը: Իհարկե, կարող է, բայց տնտեսապես շահավետ է դրանք ներկրել Թուրքիայից, Իրանից և այլ մերձակա երկրներից:

Բանն այն է, որ Թուրքիայից ապրանք ներկողների գերակշիռ մասը փոքր և միջին առևտորականներ են, հետևաբար նման արգելանք դնելու պարագայում առաջին հերթին տուժելու է հենց փոքր թիզները և մեր բնակչության բավականին մեծ սոցիալական զանգված: Պարզ է, որ փոքր առևտորային թիզները ստիպված կլինի փոխել իր գործունեության աշխարհագրությունը՝ ուղղվելով դեպի Չինաստան, Վիետնամ, Կորեա և այլ երկրներ: Սակայն դա ավելի ծախսատար առևտորային ուղի է, և բացի դրանցից, նոր առևտորային գործընկերներ գտնելը այդքան էլ դյուրին գործ չի համարվում:

Դետևաբար, մեր կարծիքով, նման իրավիճակից ելքն այն է, որ մեր հանրապետությունում պետական օժանդակություն ցուցաբերվի թերև և սանդի արդյունաբերության ոլորտի զարգացմանը, որտեղ փոքր ու միջին բիզնեսի գործունեությունն ավելի մատչելի է, որն էլ իր հերթին կնպաստի սեփական արտադրանքով փոքր և միջին առևտորային բիզնեսն ապահովելուն:

ՄԵԾԱՐՄՈՒՏՆԵՐԻ ՈՒՆԵՑՎԱԾՔԸ՝ ԽՐԵՆ ԵՐԿՐԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ԲՅՈՒՋԵԻ ՆԱԱՏԱԱԲ

Մեծահարուստներ	Երկիրը	Ունեցվածքը (մլրդ դոլար)	Երկրի պետական բյուջեն (մլրդ դոլար)	Ունեցվածքը Երկրի պետրութիւնի նկատմամբ (%)
Բիլ Գեյթս	ԱՄՆ	80,0	3500	0,022
Տաղասի Յանայի	ճապոնիա	7, 0	1600	0,004
Լեռնիդ Բլավասնիկ	Մեծ Բրիտանիա	13, 5	1100	0,012
Կարլ Ալբերտս	Գերմանիա	30,0	1600	0,018
Լիլան Բետանկուր	Ֆրանսիա	31,0	1500	0,021
Գագիկ Շառուկյան	Հայաստան	0,140	2,8	5,000

Մեկնաբանությունը թողնում էնք զնթերցողին:

ԱՇԽԱՐՀԻ ԽՈՇՈՐԱԳՈՒՅՆ ԶԱՂԱՔՆԵՐԻ ՏԱՄՆՅԱԿԸ՝ ԸՆՏ ԲԱՆԿՉՈՒԹՅԱՆ ԹՎԻ

N	Քաղաքը	Երկիրը	Բնակչությունը (մլն մարդ)
1	Տուլիպ	ճապոնիա	37,5
2	Չակարտա	ինդոնեզիա	29,9
3	Դելի	Ճնդկաստան	24,1
4	Սեուլ	Հարավ. Կորեա	22,9
5	Մանջլա	Ֆիլիպիններ	22,7
6	Չանհայ	Չինաստան	22,6
7	Կարաչի	Պակիստան	21,5
8	Նյու Յորք	ԱՄՆ	20,6
9	Մեխիկո	Մեքսիկա	20,3
10	Ման Պառլու	Բրազիլիա	20,2

ԱՇԽԱՐՀԻ ԽՈՇՈՐԱԳՈՒՅՆ ԶԱՂԱՔՆԵՐԻ ՏԱՄՆՅԱԿԸ՝ ԸՆՏ ՏԱՐԱԾՔԻ

N	Քաղաքը	Երկիրը	Տարածքը (հզր կմ ²)
1	Սինցի	Ավստրալիա	12,2
2	Կինշասա	Կոնգո	10,6
3	Բուենոս Այրես	Արգենտինա	4,0
4	Ստամբուլ	Թուրքիա	5,3
5	Կարաչի	Պակիստան	3,5
6	Ալեքսանդրիա	Եգիպտոս	2,7
7	Անկարա	Թուրքիա	2,7
8	Բոգոտա	Կոլումբիա	1,8
9	Թերիան	Իրան	1,6
10	Լոնդոն	Մեծ Բրիտանիա	1,57

ԱՇԽԱՐՀԻ ՏԱՄԸ ԱՄԵՆԱՄԵՋ ՀՅՈՒՐԱՆՑՆԵՐԸ

	Անունը	Երկիրը (քաղաքը)	Մեջյակների քանակը
1	Իզմայիլովն	Ռուսաստան. Սուկվա	7500
2	MAM GRAND	ԱՄՆ. Լաս Վեգաս	6852
3	First World Hotel	Մալայզիա. Քենթինգ Ջայլենդ	6118
4	Disney's ALL-Star Rezort	ԱՄՆ. Օռլանդո	5524
5	Wynn+Encore	ԱՄՆ. Լաս Վեգաս	4734
6	Luxor Hotel-Casino	ԱՄՆ. Լաս Վեգաս	4408
7	The hotel Four Seasons	ԱՄՆ. Լաս Վեգաս	4332
8	Ambassador City Tomtien	Թաիլանդ. Պատայա	4219
9	The Venetian	ԱՄՆ. Լաս Վեգաս	4049
10	ExtraLibur Hotel-Casino	ԱՄՆ. Լաս Վեգաս	4008

ՀՀ ՊԵՏԱԿԱՆ ՊԱՐՏՅԻ ՄԱՍԻՆ

ՀՀ պետական պարտքը 2015 թ. վերջին կազմել է 5 մլրդ 79 մլն դոլար: Դրանից 4 մլրդ 602 մլն դոլարը կազմել են Կառավարության պարտավորությունները, մնացածը՝ ՀՀ կենտրոնական բանկին: Ընդհանուր պետական պարտքից 4 մլրդ 317 մլն դոլարը կազմել է արտաքին պարտքը, 762 մլն-ը՝ ներքին պարտքը:

Այս իմաստով Հայաստանն առայժմ գտնվում է արտաքին պարտքի նվազ բեռ ունեցող երկրների շարքում, քանի որ ըստ միջազգային չափանիշների՝ արտաքին պարտքի նվազ բեռ ունեցող են համարվում այն երկրները, որոնց ՀՆԱ-ի նկատմամբ արտաքին պարտքը չի հասել 48%-ի: Հայաստանում այս ցուցանիշը 34% է կազմել (որը սակայն՝ միայն Կառավարության պարտավորությունների մասով), իսկ ընդհանուր արտաքին պարտքը ՀՆԱ-ի նկատմամբ 41% է կազմել:

Նշենք, որ ՀՀ պետական պարտքը 2016 թ. մայիսի դրությամբ կազմել է 5 մլրդ 192 մլն դոլար, որը ՀՆԱ-ի նկատմամբ մոտավորապես 41 % է կազմում:

ԵԿԱՄՏԱՅԻՆ ՀԱՐԿԻ ՆՈՐ ԴՐՈՒՅՔԱՎԱՓԵՐԸ

«Տնտեսագետի» նախորդ համարներից մեկում անդրադարձել է ինք Եկամտային հարկին՝ նշելով, որ ՀՀ Կառավարությունը Եկամտահարկի միասնական 20% դրույքաչափի նախագիծ է ներկայացրել Ազգային ժողովը: Սակայն հետագա քննարկումների արդյունքում կառավարությունը նոր նախագիծ է մշակել, ըստ որի՝ Եկամտահարկը պետք է գանձվի ոչ թե համամասնական, այլ պրոգրեսիվ դրույքաչափերով (ինչպես հիմա է):

Եկամտահարկն այն հարկատեսակն է, որը հետաքրքրում է հասարակության բոլոր խավերին ու անդամներին: Ուստի մեր ընթերցողներին ենք ներկայացնում ՀՀ Կառավարության մշակած Եկամտային հարկի սափը:

Հարկման բազայի ամսական մեծությունը	Եկամտային հարկի չափը
Մինչև 120 հզր դրամ	23%
120 հզր դրամից մինչև 1 մլն դրամ	27,6 հզր դրամ՝ գումարած 120 հզր դրամը գերազանցող գումարի 28%-ը
1 մլն դրամից ավելի	274 հզր դրամ՝ գումարած 1 մլն դրամը գերազանցող գումարի 33 %-ը

Նշենք, որ Եկամտային հարկի նոր օրենքը կիրառվի 2018 թվականից:

ՔՆԱՐԱԾՈՒՆՉ՝ ԽՈՍՔՈՎ ՈՒ ԳՐՉՈՎ

Տարոն Գրիգորյանը ծնվել է 1996 թվականին, ՀՀ Կայոց ձորի մարզի Կայք քաղաքում: Նախ սովորել է Վայքի թիվ 2 հիմնական դպրոցում, ապա՝ վարժարանում: Սովորել է գերազանց առաջադիմությանք: Փոքր տարիքից սկսել է ասմունքել, ինչպես նաև գրել բանաստեղծություններ: Յաճախել է հայրենի քաղաքի մանկական ստեղծագործական կենտրոն, մասնակցել դպրոցական, քաղաքային, մարզային և հանրապետական մրցույթների: 14 տարեկան հասակում երկրորդ տեղ է գրավել Ասմունքի հանրապետական մանկապատանեկան 2-րդ մրցույթ-փառատոնում, 16-ում «Եղիշե Զարենցի» անվան ասմունքի 10-րդ հանրապետական փառատոնում արժանացել է 3-րդ մրցանակի:

Ասմունքի փառատոնները քնարական հոգի ունեցող պատանուն ոչ միայն թեմահարթակ էին տրամադրում, այլև պոեզիայի և ասմունքի վարպետների ու գիտակների, թեմական խոսքի մասնագետների հետ շփվելու առիթ էին ստեղծում. գնահատականի, խորհրդի, ուղղորդման հրաշալի հնարավորություն: Այս ասպարեզում Տարոնն իր սիրելի կատարողներն ունի՝ Սուլեն Քոչարյան, Վլադիմիր Աբաջյան, Սիեր Սկրտչյան, Գրետա Մեջլումյան, Սիլվա Յուզբաշյան, Ազատ Գասպարյան:

17 տարեկան հասակում Տարոնի զգացմունքային աշխարհի շրջադարձը հանգեցնում է սիրային բանաստեղծությունների ծնունդի: Այսօր արդեն նրա ստեղծագործություններում տեղ ունի և մորը նվիրված, և հայրենասիրական, և խոհափիլխոփայական քնարը: Պոեզիան, ըստ նրա, «հեղինակի զգացմունքի աշխարհն է բացահայտում, և տրամաբանությունն ու գիտությունը պետք է չճնշեն»:

«Դայ պոեզիան ինձ ոգեշնչում է, որպես ասմունքող մեկնաբանելու ցանկություն առաջացնում: Եղիշե Զարենց, Վահան Տերյան, Պարույր Սևակ, Ռուբեն Սևակ, Վահան Թեքեյան շատ եմ ընթերցում ու սիրում, մեր ժամանակակիցներից՝ Ռազմիկ Ղազարյան: Բայց, թերևս, Զարենցի պոեզիայի ոգին ու ծգումը ինձ ամենահոգեհարազատն են», - խոստովանում է Տարոնը:

Թվում է, թե մշակութասեր պատանին իր մասնագիտական ընտրությունը պետք է կատարեր հօգուտ այն նախասիրության, որը մասնուկ հասակից ուղղված է նրան ու գրեթե կանխորոշում էր հետագա ճանապարհը: Բայց մյուս կողմում դպրոցում ամբարձ հարուստ գիտելիքներն էին, հավասարապես բարձր առաջադիմությունը բնագիտական և հումանիտար առարկաներից: Եվ այսօր նա արդեն 2-րդ ուսումնական տարին է ավարտում ՀՊՏՀ հաշվապահական հաշվառման և առողջին ֆակուլտետում: Յամալսարանում նրա ասմունքելու ձիրքի և նախասիրության, ինչպես նաև ստեղծագործելու մասին ոչ բոլոր գիտեն: Բուհական միջոցառումներում բեն չի բարձրացել, միայն մեկ անգամ Յովհաննես Շիրազի բանաստեղծություններից է կարդացել մեծանուն բանաստեղծի 100-ամյակի հոբեյանական բաց դասին:

Վերջերս Տարոնն անդամագրվել է «Երիտասարդ գողոների» և «Չորեքշաբթի» գրական ակումբներին, որտեղ գրչակից երիտասարդ ընկերների հետ հաճախակի մասնակցում է քննարկումների, ընթերցումների, բանավեճերի:

Չորս տարի առաջ շարունակվեց, և գրելու շատ բան կա, սակայն որոշեցինք թույլ տալ, որ բանաստեղծությունները լրացնեն մեր հեռուսի դիմանկարը. թերևս դրանք ավելի խոսուն կներկայացնեն նրա խորագօաց ու խոհուն կերպարը: Իսկ մեզ մնում է Տարոնին մաղթել ստեղծագործական նոր լիցենքը և ներշնչանք, նորանոր բանաստեղծությունների և ունկնդիրների մեջ լսարան:

ԱՐՄԻՆԵ ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ

ԱՆՀՈՒՅՆ ՀՈՒՅԵՐ

Չեմ իիշում՝ երբ,	Ու տվեցին
Չեմ իիշում՝ ոնց,	Ինձ քաղցրացած
Չեմ ուզում իիշել,	Դառնահամ սուտը,
Բայց աչքերդ	Որ մտածվա՞ծ
Ղեզ անծանոթ	Չքննեցին
Դարձան ինձ ընկեր...	Կարոտի ձեռքից,
Մենակության	Նախընտրեցին
Պատերի մեջ	Լոկ խաղացված
Քեզ որոնեցի	Դերը սին կյանքից,
Ու գտնելով	Որ մտքերիս
Վաշ պատրանքներ՝	Մտքեր տվին
Դու ես՝ կարծեցի,	Ու անէացան,
Ձե՛ր պատրանքներ՝	Որ երկնքիս
Կյանքով վ լցված,	Աստղեր բերին
Անչափ հոգատար,	Ու անհետացան,
Որ ունեին	Որ փուչ էին
Զմրուխտ աչքեր	Ու լոկ երազ,
Ու շուրթեր նեկտար,	Խարկանք էին, ու
Որ ցրեցին	Չհասկացան,
Մենակության	Որ ապրելը
Մահացնող ցուրտը	Երազելն է նույն:

ԳԻՇԵՐԱՅԻՆ ՏԱՐԱԿՈՒՄԱՆՔ

Պաղ մթերի մեջ, գիշերալույսին,
Ես քո աչքերի լույսը կիշեմ,
Ու հույսը վերջին, որ չդիմացավ
Գիշերվա ձայնին ու անձայն ննջեց...

Ու կվազեմ լուռ փողոցով անծայր,
Կարոտիս այգում քեզ կորոնեմ,
Դու իմ գիշերվա վառ արևածագ,
Որ դեռ չբացված մայրամուտ դարձար...

Ու իիմա, ի՞նչ է, կախվել ես օդից,
Ոչ վեր ես ելնում, ոչ վար ես գալիս,
Չեղքերս երկար չեն մնա բացված,
Շտապիր մի քիչ՝ թե գալու ես ցած:

Բայց թե արևն է քեզ վեր տանելու,
Կամ գնալու ես աստղերի ճամփով,
Չայն տուր դու ներքս, իիշի՞ր մի պահ ինձ
Ու ժամանակս ետ տուր աստղերո՞վ:

Բանզի իմ անզարդ ու սև երկնքից
Քեզ լուսին տվի, իսկ դու ինձ... ոչի՞նչ...

ԱՔՐՈՍՏԻԿՈՍ

Համրաքայլ եկար, մեղմ ու նազանքով,
Անցար պատմեշը մեղավոր սրտիս,
Սիրառատ հոգուս, մտքիս պերճանքով
Մեղանչեց միտքս, ցանկացավ հոգիս...
Իրավ է ասված, թե գարունն իր հետ
Կամ սեր է բերում, կամ մահ ու աղետ...

ՀՈՒՍԱԲՎՑԻ ՀՈՒՇԵՐ

Իջել էր մութը մթության վրա,
Պարուրվել մենակ մնացած մտքիս,
Ճեռացել էր թաց կարոտը նրա,
Բայց դեռ խոնավ էր սևացած հոգիս...

Ու լույսը լուսնից իջել էր վրաս,
Լուսնոտացրել էր մարմինս հոգնած,
Շուշերը նորից վեր հանել խորքից,
Բերել աստղերը՝ տիվությամբ լցված:

Ու միայն լույսը նորից իիշեցրեց,
Որ երբ դուրս եկավ արևը վառված,
Պատիր լուսինը այրվող աստղերը
Շուշերի՞ս թողեց ... ու մթում մնաց...

ԿՈՐՄՎԱԾ ԵՐԱԶ

Մի պահ թվում էր, թե ես մենակ եմ,
Թե չկան մարդիկ անտարբեր ու սին,
Թվում էր, թե կյանքս մեղավոր
Ելել, նստել է աշխարհի ուսին...

Մի պահ թվում էր, թե գիշեր է մութ,
Ու ես քնած եմ անտեղյակ քնով,
Թե դու ցերեկն ես, այլ ոչ թե լուսին,
Ու իմ գիշերը հարթել է գինով...

Միտքս կարոտ է, ցերեկն է ուզում,
Սիրուս խանդում է քեզ իր երազում,
Մարմինս ամբողջ, անշարժ քնած,
Իր ողջ եռթյամբ քեզ է երազում...

Մի պահ թվում էր, թե արթուն էի,
Թե տրվել էիր դու իմ աչքերին,
Մի պահ թվում էր, թե գտել էի
Կյանքիս իմաստը՝ լույսում արևի...

Բայց, ավա՞ղ, բացվեց առավոտն իմ դեմ,
Աչքերս հույսով վերև նայեցին
Ու... անհույս իջան, հասկացան արդեն,
Որ իմ երազում քե՞զ, քե՞զ թողեցին...

Ու իիմա անվերջ աչքերս եմ փակում,
Սեղմում անխնա, որ լույս չտեսնեն՝
Շույսով գտնելու պահն այն կորցրած,
Գտնելու նորից քեզ, կորսված երազ...

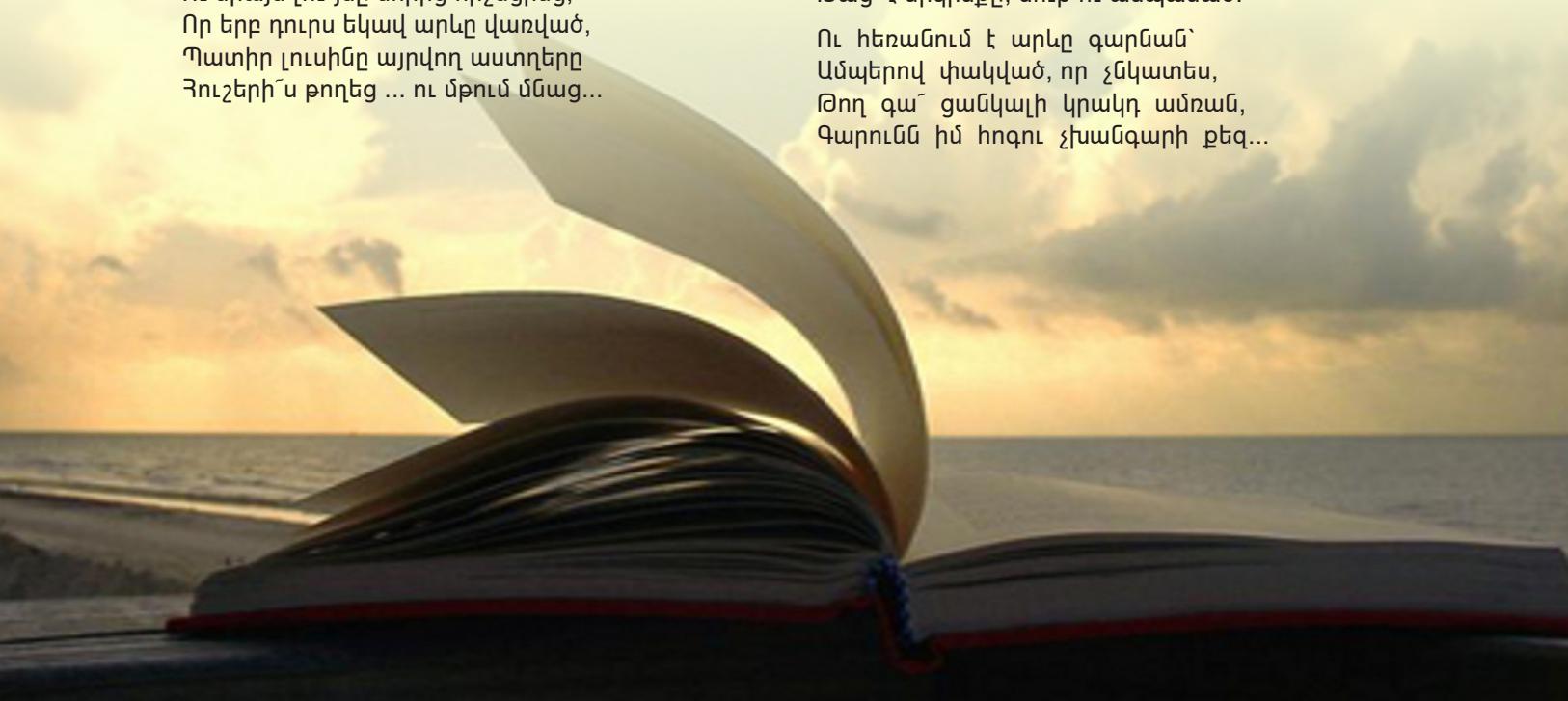
ԳԱՐՆԱՆ ՀԵՏՔԵՐՈՎ

Գարնան արևը սիրո բարևն է
Զնոան ցրտերից՝ սառած սրտերին,
Քո սառույց սիրտը ձմռան նվերն է,
Որ չի ողջունում իմ վառ արևին:

Գարնան կանաչը ձմռան նահանջն է,
Սեր է ճառագող սառած վարդերին,
Բայց քո ձմեռը ամռան կարոտ է,
Ուրիշ արև է պետք քո փշերին...

Գարնան անձրկը անկեղծ արցունք է,
Ամեն մի կաթիլ՝ մի հուշ անկասկած,
Ու չի երևում վառվոր արևը,
Թաց է երկինքը, մութ ու ամպամած:

Ու հեռանում է արևը գարնան՝
Ամպերով փակված, որ չնկատես,
Թող գա՝ ցանկալի կրակդ ամռան,
Գարունն իմ հոգու չխանգարի քեզ...

«Ամբերդ» կենտրոնում իրականացվում են ֆինանսական շուկաների հետազոտություններ, որոնք ներառում են Համաշխարհային ֆինանսական շուկաների, ՀՀ արժեթղթերի և միջբանկային վարկային շուկաների, ինչպես նաև ՀՀ ԿԲ դրամավարկային քաղաքականության ու արտաքինայի շուկաների ամսական մըջ տափառարկումներ և եռամսյակային վերլուծական ակնարկների հրապարակումներում: 2016 թ. մարտ, ապրիլ ամիսների ցուցանիշների վերլուծություններու հրապարակված է նաև ՀՊՏՀ պաշտոնական կայքի «Ամբերդ» էջի «Հրապարակումներ» բաժնի «Ֆինանսական շուկաների մշտադիտարկումներ» խորագրի ներքո: Կենտրոնի «Ազգային մոցունակության և միջազգայնացման հետազոտություններ» ծրագրի տնօրին, տ.գ.ք., դոցենտ Արմեն Գրիգորյանի ներկայացմանը՝ մշտադիտարկումների նյութերը տեղեկատվություն են պարունակում համաշխարհային ապրանքային շուկաներում ուսկու, նավի, հանաշխարհային արժութային շուկաներում ԱՄՆ դոլարի, եվրոյի և ՌԴ ռուբլու, համաշխարհային ֆինանսական շուկաներում DJIA, FTSE 100, DAX, CAC 40, Nikkei 225 բրոսայական ինդեքսների վարքագիծի, դրանց շարժերի ընդհանուր միտումների մասին: Ներառված են նաև տնտեսական ակտիվության, տնտեսության հիմնական ճյուղերի գարզացումների, սպառողական և արդյունաբերական գների ինդեքսների, արտաքին ապրանքաշրջանառության և բնակչության մնացին ամսական աշխատավարձերի ընդհանուր միտումները, ինչը թույլ է տալիս գնահատել ֆինանսական շուկաների վրա մակրոտնտեսական և սոցիալ-տնտեսական ընդհանուր վիճակի ազդեցությունները, նաև ՀՀ ԿԲ-ի կողմից օգտագործվող անուղղակի գործիքների կիրառումը, դրանց շրջանակներում իրականացված գործարքները, ինչպես նաև դրամական զանգվածի կառուցվածքը և փոփոխությունները: Ներկայացված են ԱՄՆ դոլարի, եվրոյի, ՌԴ ռուբլու բրոսայական, արտաքրոսայական, ներքանակային և միջբանկային գործարքները, ինչպես նաև ՀՀ ԿԲ-ի կողմից արտաքինային շուկայում իրականացված գործառնությունները: Արժեթղթերի շուկայի վերլուծությունը բաղկացած է պետական և կորպորատիվ արժեթղթերի շուկաների դիտարկումներից: Պետական պարտասումների շուկայի հետ կապված՝ ներկայացվում են առաջնային շուկայում դրանց տեղաբաշխումները, ՀՀ ֆինանսների նախարարության կողմից իրականացվող հետգումները, բրոսայական և արտաքրոսայական շուկաներում կնքվող

գործարքները, գործակալ բանկերի կողմից բորսայական գնաճշումները, ինչպես նաև պետական պարտատոմսերի եկամտաբերության կորերի փոփոխությունները։ Կորպորատիվ արժեքների շուկայի հետ կապված ներկայացվում են բորսայական և արտարրուսայական տեղաբաշխումները, բորսայական շուկայում կընթափած գործարքները, դրանց շուկա ստեղծողների գնաճշումները։ Միջ-բանկային շուկայի վերլուծությունը միջբանկային վարկային, սպոփ և ռե-այո շուկաների ամփոփ դիտարկում է։

Ապրիլի 27-ին ուսանողական խորհրդողի և «Beeline» ընկերության համագործակցության շրջանակներում «Արմենիա Տելեֆոն Կոմպանի» ՓԲԸ-ի (ապրանքանիշը՝ Beeline) նարդկային ռեսուլսների կառավարման և կազմակերպական զարգացման տնօրինության աշխատակազմի համալրման և պահպանման բաժնի աշխատակիցներ Գոհար Գալստյանը և Հասմիկ Կիրակոսյանը ներկայացրին «Beeline»-ի «3-րդ սերունդ» ստաժավորման ծրագիրը (2016-2017 թթ.)՝ որպես աշխատանքային փորձի հնարավորություն հեռահաղորդակցության առաջատար ընկերություններից մեկում, ինչպես նաև «Beeline»-ի գործունեությունը, ընկերությունում աշխատելու առավելությունները, ձևուն աշխատանքային գրաֆիկը և այլ մանրանասներ: «3-րդ սերունդ» ծրագիրը ամռանը ուսանողներին հնարավորություն կտա աշխատել: Սասնակից-ուսանողները լրացրեցին հարցարթերիկներ՝ ստաժավորման ծրագրում ընդգրկվելու համար:

Մայիսի 2-ին ամփոփվել է 17-րդ հանրապետական ուսանողական մարզական խաղերի տղաների վոլեյբոլի առաջնությունը, որին մասնակցել են 10 բուհերի թիմեր: ԴՊՏՀ հավաքականը գրադարձրել է 2-րդ մրցանակային տեղը:

Հայկածքնաժամանակին և գրուսաշըրթ-
ջության կառավարման ամբիոնի դա-
սախոս, տ.գ.թ. Գայանե Թովմանյանը
համեմ է Եկեղ միջազգային հրատա-
րակություններում: «Հայկական խո-
հանոցը և գրուսաշըրթյունը» գիտա-
կան հոդվածը լույս է տեսել 2016 թ.
մարտի 30-31-ը Լեհաստանի Գրանսկ
քաղաքում կայացած գիտաժողովի
“Актуальные научные проблемы. Рас-
смотрение, решение, практика” նյու-
թերի ժողովածուում: Յոդվածում քնն-
նարկվել են սննդի գրուսաշըրթյան
էությունը, զարգացման արդի մի-
տումներն ամբողջ աշխարհում: Վեր-
լուծվել է հայկական խոհանոցի և
հյուրընկալության դերը գրուսաշըրթ-
յան զարգացման գործում՝ դիտար-
կելով այդ ոլորտում մեր ուսուրս-
ները, ակտիվները, ներկա վիճակը,
հայկական խոհանոցի հարուստ
պատմությունն ու առանձնահատկու-
թյունները, ներկայացվել են զարգաց-
մանը միտված համապատասխան
առաջարկություններ:

Րաշվապահական հաշվառման և
առողջիւ ֆակուլտետի դեկան,
տ.գ.դ., պրոֆեսոր Աշոտ Մաթևոսյա-
նի և ֆինանսների ամբիոնի ասիս-
տենտ, տ.գ.ք. Մանե Մաթևոսյանի
«Սեփական ընթացիկ ակտիվութերով
ապահովածության կանխատեսումը»
Դժ խմբներ արտադրող կազմակեր-
պություններում» թեմայով գիտական
հոդվածը «Գիտության հեռանկար-
ներ-2016» գիտահետազոտական աշ-
խատաճքների միջազգային 3-րդ մրց-
ցույթում (Կազան) զբաղեցրել է 2-րդ
մրցանակային տեղը: Դեղինականերն
արժանացել են 2-րդ կարգի դիպլո-
մի: Կազմանի «Գիտելիք» գիտակրթա-
կան կենտրոնը մրցույթն անցկացրել
է առցանց, հոդվածներն ուղարկվել
են համապատասխան կազմակեր-
պությանը և հստակ չափորոշիչներով
ընտրվել են լավագույնները: Դեղի-
նակաները ներկայացրել են իրենց
մշակած նոր նոտեցում՝ իշխանական
տնտեսամարթեմատիկական և վիճա-
կագրական համալիր մեթոդների
մոտ:

ՀՊԾՏ-ից նրույթին մասնակցել են նաև ասպիրանտներ Ալլա Յարությունյանը և Անի Միրզոյանը:

Սայիսի 20-ին գարնանային փուլն ավարտվեց, որակավորման հավաստագրեր ստացան մայիսի 10-ից մեր բրունում «ՀՀ արտաքին տնտեսական կապերը և Եվրասիական միությունը» ծրագրով Վերապատրաստված ՀՀ բարձրագույն և գլխավոր պատուներ գրադեցնող 34 քաղաքայինները: Դաշտավայրությանը հանդիսավորությանը հանձնեց ՀՊՏՀ ռեկտոր Կորյուն Արոյանը: Միջոցառմանը ներկա էին պրոռեկտոր Սևակ Խաչատրյանը, ամբիոնի ղեկավար Գրիգոր Նազարյանը:

Քաջնարայցը և առաջադիմությունները:
Քաջնարայցը ներկայացնելու հայտնաբերությունը շնորհիկալու ուժում հայտնեցին դասախոսական լավագույն կաղողերի, բարձրորակ դասավանդնան, համալսարանում ստեղծած դրական և հաճելի միջավայրի, նյութատեխնիկական ապահովածության համար: Ուժուորն անդրադապակ կրօնության որակին, ընդգծեց վերապատրաստումների և շարունակական կրթության նշանակությունը:

კონკრეტული სამიზანოების დაცვის მიზანით.

Սայիսի 2-ին ամփոփվել է Հայաստանի Հանրապետության 25-ամյակին նվիրված «Ուսանողական գավառ» մարզական խաղերի շրջանակում անցկացված Վոլեյբոլի աղջիկների առաջնությունը։ ԴՊՏՀ աղջիկների թիմը զբաղեցրել է 3-րդ մըրգանակային տեղը։

የበናግኩና ተወጥቻቸውን
ከመመሪያ ነው የሚሸጠውን
ለመመሪያ ነው:

၃၃ բուհերի ուսանողների 17-րդ մարզական խաղերի շրջանակում ձյուդոյի առաջնությանը վեց քաշային կարգերում մրցել են 10 բուհերի 50 ուսանողներ: Կառավարման ֆակուլտետի 4-րդ կուրսի ուսանող Յարություն Աբրահամյանը 90 կգ քաշային կարգում զբաղեցրել է առաջին հորիզոնականը, իսկ ԴՊՏՀ Գյումրու մասնաճյուղի ուսանող Անդրանիկ Մարգարյանը 60 կգ քաշային կարգում՝ 3-րդ հորիզոնականը:

Ուսանողական խորհրդի նախաձեռնությամբ մայիսի 10-ին մեր ուսանողների համար «Ուսանողը՝ ապագա բիզնեսներ» խորագով սեմինար վարեց «Հայաստանի երիտասարդ գործառությունի միության» նախագահի, գործարար Սուշեն Ավետիսյանը: Իստերակտիվ սեմինարը հագեցած էր խաղ-վարժություններով, հարցուատախմանով: Երիտասարդ գործարարն անդրադարձավ բիզնես հակացությանը, ներկայացվեց գործարար դաշնալու համար առաջնային հատկանիշները՝ նպատակ, ծգտում, կամք և այլն:

«Կոնսենսուս» երիտասարդական հասարակական կազմակերպությունը Ա.Ս. Գորչակովի անվան հանրային դիվանագիտության աջակցության հիմնադրամի հետ համատեղ մայիսի 13-ին ՀՊԾՀ «Ամբերդ» հետազոտական կենտրոնում կազմակերպել էր դասախոսություն՝ «Հայաստանի տնտեսության զարգացման եկորագական և եկարասիական ուղղությունները. ռիսկերի և հնարավորությունների վերլուծություն» թեմայով։ Ներկա էին «Ամբերդ» հետազոտական կենտրոնի աշխատակիցները՝ տնօրեն Սամվել Ավետիսյանի գլխավորությամբ, պրոֆեսորադասախոսական համակազմի անդամներ և ուսանողներ։ ՈՐԱ Հետխորհրդային ուսումնասիրությունների կենտրոնի ավագ գիտաշխատող, պրոֆեսոր Ազա Միհրանյանը ներկայացրեց Ռուսաստանի փորձագիտական կարծիքը՝ Հայաստանի հետ տնտեսական համագործակցության շրջանակներում և հատկապես ԼՂՀ-ում, Մերձավոր Արևելքում իրավիճակի ապակայունացման պայմաններում, վերլուծեց տնտեսական այն գործնները, որոնք էական նշանակություն ունեն ինտեգրացիոն համագործակցության մեջ և Հայաստանի տնտեսական զարգացման հեռանկարում։ Ելույթից հետո ծավալվեց քննարկում, ներկաները հանդես եկան հարցադրումներով։

Հայաստանում ԳԴՀ դեսպան Մաթիաս Քիսլերը մայիսի 3-ին այցելեց ՀՊՏՀ: Նրան հյուրընկալեցին ռեկտոր Կորյուն Աթոյանը, պրոռեկտոր Գագիկ Վարդանյանը, արտաքին կապերի բաժնի պետ Վարդ Ղուկասյանը:

ԳԴՀ դեսպանը նշեց, որ ինքն այցելել է Հայաստանի մի շարք համալսարաններ և ծանոթացել դրանց գործունեությանը և ուրախ է, որ առջի է ընձեռվել ծանոթանալու նաև Տնտեսագիտական համալսարանին: Դեսպանի խնդրանքով ՀՊՏՀ ռեկտորը համառոտ ներկայացրեց համալսարանի ստեղծման պատմությունը, գործունեությունը, մասնագիտությունները, բարեփոխումներն ու ձեռքբերումներ՝ առանձնացնելով կրթության որակի բարելավմանը, հետազոտական ուղղության աշխատացմանն ու միջազգային կապերի ընդլայնմանը ուղղված աշխատանքները, օտարերկրյա քաղաքացիների ուսուցմանը, շրջանավարտների կարիքային, առկա գրականությանը վերաբերող տեղեկությունները: Անդրադառնալով համալսարանի բարեփոխումներին՝ ռեկտոր Կորյուն Աթոյանը շեշտեց, որ բոլոր աշխատանքները կատարվել են համալսարանի համեստ բյուջեի շրջանակներում:

Գագիկ Վարդանյանն ու Վարդ Ղուկասյանը ներկայացրեցին «Էրասմոս+» ծրագրի շրջանակներում ՀՊՏՀ համագործակցությունն արտերկրյա բուհերի հետ: Պրոռեկտորն անդրադարձավ նաև գիտահետազոտական աշխատանքների զարգացմանը միտված բուհի դեկանավորության ջանքերին՝ շեշտադրելով «Ամբերդի» ստեղծումը, որտեղ հետազոտական աշխատանքներում ներգրավվում և վարձատրվում են նաև ուսանողները:

«Ես տպավորված են ձեր համալսարանից, ակնհայտ է, որ դուք մեծ ջանքեր եք ներդնում համալսարանի զարգացման համար ու նաև հետամուտ եք նոր գաղափարների իրագործմանը», - նշեց Մաթիաս Քիսլերը:

Այսուհետև ՀՊՏՀ դեկանավորության ուղեկցությամբ դեսպանը շրջեց համալսարանում, եղավ «Ամբերդ», ապա և միջազգային ծրագրերի կենտրոնը:

2016 թ. մայիսի 2-ից 5-ը Թբիլիսիում Տեմպուսի «Բարձրագույն կրթության կառավարման մագիստրոսական ծրագիր» կառավարչների պատրաստում» կրթական փոխակերպման հրականացման նպատակում «ՍՍՀԱԹՍԱ» ծրագրի շրջանակներում տեղի է ունեցել համաժողով, որին ՀՊՏՀ-ից մասնակցել է որակի ապահովման բաժնի առաջատար մասնագետ Մարիա Պետրոսյանը:

Առաջին օրը քննարկվել և ներկայացվել են ծրագրի արդյունքում ստեղծված «Կրթության միջազգային ասուցիչայի» հիմնադիր փաստաթղթերը, կազմակերպության գործունեության առնչվող հարցեր, ընդհանուրացվել և ամփոփվել են փաստաթղթեր, երկրորդ օրը նվիրված է եղել «ՍՍՀԱԹՍԱ»-ի ներկայացմանը և լուսարաններ՝ Վրաստանի բուհերից, նախարարություններից և այլ կազմակերպություններից հրավիրված ներկայացուցիչների համար:

ՀՀԿ երիտասարդական կազմակերպության և ՀՀ ուսանողական մարդական ֆեղերացիայի նախաձեռնությամբ կազմակերպված «Ուսանողական զավար» մարզական խաղերի շրջանակում ֆուտզալի տղաների առաջնությունում հաղթող է ճանաչվել ՀՊՏՀ թիմը: Սայիսի 13-ին եզրափակիչ խաղում մեր տղաները 6:2 հաշվով հաղթանակ են արձանագրել ՎՊԴ թիմի նկատմամբ: Առաջնությանը մասնակցել է 10 համալսարանական թիմ:

Կարիերայի և մարքեթինգի կենտրոնի նախաձեռնությամբ բուհը ձեռք է բերել ավարտական հագուստ: ՀՊՏՀ շրջանավարտները հագուստները կարող են ստանալ կարիերայի և մարքեթինգի կենտրոնից՝ անվճար: Արաշին անգամ նոր համազգեստները հագել են մարքեթինգային հետազոտություններ մասնագիտացման շրջանավարտները, ովքեր նույն օրը պաշտպանել էին մագիստրոսական թեզեր: Դրանք համալսարանի բուհներին գույներով են՝ կարմիր և սպիտակ, լրացվում են ՀՊՏՀ մակագործությամբ շարժերով: Հազուստները տրամադրվում են բոլոր շրջանավարտներին՝ վերաբարձնելու պայմանով:

ՀՀ քաղաքացիական ծառայության և Հանրային կառավարման բարեփոխումների համատեքստում հունիսի 15-16-ը «Արևելյան գործնկերության Հանրային կառավարման բարեփոխումներ» խորագրի ներքը երևանում կազմակերպվել է «Վերապատրաստման համակարգի բարելավիմն իրեն արձագանք քաղաքացիական ծառայության մարտահրավերներին» թեմայով երկօրյա աշխատաժողով, որին ՀՊՏՀ-ից մասնակցել է շարունակական և լրացրցի կրթության կենտրոնի պետ Արմա Առուտամյանը:

Կարևորելով տեսական և գործնական գիտելիքների համակցումը, վերլուծական ծրագրերի դերն ու նշանակությունը՝ ՀՊՏՀ կարիերայի և մարքեթինգի կենտրոնը, Marketers Community հիմնադրամի և Excelist ակումբի հետ համատեղ, բուհի մարքեթինգ մասնագիտության բակալավրիատի և մագիստրատուրայի ուսանողների համար կազմակերպել էր EXCEL-ի անվճար դասընթացներ, որոնք մեկնարկեցին մայիսի 19-ին: 5 շաբաթվա ընթացքում մեր ուսանողները ծանոթացան ծրագրի հիմնական գործառույթներին: Դասընթացներն անցկացնում էր Excelist ակումբի հիմնադիր-տնօրեն Մարի Սարգսյանը:

ՀՊՏՀ կամագգային վստահության խորհրդի 2015 թ. ծավալուն տեղեկագիրը մանրամասնորեն անդրադառնում է հաջողություն կերտած այն անհատներին, ընկերություններին ու կազմակերպություններին, որոնք արժանացել են ժողովրդի վստահության ու գնահատականին: Տեղեկագրում էօ է հատկացված նաև մեր համալսարանին: Խոսվում է համալսարանի ստեղծման ակունքների, կառուցվածքի, ներկայի հաջողությունների մասին: Կրթական նոր ծրագրեր, ուսումնական բարեկարգ միջավայր, «Ամբերդ» հետազոտական կենտրոն, Բրիտանական թիզմես դպրոց, «Տընտեսագետ» ուսանողի տուն, նույնանուն մարզաառողջարան. այս ոչ լրիվ թվարկմանը ներկայանում է մեր բուհը, ինչպես նաև ընթերցողին առցանց հաղորդակցման դաշտ հրավիրում բուհի պաշտոնական կայքում և ֆեյսբուքային պաշտոնական էջում:

Կրթության մոտիվացիայի գիտաւումնական խումբը (ղեկավար՝ ՀՊՏՀ աշխատանքի տնտեսագիտության ամբիոնի ղոցենտ, տ.գ.թ. Մերի Բադայան, խնճի անդամներ՝ մարքերնագի ամբիոնի ղոցենտներ Լիլիթ Դադյայան,

Սարինե Նիկողոսյան, ՀՊՏՀ մագիստրոսներ՝ Լուսինե Չովիաննիսյան, Անի Չովիաննիսյան, Այսյա Պետրոսյան) ընթերցողի սեղանին է դրել կոլեկտիվ մենագրություն՝ «Մոտիվացիայի բարձրացման իմնախնդիրները բարձրագույն կրթության ոլորտում» վերտառությամբ, որը հրատարակության է երաշխավորվել ՀՊՏՀ գիտական խորհրդի կողմից: Գրքում ներկայացված են աշխատանքային գործունեությունը մոտիվացնող գործընթացների դասական մեկնաբանություններ: Որպես մասնագիտական գործունեության մոտիվացման ուսումնասիրման օբյեկտ է ընտրվել ՀՊՏՀ-ը, որտեղ և կատարվել են որակական և քանակական հետազոտություններ:

ՀՊՏՀ լեզուների ամբիոնի դասախոս Լուսինե Կարագույանի նախաձեռնությամբ համալսարանը հերթական օժանդակությունն է ցուցաբերել Բայլահովիտում բնակվող Եպիսկոպոսյանների անապահով ընտանիքին: Այս անգամ ՀՊՏՀ-ականները հատուկ հրավերով են այցելել Եպիսկոպոսյաններին՝ ընտանիքի ավագորդություն կամաց 7-ամյակի արթորով և հանձնել են սննդի, հագուստի, դեղորայքի հերթական խնճաբանակր: Բարեգործական այցին միացել են ինֆորմատիկայի և վիճակագրության ֆակուլտետի 1-ին և 2-րդ կուրսերի ուսանողները, ուսար լեզուների ամբիոնի մի խումբ դասախոսներ, արհեստագործության մասնակիցներ:

Տնտեսության կարգավորման և միջազգային տնտեսական հարաբերությունների ֆակուլտետի ղեկան Աստում Մարգարյանը Բելառուսի մայրաքաղաք Մինսկում մայիսի 18-21-ը մասնակցել է գիտական երկու համաժողովների: «Եվրասիական տնտեսական միության իմնախնդիրները և հեռանկարները» թեմայով միջազգային գիտական սեմինարը կայացել է մայիսի 18-ին Բելառուսի ազգային տեխնիկական համալսարանում (ԲԱՏՀ): Սեմինարի շրջանակներում ամփոփվել են ՀՀ ԿԳՖ գործ և Հյենարար հետազոտությունների բելառուսական իմնադրամի ֆինանսական աջակցության շրջանակներում Հայ-բելառուսական համատեղ «Մաքսային միության ընդլայնումը որպես անդամ երկրների տնտեսությունների մրցունակության բարձրացման գործոն» գիտական թեմայի արդյունքները:

Թեմայի հայկական կողմի ղեկավարը Ա. Մարգարյանն է (հետազոտական թիմի անդամներ՝ տ.գ.թ. Դ. Գալյան, տ.գ.թ. Շ. Թերզյան, տ.գ.թ. Ա. Պետրոսյան), իսկ բելառուսական կողմի ղեկավարը՝ ԲԱՏՀ Տնտեսագիտության և իրավունքի ամբիոնի Վարիչ, տ.գ.թ., պրոֆեսոր Մերգեյ Սոլորովնիկովը (հետազոտական խնճի անդամներ՝ Ա. Սվերլով, Օ. Սագուրենկո, Ա. Քսենզովա): Մայիսի 19-20-ը Աստում Մարգարյանը մասնակցել է Բելառուսի պետական տնտեսագիտական համալսարանի «Տնտեսական աճ. գլոբալացում, նորաստեղծություն, կայունություն» խորագրով 9-րդ միջազգային գիտաժողովին, որին

մասնակցել է 8 երկրի ավելի քան 400 ներկայացուցիչ: Ասում Մարգարյանը հանդես է եկել «Ինովացիոն և արտահանման ակտիվությունների փոխներգործությունները տնտեսության տեխնոլոգիական արդիականացման համատեքստում» թեմայով գեկուցմանը:

Դոցենտ Աստում Մարգարյանի ծրագիրը հարթել է Գերմանական ակադեմիական փոխանակման ծառայության (DAAD) հետազոտական դրամաշնորհային ծրագրերի մոցույթում: ՀՀ-ում ԳՐԴ դեսպանի նախավայրում կազմակերպված ընդունելության ժամանակ դեսպան Մարիամ Քիսլերը ներ համալսարանի ներկայացուցչին է հանձնել DAAD նախագահ Մարգարեր Վինթերմանթելի հրավերը և դրամաշնորհային ծրագրի փաստաթորերի փաթեթը: Ընդունելության մասնակցել են ՀՀ-ում DAAD գրասենյակի ղեկավարը և շահառու գիտնական-հետազոտողներ, ասպիրանտներ և մագիստրանտներ տարբեր բուհերից:

ՀՊՏՀ եղեգնաձորի մասնաճյուղում մայիսի 27-ին տեղի է ունեցել վայոցձորցի հայտնի գործարար ու բարերար, վաղամեռիկ Սուլրադ Սարգսյանի անվան կրթաթոշակի վկայականների հանձնման հանդիսավոր արարողությունը, որին ներկա են եղել մասնաճյուղի տնօրեն Սու Խաչիկյանը, դասախոսներ, ուսանողներ, Սարգսյան ընտանիքի անդամները: Վկայականները հանձնել է Սուլրադ Սարգսյանի կինը՝ Աննա Սարգսյանը: Կրթաթոշակի վկայականները արժանացել 1-ին կուրսի 10 ամենաբարձր առաջադիմություն ունեցող ուսանողները (մայիսի 27-ը Սուլրադ Սարգսյանի ծննդյան օրն է): Բացման խոսքում մասնաճյուղի տնօրենը ՀՊՏՀ ռեկտոր Կորյուն Աքոյանի անունից ողջունել է Սարգսյանների նախաձեռնությունը և շնորհակալություն հայտնել նրանց: Ի դեպքում մասնաճյուղի ուսանողները ապա և աշխատանքի են անցնում Սարգսյաններին պատկանող ընկերություններում: Սարգսյաններին երախտագիտական խոսք է հղել 1-ին կուրսի ուսանողունիքի Մարիամ Մանուկյանը և վստահեցրել, որ ջանք չի խնայելու ուսման առաջադիմությունն էլ ավելի բարձրացնելու համար:

Մեր ուսանողներին ակնթարթորեն հասանելի են ՀՊՏՀ գրադարանի ամենապահանջված գրքերը: Կարիերայի և մարքեթինգի կենտրոնի նախաձեռնությամբ և «Ucom» ընկերության աջակցությամբ ՀՊՏՀ-ում գործում է QR գրադարան, որի հանդիսավոր բացումը կատարվեց նայիսի 2-ին: Ներկա էին ՀՊՏՀ ռեկտոր Կորյուն Աթոյանը, պրոռեկտորներ Գագիկ Վարդանյանը, Սևակ Խաչատրյանը, կարիերայի և մարքեթինգի կենտրոնի պետ Վլադիմիր Գևորգյանը, գլխավոր մասնագետ Գրիշա Ամիրխանյանը, «Ucom» ընկերության գործադիր տնօրին Ջայկ Եսայանը, նոյն ընկերության և բուհի աշխատակիցներ, ուսանողներ:

Բուհի դեկավարները ծանոթացան և առաջիններից մեկը փորձարկեցին էլեկտրոնային գրադարանը: Բակում տեղադրված սարքը հնարավորություն է տալիս առկա ցանկից QR կոդով շուրջ 200 անուն գրքից բջջային հեռախոս ներբեռնել գրքերի էլեկտրոնային տարրերակներ:

Ուսկոտոր Կորյուն Աթոյանը նշեց, որ վերջին տարիներին ՀՊՏՀ գրադարանը թվայնացնում է գրքերը, և սա այդ գործի բաղկացուցիչ մասն է, կոնֆաստի ուսանողների արդյունավետ ուսումնառությանը: ՀՊՏՀ-ն միակ հայաստանյան բուհն է, որն ունի QR գրադարան:

«Ամբերդ» հետազոտական կենտրոնի «Սոցիալ-տնտեսական զարգացման հետազոտություններ» ծրագրի փորձագետ Աղասի Թավառյանի նախաձեռնությամբ և բանախուսությամբ նայիսի 31-ին տեղի ունեցած «Գործարար մտածելակերպ, փոխիր քեզ և փոխիր աշխարհը» խորագորվ սեմինար, որին մասնակցում էին ուսանողներ, բուհի աշխատավագներ: Սեմինարի ընթացքում բանախուս անդրադապ այն հարցերին, որոնք զարգացնում են գործարար մտածելակերպ, օգնում իրացնել գաղափարները, լինել նախաձեռնող:

Մայիսի 25-ին ուսանողները, ասպիրանտները և դասախոսները մասնակցեցին ՌԴ Զարավիաշային համալսարանի կառավարման ֆակուլտետի միջազգային կապերի գծով փոխեկան, տ.գ.թ., մարքեթինգի ամբիոնի դոցենտ, «Բրենդինգ» մագիստրոսական ծրագրի դեկավար Եկատերինա Ժոկի վարպետության դասին՝ «Բրենդի կառուցում. մարքեթինգային միջազգային ուսումնավորություն, դիրքավորում, «բրենդի հարուկա»» թեմայով:

Յուրիին ներկայացրեց ՀՊՏՀ գիտության և արտաքին կապերի գծով պրոռեկտոր, պրոֆեսոր Գագիկ Վարդանյանը՝ ընդգծելով այն բազմամյա բարեկամական ու համագործակցային հարաբերությունները, որ ձևավորել են ՀՊՏՀ-ն և Զարավիաշային համալսարանը փոխադարձ հյուրընկալություններով, համատեղ գիտաժողովներով, ուսանողների և դասախոսների փոխանակություններով: Եկատերինա Ժոկի ելույթի սկզբուն նշեց, որ իր այցելությունը միտված է մեր բուհի հետ հետազա համագործակցության ամրապնդմանը: Բայց դասի նպատակն էր մարքեթինգային գիտակարգի միջոցով բարեկավել բրենդի կառուցման մասին ուսանողների տեսական և գործնական գիտելիքներն ու հմտություններ՝ համապատասխան ժամանակակից պահանջներին: Ավարտին պրոռեկտոր Գագիկ Վարդանյանը բայց դասի և միջազգային ակադեմիական շարժունակության զարգացման ուղղված ջանքերի համար Եկատերինա Ժոկին հանձնեց հավասարագիր ու ծաղկիներ: Կազմակերպիչն էր արտաքին կապերի բաժնը:

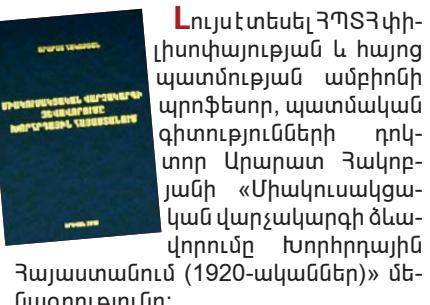
ՀՀ բարձրագույն ուսումնական հաստատությունների առկա ուսուցմանը բակալավրի ու անընդհատ և ինտեգրված կրթական ծրագրերով 2016-2017 ուսումնական տարվա ՀՊՏՀ դիմում-հայտերի ընդունելության գործընթացը տևեց մայիսի 5-ից հունիսի 1-ը: Արդյունքում 932 տեղի համար ՀՊՏՀ-ն ունեցավ 1116 դիմորդ: Մրցույթ է արձանագրվել բոլոր մասնագիտությունների գծով: ՀՊՏՀ ընդունող հանձնաժողովի պատասխանատու քարտուղար Մերի Բադայյանի հավաստմամբ՝ հանրապետությունում դիմորդների թվա-

քանակի նվազման և աճող մրցակցության պայմաններում այս տարվա հայտագրման պատկերը կրկին վկայում է մեր համալսարանի բարձր վարկանիշի մասին:

Հունիսի 1-ին մեր համալսարանում էր ՌԴ-ից ժամանած մարքեթոլոգ, գիտությունների թեկնածու Իգոր Մանու (ուսանողական խորհրդի նախաձեռնությամբ, «Սարաջյան թեյ-նինգ» ընկերության հրավերով): Յուրին դիմավորեց գիտության և արտաքին կապերի գծով պրոռեկտոր Գագիկ Վարդանյանը: Իգոր Մանու բանախոսեց «Կյանքի, բիզնեսի, մարքեթինգի մասին 50 դասեր» թեմայով: Բանախոսությունն ուղղվեց կապով հասանելի էր նաև բուհի լսարաններում:

«Իմանալ ինչ անել, ինչպես անել, ապա գործել». սկսելով կյանքի դասերը՝ բանախոսը, նախառաջ, կոչ արեց ուսանողներին լավ սովորել, որովհետև ցանկացած երկրի պետք են լավ մասնագետներ:

Հույսէտեսել ՀՊՏՀ փիլիսոփայության և հայոց պատմության ամբիոնի պրոֆեսոր, պատմական գիտությունների դոկտոր Արարատ Յակոբյանի «Միակուսակցական վարչակարգի ծևավորումը Խորհրդային Հայաստանում (1920-ականներ)» մենագրությունը:

Աշխատության մեջ փորձ է արված արխիվային բազմահարուստ նյութերի, փաստաթղթերի ժողովածուների, մանուլի, գիտական գրականության հիման վրա Խորհրդային Հայաստանի օրինակով ներկայացնել բոլշևիկյան նախառաջական վարչակարգի ծևավորման գործընթացը Հայաստանում: Քննության է առնված այլ համակարգին բնորոշ հարցերի լայն շըղանակ՝ մենիշանության առաջացման սոցիալ-քաղաքական և գաղափարական նախադարյան նախադարյան հայտագրման խորհրդային Հայաստանում բնույթը և սահմանադրությունը կատարելու համար աշխատավագիր ու ծաղկիներ: Կազմակերպիչն էր արտաքին կապերի բաժնը:

«Ամենախելացին» խաղի 3-րդ եթերաշրջանը միավորել էր Հայաստանի և Արցախի բուհերի բակալավրիատի առաջին և երկրորդ կուրսերի ուսանողներին: 96 մասնակիցներ երեք ամիս պայքարում էին ամենախելացի կոչման համար: Եզրափակիչ էին հասել 12-ը, և հաղորդ դարձավ մեր համալսարանի ֆինանսական ֆակուլտետի բանկային գործ մասնագիտության 2-րդ կուրսի ուսանող Տիգրան Պետրոսյանը: Նա 16 միավորով դուրս է եկել խաղի եզրափակիչ փուլ և հաղթանակ գրանցել 11 միավորով: Ի դեպք Տիգրանը դարձել է նաև խաղի 4-րդ կիսաեզրափակիչ հաղորդ: Որպես հաղորդ՝ նա ստացել է Լոնդոնում երկշաբաթյա ամառային դպրոցի ուժեղիք, մեկ միլիոն ՀՀ դրամ մրցանակ և էլեկտրոնային գիրք:

Յունիսի 21-ին ՀՊՏՀ ռեկտոր, պրոֆեսոր Կորյուն Արոյանը իր աշխատասենյակում հյուրընկալեց Տիգրան Պետրոսյանին, ինչպես նաև ֆինանսական ֆակուլտետի ղեկան Վահե Միքայելյանին: Ուեկտորը շնորհավորեց տաղանդաշատ ուսանողին: «Ես մեկ անգամ շնորհավորում եմ այս հրաշալի հաղթանակի առիթով: Մեր յուրաքանչյուր աշխատակցի կամ ուսանողի հաջողությունը մեզ ոգևորում է, խրախուսում: Եթե հնչում է «Հայաստանի պետական տնտեսագիտական համալսարան» անունը, ես հպարտության անասելի զգացում եմ ուսենում: Սա բուհի հաջողությունն է, բոլորիս հաջողությունն է», - ասաց ռեկտոր Կորյուն Արոյանը, Տիգրանին մաղթեց հետագա հաջողություններ և շեշտեց, որ համալսարանի ղեկավարությունը պատրաստ է աջակցելու, եթե կարիք լինի: Տիգրանը շնորհակալություն հայտնեց բուհի ռեկտորին, ղեկան Վահե Միքայելյանին:

«Ամենախելացին» ինտելեկտուալ խաղն անցկացվում է «Արմենիա» հեռուստաընկերության, ՀՀ կրթության ու գիտության նախարարության, «Գազպրոմ Արմենիա» և «Յուլքոն» ընկերությունների շնորհիվ:

Շնորհավորում ենք մեր ուսանողին, մաղթում նորանոր հաղթանակներ:

ՀՊՏՀ Եղեգնաձորի մասնաճյուղում հունիսի 9-ին հյուրընկալվել են «ԱՄՍ Խաղաղության կորպուս/Հայաստան»-ի տնօրեն Զարլզ Էնիսոնը, ՀՊՏՀ «Ամբերդ» հետազոտական կենտրոնի տնօրեն Սամվել Ավետիսյանը, նոյն կենտրոնի «Սոցիալ-տնտեսական զարգացման հետազոտություններ» ծրագրի տնօրեն Արմեն Քրոյանը, Կայոց ծորի փոխմարզպետ Ենելս Յարուբյունյանը: Ներկայացվել են «ԱՄՍ Խաղաղության կորպուս/Հայաստան»-ի իրականացրած ծրագրերի արդյունքները: Յանդիպմանը ներկա են Եղել մասնաճյուղի տնօրեն Սոս Խաչիկյանը, դասախոսներն ու ուսանողները: Մասնակիցներին ողջունել է Սոս Խաչիկյանը: Զարլզ Էնիսոնը և Սամվել Ավետիսյանը կարևորել են ծրագրի արդյունքները, հետագա կրթական և գիտական գործընթացների կազմակերպումը, նաև ազրողուսաշրջության ոլորտի նոր հետազոտությունը:

ՀՊՏՀ ֆինանսատեսագիտական քոլեջի դահլիճում հունիսի 11-ին տեղի է ունեցել հուշ-ցերեկույթ՝ նվիրված նշանակոր պետական, քաղաքական գործիչ Անդրանիկ Մարգարյանի ծննդյան տարեթարձին: Միջոցառման ընթացքում կայացել է նաև Անդրանիկ Մարգարյանի անվան գրական ամենամյա մրցանակի հանձնման հանդիսավոր արարողությունը:

Ցերեկույթին ներկա են Եղել ՀՊՏՀ ռեկտոր, պրոֆեսոր Կորյուն Արոյանը, ԱՌ պատգամագործներ, Հայաստանի գրողների միության ներկայացուցիչներ, հյուրեր: Միջոցառման հատուկ հյուրերն են Եղել Անդրանիկ Մարգարյանի կինը՝ Մուսաննա Մարգարյանը և նրա ընտանիքի անդամները:

Քոլեջի շնորհական ուսանողները հանդես են Եկել Երաժշտական կատարումներով և ասմունքով: Ներկայացվել է Երջանկահիշատակ քաղաքական գործիչ կյանքը ու գործունեությունը: Միջոցառման ավարտին 2015 թ. մրցանակիցի բանաստեղծ-արձակագիր Ղուկաս Սիրունյանը տեղեկացրել է, որ Անդրանիկ Մարգարյանի անվան գրական ամենամյա մրցանակը՝ 2016 թ. համար, հանձնախմբի որոշմամբ, շնորհվում է «Հայաստան» պարբերականի գլխավոր խմբագիր, գործիքապարակախոս, ՀՀ վաստակավոր ժուռնալիստ Տիգրան Նիկոլոսյանին: Մրցանակի հավաստագիրը հանձնել է քոլեջի տնօրեն Ավագ Հակոբյանը:

Մայիսի 25-ին ՀՀ ֆուտզալի բարձրագույն խմբի առաջնության կրկնակի չեմպիոն ՀՊՏՀ ֆուտզալի հավաքականն Ավիրված միջոցառումը համախմբել էր բուհի պրոֆեսորադասախոսական անձնակազմի ներկայացուցիչների, ուսանողների, մարզամայների, հյուրերի: Ներկա էին ռեկտոր Կորյուն Արոյանը, պրոռեկտոր Սևակ Խաչատրյանը, ֆիզդաստիարակության, ԱԻ և քաղաքաշտապանության ամբիոնի ղեկավար Յովհաննես Գաբրիելյանը, նշանակած ամբիոնի ներկայացուցիչների, հյուրերի: Ներկա էին թիմի ղեկավար Հովհաննես Գաբրիելյանը, պրոռեկտոր Սևակ Խաչատրյանը և մարզիչ Կարեն Միքայելյանը և հավաքականի բժիշկ Վահրամ Սարգսյանը:

Ցուցադրությունը ՀՊՏՀ ՌԻԽ նախաձեռնությամբ նկարահանված «Չեմպիոնական ճանապարհ» տեսաֆիլմը, որը ներկայացնում է մեր համալսարանի ֆուտզալի հավաքականի ստեղծման պատմությունը, անցած ուղին, հաղթանակի ճանապարհը, թիմի աշխատանքը՝ խուցված գեղեցիկ ակնթարբերություն: Յովհաննես Գաբրիելյանը խոսեց թիմի աննախադեպ հաջողությունների մասին և աջակցության համար շնորհակալություն հայտնեց բուհի ղեկավարությանը՝ ռեկտոր Կորյուն Արոյանին, պրոռեկտոր Սևակ Խաչատրյանին, ով նաև ՀՊՏՀ ֆուտզալի հավաքականի աշխատանքների համակարգողն է:

Ռեկտորը նշեց, որ ֆուտզալի թիմի կերպար հաղթանակի շնորհիվ է նաև բարձր հնչում բուհի անունը: «Բազմիցս նշել են, որ համալսարանները բարձրագույն կրթություն տվող կառույցներ են, բայց կարևոր է նաև, որ այստեղ ձևավորվում է ապագա քաղաքացին և դրանում մեծ է սպորտի և ֆիզիկական կուլտուրայի դերը», - ասաց ռեկտորը և հավելեց, որ բուհի ղեկավարությունը միշտ պատրաստ է աջակցելու: Չեմպիոն հիշակվելու և համալսարանի պատիվը բարձր պահելու համար ռեկտորը շնորհակալագրեր հանձնեց ֆուտզալի թիմի տղաներին, հաղթանակին նպաստելու համար շնորհակալագրեր ստացան նաև ֆիզդաստիարակության, ԱԻ և քաղաքաշտապանության ամբիոնի դասախոսներ Էլիանորա Գրիգորյանը, Մեսրոպ Ղուկասյանը, թիշկի Վահրամ Սարգսյանը:

Գլխավոր մարզիչ Կարեն Միքայելյանը հետևողականության համար շնորհակալություն հայտնեց բուհի ղեկավարությանը և նշեց, որ հաղթանակն ու հաջողությունը սկսվում են բուհից, ապա հավաստիացրեց՝ արգում է ամեն ինչ՝ համալսարանի ակնկալիքներն արդարացնելու համար:

Յովհաննես ՀՊՏՀ ֆուտզալի հավաքականը նաև աշխատակցելու է Եվրոպական համալսարանական առաջնության:

Մայիսի 4-ին ՀՊՏՀ գիտական խորհուրդը՝ ռեկտոր, տնտեսագիտության դոկտոր, պրոֆեսոր, գիտական խորհրդի նախագահ Կորյուն Արոյանի գլխավորությամբ գումարեց հերթական նիստը։ Օրակարգի առաջին հարցը՝ «Միջազգային գործունեության վիճակը և խնդիրները», գեկուցեց համալսարանի գիտության և արտաքին կապերի գծով պրոռեկտոր Գագիկ Վարդանյանը՝ նաևնավորապես նշելով, որ 2015-2016 բվականներին համալսարանի միջազգայնացման ուղղությամբ հսկայական աշխատանքներ են կատարվել, մեկնարկել են անհասարեալ քանակի փոխանակման ծրագրեր։ Պրոռեկտորն անդրադարձավ ուսանողների շարժունակությանը, օտարերկրյա ուսանողների, փոխանակման ծրագրերում ընդգրկված ուսանողների և դասախոսների, դասավանդման և հետազոտության նպատակներով արտերկիր մեկնած ՀՊՏՀ դասախոսների թվին, համալսարանի միջազգային համբավի գնահատման ցուցանիշներին, կրթական ժամանակությունների արտահանումից ներգրավված միջոցների ծավալին, ազգային լսարանի հետ հաղորդակցությունների զարգացման

հայտնելով, որ ՀՊՏՀ-ի հետ համագործակցող պետական և մասնավոր կազմակերպությունների թիվը հասել է շուրջ 100-ի, շեշտեց, որ այս տարի կազմակերպվել է 2274 ուսանողի փորձառություն, անդրադարձավ գործնրացի կազմակերպական և բովանդակային խնդիրներին։ Գիտխորհուրդը կատարված աշխատանքը գնահատեց բավարար։

Փակ գաղտնի քերարկության դրվեցին և միաձայն հաստատվեցին ՍՄՇ ամբիոնի դոցենտ, տնտեսագիտության դոկտոր Դավիթ Շահվերդյանին պրոֆեսորի կոչում շնորհելու (կրկնական քննարկում) ու միկրոէկոնոմիկայի և ծերնարկատիրական գործունեության կազմակերպման ամբիոնի ասխատենու, տնտեսագիտության թեկնածու Յրանուշ Գաբրիելյանին դոցենտի գիտական կոչում շնորհելու մասին հարցերը։ Դրանք ներկայացրեց մրցութային հանձնաժողովի նախագահ, պրոֆեսոր Սուրեն Գևորգյանը։

Ուսումնամեթոդական աշխատանքների գծով պրոռեկտոր Պարույր Քալանթարյանը ներկայացրեց «Ուսումնական գործնրացի աշխատանքների բարելավման մասին» հարցը՝ առաջարկելով դասապոցների տևողությունը 17 շաբաթի փոխարեն սահ-

Միջազգային գործունեության, Փորձառության և Եզրակացման ել մի շաբաթի շրջեր

մակարդակին՝ վկայակոչելով համալսարանի պաշտոնական կայրի այցելությունները, որոնք, պրոռեկտորի խոսքով, դիմանիկ ած ունեն։ Նա անդրադարձավ նաև բուհի հիմնախնդիրներին՝ նաևնավորապես ընդգծելով օտար լեզվի իմացության ոչ բավարար նակարդակը, արտասահմանցի ուսանողների թվաքանակը, կրթական ծրագրերի՝ միջազգային հավաստագրում և հավատարմագրում անցած չլինելու հանգամանքները և այլն։ Հնչեցին հարցեր, ծավալվեց քննարկում։ Արդյունքում գիտական խորհուրդը համալսարանի միջազգային գործունեության զարգացմանն ուղղված աշխատանքը համարեց բավարար։

Ուսանողների և շրջանավարտների հետ աշխատանքների գծով պրոռեկտոր Սևակ Խաչատրյանը զեկուցեց «Ուսումնաարտադրական, գիտամանկավարժական և գիտահետազոտական փորձառությունների կազմակերպման վիճակը և դեկանատների ու անդրինների խնդիրները» հարցը։ Պրոռեկտորն ընդգծեց կազմակերպությունների հետ համագործակցության ընդլայնման կարևորությունը՝

մանել 16 շաբաթ, քննաշրջանի տևողությունը՝ 3-ի փոխարեն 4 շաբաթ։ Գիտխորհուրդը հաստատեց այս առաջարկը, ինչպես նաև ՀՊՏՀ ֆինանսատնտեսագիտական քոլեջի կանոնադրությունը։

Գիտության և արտաքին կապերի գծով պրոռեկտոր Գագիկ Վարդանյանը ներկայացրեց ՀՀ 2017թ. պետական բյուջեից ֆինանսավորում ստանալու նպատակով գիտական կազմակերպության, առանձնացված գիտական կամ գիտակրթական ստորաբաժանման (լնդիանուր օգտագործման կենտրոնի, լաբորատորիայի) գիտական և գիտատեխնիկական գործունեության բազային ֆինանսավորման ենթակառուցվածքի պահպանման ու զարգացման ծրագրերի համար ներկայացված հայտերը, որոնք գիտխորհուրդը երաշխավորեց։ Հրատարակության երաշխավորվեց նաև մարեթեինգի ամբիոնի վարիչ, տնտեսագիտության դոկտոր, պրոֆեսոր Արարատ Զաքարյանի և նույն ամբիոնի ասխատենու, տնտեսագիտության թեկնածու Գևորգ Պապոյանի «Փոխարաբերությունների մաքրերինը սպառնական շուկաներում» ուսումնական ծերնարկը։

Նոր ԿԱԽՈԽԱԿԱՐԱ,

ԴԱՍԱԽՈՍՆԵՐԻ ՀԱՄԱԼՐՈՒՄ,

ՌԻՏՈՒՍՄԵԹՈՒԹՅԱՆ ԲԱՐԵՓՈԽՈՒՄՆԵՐ

Հունիսի 22-ին ռեկտոր Կորյուն Աթոյանի նախագահությամբ գիտական խորհուրդը, օրակարգի առաջին հարցով, լսեց ուսումնակազմակերպական աշխատանքների գծով պրոռեկտոր Միհրդատ Յարուբյունյանի գեկույցը՝ «Դայաստանի պետական տնտեսագիտական համալսարանում ուսանողական նպաստի, պետական և անվանական կրթարոշակների հատկացման կանոնակարգը» հաստատելու և գիտխորհրդի 2015 թ. նոյեմբերի 10-ի նիստում հաստատված նույնանուն կանոնակարգը ուժը կորցրած ճանաչելու մասին: Պրոռեկտորը ներկայացրեց առաջարկվող փոփոխությունները, իսկ ռեկտոր Կորյուն Աթոյանը պարզաբանեց, որ նպատակը գեղշնան համակարգում առավել շատ ուսանող ընդգրկելն է: Գիտխորհուրդը հաստատեց նոր կանոնակարգը, որն անբողջությամբ հասանելի է համալսարանի պաշտոնական կայքում:

Մրցության հանձնաժողովի նախագահ, դոկտոր, պրոֆեսոր Սուրեն Գևորգյանը ներկայացրեց անքիոնների դոցենտների բափուր պաշտոնների համար հայտարարված մրցույթի մասնակիցներին: Բոլոր 16 թեկնածությունները դրվեցին փակ, գաղտնի քվեարկության և հաստատվեցին: Ռեկտոր Կորյուն Աթոյանը շնորհավորեց դոցենտի պաշտոնում ընտրված աշխատակիցներին և մաղթեց արգասաքեր գործունեություն:

Եղեգնաձորի մասնաճյուղի տնօրեն Սոս Խաչիկյանը գեկուցեց մասնաճյուղում ուսումնական և գիտահետազոտական աշխատանքների կազմակերպման մասին՝ շեշտադրելով, որ իրականացվել են ուսումնական, կրթական, գիտական, կազմակերպական, մերոդական, կրթության որակի ապահովման, միջազգայնացման ու հանրային բնույթի աշխատանքներ, որոնք ուղղված են եղել մասնաճյուղի կանոնավոր գործունեությանը և նպաստել են ուսումնագիտական համակարգի զարգացմանը: «2015-2016 ուսումնական տարվա ընթացքում մասնաճյուղի գործունեության մեջ կարևոր դեր են ունեցել միջազգայնացման և հետազոտությունների ընդլայնման ուղղությամբ կատարված աշխատանքները, որոնց շրջանակներում ստեղծվել է Տնտեսագիտական հետազոտությունների կենտրոն», - մասնավորապես ընդգրեց Սոս Խաչիկյանը: Նա շեշտադրեց, որ մասնաճյուղի գործունեության լուսաբանմանը նպաստել են նայու բուհի լրատվության և հասարակայնության հետ կապերի բաժնի աշխատանքները, իսկ ուսանողական խորհրդի հետ իրականացված աշխատանքները նպաստել են ուսանողների ակտիվ գործունեության ու ընդուրկմանը տարատեսակ միջոցառումներում: Գիտխորհուրդը հաշվետվությունն ընդունեց ի գիտություն, կատարված աշխատանքը գնահատեց բավարար և տվեց համապատասխան հանձնարարականներ:

ՀՊՏՀ ուսումնամեթոդական աշխատանքների գծով պրոռեկտոր Պարույր Քալանթարյանը ներկայացրեց մի քանի հարց: Մասնավորապես լսելով և քննարկելով «Բակալավրական և մագիստրոսա-

կան կրթական ծրագրերով առկա և հեռակա ուսուցման արաջին կուրսի ընդունելության խմբերի նվազագույն չափի սահմանման մասին» հարցը՝ գիտական խորհուրդը որոշեց 2016-2017 ուստարվանից սկսած՝ կրթական ծրագրերի (բակալավրիատ և մագիստրատուրա) առաջին կուրսի ընդունելության խմբերի նվազագույն չափը սահմանել՝ առկա և հեռակա ուսուցման բակալավրիատ՝ 25 ուսանող, առկա և հեռակա ուսուցման մագիստրատուրա՝ 15 ուսանող: «Հեռակա ուսուցման բակալավրիատում և մագիստրատուրայում ստուգարքների ու քննություններն անցկացման ձևաչափերի մասին» հարցի առնչությամբ խորհուրդը որոշեց հեռակա ուսուցման բակալավրիատում և մագիստրատուրայում ստուգարքներն ու քննություններն անցկացնել առկա ուսուցման համակարգում կիրառվող ձևաչափերով (համակարգայինի փոխարեն՝ լսարանային թեստային ստուգում), իսկ «Հեռակա ուսուցման համակարգում քննական դասընթացներից ստուգողական աշխատանքների պարտադիր կատարման մասին» հարցով որոշվեց 2016-2017 ուսումնական տարվանից վերականգնել հեռակա ուսուցման համակարգում քննական դասընթացներից ստուգողական աշխատանքների պարտադիր կատարումը (ուսանողը քննության չի թույլատրվում ստուգողական աշխատանքի բացասական գնահատականի դեպքում): Ցուրաբանչյուր ստուգողական աշխատանքի դեկավարման և ստուգման համար տրվում է 0,25 ժամ: «Կրթական ծրագրերի ավարտուն նախագծերը արտաքին փորձաքննության ներկայացնելու մասին» հարցի առնչությամբ որոշվեց անքիոնների վարիչներին հանձնարել մինչև 2016 թ. սեպտեմբերի 30-ը բակալավրական բոլոր կրթական ծրագրերի նախագծերը ներկայացնել ուսումնամեթոդական աշխատանքների և աշխատաշուկայի հետ համագործակցության բաժին՝ արտաքին փորձաքննության նպատակով:

Գիտական խորհուրդը հաստատեց ատենախոսությունների թեմաներ և գիտական դեկավարներ, հրատարակության երաշխավորեց մակրուկոնոմիկայի անքիոնի դոցենտ, տնտեսագիտության թեկնածու Թաթուլ Մկրտչյանի «Տնտեսական անվտանգության ժամանակակից խնդիրները Հայաստանի Հանրապետությունում» մենագրությունը, օտար լեզուների անքիոնի վարիչ, բանասիրական գիտությունների թեկնածու Սուսաննա Չալարյանի, անբիոնի դոցենտ, բ.գ.թ. Լուսինե Հարությունյանի և անքիոնի դասախոս, բ.գ.թ. Արմինե Գրիգորյանի «Economics», ինչպես նաև փիլիսոփայության և հայոց պատմության անքիոնի դոցենտ, պատմական գիտությունների թեկնածու Լեռնիկ Մկրտչումյանի «Հայոց պատմություն» ուսումնական ձեռնարկները:

Քննարկեցին և հաստատվեցին ընթացիկ այլ հարցեր:

Գիտխորհուրդի որոշումները կարդացեք

ՀՊՏՀ պաշտոնական կայքում:

ԳՈՐԱՐ ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ

Այս տարի մեր երկրում առաջին անգամ պետականութեան նշվում է Ուսանողների և երիտասարդների օրը: ՀՀ Նախագահ Սերժ Սարգսյանի 2015 թվականի դեկտեմբերի 30-ի հրամանով «Տոների և հիշատակի օրերի մասին» ՀՀ օրենքը լրացվեց՝ մայիսի 16-ը հոչակելով Ուսանողների և երիտասարդների օր: Այս օրվա հիմքում 1919 թվականի մայիսի 16-ին Երևանի պետական մայր համալսարանի հիմնադրման օրն է: Այդ առիթով ՀՊՏՀ ունեցուող պատճենագործությունը մեր համալսարանի ուսանողներին շնորհավորական ուղերձ է հղել՝ նշելով, որ երիտասարդությունը մարդու ուժերի բացահայտման ու կայացման տարիքն է, երբ կյանքն է եռում երակներում, ստեղծագործողն է առաջնորդում դեպի առաջընթացի կերտում, և հասարակությունն իր ստեղծարար ու առաջադիմ բոլոր նախաձեռնություններում հենվում է հենց երիտասարդության ներուժի վրա ու չի սխալվում անգամ օրիասական պահերին, երբ նժարին է դրվում երկրի անվտանգությունը և ապահովությունը: Ունկուրը երիտասարդությանը հորդորում է լինել արժանավոր քաղաքացի, պրոֆեսիոնալ, հայրենյաց պաշտպան:

Մեր համալսարանի ուսանողները բազմաթիվ առիթներ են ստեղծում մեզ համար՝ հպարտանալու իրենց հաջողություններով ու ձեռքբերումներով՝ ուսման առաջադիմությամբ, ստեղծագործական մրցույթներում ու մարզական ասպարեզում գրանցած փայլուն հաղթանակներով: Իհարկե, մասնագիտական հաջողություններն այս իմաստով առանձնակի են ոգևորում ու հուսավառում մեզ: Երկու այսպիսի ձեռքբերում ներկայացնենք ձեր ուշադրությանը:

Մայիսի 17-ին կայացել է Ֆինանսական հանակարգի հաշտարարի գրասենյակի նախաձեռնությամբ կազմակերպված «ՀՀ ֆինանսական համակարգը. խնդիրները և դրանց լուծման ուղիները» խորագրով ուսանողական գիտաժողովը, որին մասնակցել է 10 ուսանող՝ ՀՊՏՀ-ից և ԵՊՀ-ից: Մրցությաին հանձնաժողովի որոշմամբ հաղթող են ճանաչվել 3 զեկուցումների հեղինակներ, որոնք, հպարտորեն պետք է նշենք, մեր համալսարանի ուսանողներ են:

1-ին մրցանակային տեղը գրադեցրելէ ՀՊՏՀ 3-րդ կուրսի ուսանող Նարեկ Կարապետյանը (150.000 ՀՀ դրամ), 2-րդ և 3-րդ տեղերը, համապատասխանաբար, 3-րդ կուրսի ուսանողուհի Լիանա Խսայայնը (100.000 ՀՀ դրամ) և 4-րդ կուրսեցի Մայա Առուստանյանը (50.000 ՀՀ դրամ): Հետաքրքիր զեկուցման համար խորհուսական մրցանակի է արժանացել նաև մեր բուհի 4-րդ կուրսի ուսանողուհի Շիգանուիկի Աղաջանյանը:

Նարեկ Կարապետյանը, ով սովորում է մակրոտնտեսական քաղաքականություն և կանխատեսում մասնագիտությամբ, գիտաժողովում ներկայացրել է «Կառուցելով բաց տնտեսություն. կապիտալի շուկան որանք ուղի և արդյունք» թեմայով հետազոտական աշխատանք: «Մրցույթի խորագրով շատ հետաքրքիր էր, և ես սիրով մասնակցեցի՝ ներկայացնելով իմ հետազոտությունը, որում վերլուծել եմ Հայաստանի կապիտալի շուկայի հեռա-

ՆՐԱՆՔ ՄԵՐ ՀՊԱՐՏՈՒԹՅՈՒՆՆ ԵՆ

Նկարները, գարգացման ներուժը, պետական քաղաքականության հիմնահարցերը, հանդես են եկել գործնական առաջարկություններով», - ասաց Նարեկն ու հավելեց, որ գիտահետազոտական աշխատանք կատարելու փորձ է ձեռք բերել համալսարանի ուսանողական գիտական ընկերությունուն:

Նարեկը գերազանց առաջադիմությամբ սովորում է անվճար համակարգում: Նպատակ ունի ՀՊՏՀ-ում ստանալ նաև մագիստրոսի աստիճան: Համոզված է, որ լավ տնտեսագետ դառնալու համար առաջնային են որակյալ կրթությունը, լավ սովորելը, զարգանալու մղումը, ինքնարդունությունը: Նարեկը մասնագիտական ապագան տեսնում է ֆինանսական ոլորտում:

Մեր մրցանակակի խոսքով՝ նմանատիպ մըրցույթներին, գիտաժողովներին մասնակցությունը լրացնում են մասնագիտական գիտելիքները, զարգացնում հետազոտական աշխատանք կատարելու հմտությունները, ստեղծում միջբուհական շփումներ և այլն:

Հաջորդ օրը ՀՊՏՀ ռեկուր Կորյուն Աթոյանն իր աշխատասենյակում հանդիպեց մեր հայրանակած ուսանողներին. նախ ծանոթացավ, ապա հետաքրքրվեց գիտաժողովի թեմայով, ուսանողների ներկայացրած աշխատանքներով: «Շատ ուրախացաւ՝ տեղեկանալով ձեր հաջողության մասին, սա իսկապես շատ պատվաքեր է ոչ միայն ձեզ համար, այլև համալսարանի», - նշեց ռեկուր Կորյուն Աթոյանը: Նա հետաքրքրվեց, թե արդյոք ուսանողները տեսակ են, որ մեր համալսարանուն ստեղծված են հետազոտական աշխատանքով զբաղվելու լայն հնարավորություններ և կոչ արեց նրանց ակտիվորեն ներգրավվել Ուսանողական գիտական

ընկերության ու նաև «Ամբերդ» հետազոտական կենտրոնի աշխատանքներում:

«Ծնորհավորում եմ ձեզ, շատ ոգևորիչ է ձեր հաջողությունը, հայտնում եմ նաև բուիի դեկավարության պատրաստականությունը՝ անհրաժեշտության դեպքում աջակցելու ձեզ: Եկա մեկ անգամ շնորհավորում եմ Ձեզ և ցանկություն հայտնում, որ ձեր օրինակը վարակիչ լինի նաև մյուս ուսանողների համար», - ասաց Կորյուն Աբոյանը:

Ուսանողներն իրենց հերթին շնորհակալություն հայտնեցին համալսարանի դեկավարին:

«Արմենիա Մարիոբ» հյուրանոցում մայիսի 20-ին հանդիսավոր կերպով ամփոփվեցին «Ռոսգոստրախ Արմենիա» ապահովագրական ընկերության 2015-2016 թթ. ուսանողական նրգույթի առաջին փուլի արդյունքները, հանձնվեցին մրցանակները: Միջոցառմանը ներկա էին բուհերի պրոռեկտորներ, դեկաններ, ամբիոնի վարիչներ, ուսանողներ, հյուրեր, մեր համալսարանից՝ ֆինանսական ֆակուլտետի դեկան Վահե Միքայելյանը, բանկային գործի և ապահովագրության ամբիոնի դեկավար Աննա Ասլանյանը: Մրցույթի առաջին փուլի հաղթողները երեքն են՝ մեկը ՀՊՏՀ ուսանող, 2-ը՝ ԵՊՀ ուսանող: Մեր մրցանակակիրը ֆինանսական ֆակուլտետի ապահովագրական գործ մասնագիտության մագիստրատուրայի առաջին կուրսի ուսանողության Անահիտ Ավետիսյանն է:

Մրցանակակիրներից յուրաքանչյուրն ստացավ 100 հազար դրամ, պատվոգիր և մրցույթի 2-րդ փուլին մասնակցելու համարավորություն: Առաջին փուլում անհրաժեշտ էր առաջադրված թեմաներով ներկայացնել ռեֆերատներ, երկրորդ փուլում պահանջվում է մշակել և ներկայացնել նոր արդյունք (պրոդյուկտ): Հաղթողը կստանա 300 հազար դրամ մրցանակ և «Ռոսգոստրախ» մայր ընկերությունում (Ռուսաստան) պարակիկայի հնարավորություն:

Բացման խոսքում ապահովագրական ընկերության անձնակազմի հավաքագրման բաժնի դեկավար Լուսինե Գևորգյանը նշեց, որ մրցույթն անցկացվում է 2-րդ անգամ, ասպա ներկայացրեց մրցույթի մասին տեղեկություններ: Անդրադարձ կատարվեց առաջին մրցույթի հաղթող ՀՊՏՀ ուսանող Աննա Ղալյայանին, ով արդեն համալրել է ընկերության աշխատակիցների շարքերը: Մրցանակները հանձնեց «Ռոսգոստրախ-Արմենիա»-ի անձնակազմի կառավարման դեպարտամենտի դեկավար Անահիտ Աստուածոյանը: Նա խոսեց բուհ-Ռոսգոստրախ ռազմավարական գործընկերության մասին՝ անդրադառնալով բուհերի հետ գործակցության շրջանակներին. ուսանողական մրցույթներ, ստաժավորման ծրագրեր, անվանական կրթարոշակի տրամադրում, վարպետության դասեր և այլն:

Ելույթ ունեցան հայաստանյան տարբեր բուհերի ներկայացուցիչներ, շնորհակալական խոսք ասաց ՀՊՏՀ բանկային գործի և ապահովագրության ամբիոնի դեկավար Աննա Ասլանյանը:

Ֆինանսական ֆակուլտետի դեկան Վահե Միքայելյանը նեզ հետ գրույցում հպարտորեն փաստեց, որ արդեն 2-րդ անգամ, միջքուհական մրցույթում հաղթում են ՀՊՏՀ ֆինանսական ֆակուլտետի ուսանողները: Ողջունելով «Ռոսգոստրախ» Արմենիա

նիա» ընկերության նախաձեռնությունը, շեշտելով, որ այն ուսանողներին գիտելիքներն իրացնելու, դրսւորվելու հնարավորություն է ընձեռում՝ դեկանը համոզնումը հայտնեց, որ ապահովագրական գործ մասնագիտությունը Յայաստանում պահանջարկ է վայելում, ապահովագրական ոլորտը համեմատաբար երիտասարդ է, միևնույն ժամանակ՝ ամենաարագ զարգացողներից: Աննա Ասլանյանը կարևորեց գործատուի հետ կապը, նշեց, որ լավ մասնագետի պահանջարկ մշտապես կա: «Կարող եմ ասել, որ մեր մասնագիտության մագիստրատուրայի ուսանողների գերակշիր մասն աշխատում է ապահովագրական ընկերություններում, բանկային համակարգում, ինչը վկայում է, որ մասնագիտությունը պահանջարկ է», - ընդգծեց ամբիոնի դեկավարը:

Հաղթող Անահիտ Ավետիսյանը հուզված, բայց հպարտության զգացումով լի էր. «Դետազուտական աշխատանքքու «Առողջության պարտադիր ապահովագրությունը պահանջարկ ապահովագրական ընկերությունը պահանջարկ է», - ընդգծեց ամբիոնի դեկավարը:

յին լավագույն փորձի կիրառումը Յայաստանում» թեմայով էր: Բժշկական ապահովագրության առնչվող թեմայով նաև դիպլոմային աշխատանք եմ կատարել, և կարելի է ասել, որ դա նպաստել է մրցույթում թեման առավել համակողմանի ներկայացնելուն: Ուզում են նշեց, որ ՀՊՏՀ-ում ստացած գիտելիքները գործնականում կիրառելի են, այդ գիտելիքների շնորհիվ է, որ այսօր արժանացել են լավագույնի կոչմանը», - ասաց ուսանողուին և նշեց, որ փորձելու է 2-րդ փուլում և հաղթել:

Մեզ հետ գրույցում Լուսինե Գևորգյանն ասաց, որ Տնտեսագիտական մայր բուհի ուսանողները մշտապես աչքի են ընկնում ակտիվությամբ, գիտելիքներով և նրանցից լավագույնները շարունակում են համալրել ընկերության աշխատակիցների շարքերը:

ՆԱՆԵ ԱԿԱՆԵՍՅԱՆ

Հաշվապահական հաշվառում և առողջիտը՝ լավագույն մարզական ֆակուլտետ

Ուսանողական ամենասպասված միջոցառումները գարնան ու աշնանը՝ տարվա մեջ երկու անգամ, մարզամշակութային մրցույթ-փառատոնների միջոցով իրենց շուրջ են համախմբում ուսանողությանը: ՀՊՏՀ ուսանողական խորհրդի նախաձեռնությամբ և Հայաստանի երիտասարդական հիմնադրամի աջակցությամբ անցկացվող ամենանյա փառատոններին ուսանողները սիրով են պատրաստվում: Ֆակուլտետային ուսանողական խորհրդուները ծավալուն աշխատանք են կատարում իրենց ֆակուլտետը լավագույնս ներկայացնելու, տաղանդավոր ուսանողներին բացահայտելու, նրանց հարթակ տրամադրելու համար՝ նիշանական հաղթանակի հասնելու գաղափարի շուրջ համախմբելով տասնյակ ուսանողների:

«Ուսանողական գարուն» փառատոնն այս տարի անցկացվեց ապրիլի 20-29-ը: Ի տարբերություն նախորդ տարիների, այս տարի ուսանողական խորհրդը չեղարկեց փառատոնի մշակութային մասը (երգ, պար, ինտելեկտուալ խաղեր, ՈՒՐԱ ելույթներ)՝ կազմակերպելով միայն մարզական առաջնություններ: Այսպիսով ուսանողներն իրենց հարգանքը մատուցեցին Արցախի քարօյա պատերազմում նահատակված քաջորդիների հիշատակին:

Փառատոնը մեկնարկեց շախմատի առաջնությամբ, որին ներկա էր ՀՊՏՀ ռեկտոր Կորյուն Արոյանը: Կարևորելով Հայաստանում շախմատի դերը՝ ռեկտորը նշեց, որ համալսարանի դեկանավորությունը, պրոֆեսորադասախոսական և վարչական անձնական ամեն ինչ անում են և աջակցում, որպեսզի համալսարանում մարզական կյանքն աշխույժ լինի:

Ավելի քան մեկ շաբաթ ՀՊՏՀ-ում մարզական խաղավառություն էր. շախմատի, վղլեյբոլի, սեղանի թենիսի, բազկանարտի, հրաձգության առաջնություններում ուժերը չափեցին համալսարանի բոլոր ֆակուլտետների ուսանող-ուսանողությունը: Ցուրաքանչյուր առաջնությունում 1-3 մրցանակային տեղեր գրանցության վաստակում էին միավորներ, հանրագումարային միավորով որոշվելու էր հաղթողը: Ի վերջո, լավագույնը ճանաչվեց հաշվապահական հաշվառման և առողջիտի ֆակուլտետը:

Հանդիսավոր և հիշարժան էր փառատոնի փակման արարողությունը, որին ներկա էին ռեկտոր Կորյուն Արոյանը, ուսանողներին և շրջանավարտների

հետ աշխատանքների գծով պրոռեկտոր Սևակ Խաչատրյանը, կառավարման ֆակուլտետի դեկան Միքայել Թավառյանը, ֆիզդաստիարակության, Արևադաստիարակության ամբիոնի դեկան Յովհաննես Գարբիելյանը, ամբիոնի դասախոսական կազմը, Ուսումնական գործությունների պատասխանական օրիներգոր, որից հետո շքերթով դահլիճ մտան բուհի ֆակուլտետները ներկայացնելով, փառատոնի մասնակից ուսանողներին կորյուն Արոյանը մասնակից ուսանողները: Ռնեց ՀՀ պետական օրիներգոր, որից հետո շքերթով դահլիճ մտան բուհի ֆակուլտետները ներկայացնելով, փառատոնի մասնակից ուսանողները: Ուեկտոր Կորյուն Արոյանը մասնակից ուղարկում շնորհուեց իրավունք լարագույթի վերածված փառատոնները դարձել են սպասված և սիրելի միջոցառումներ, որոնցում ընդգրկվում են

ոչ միայն մեծ թվով ուսանողներ, այլև պրոֆեսորադասախոսական անձնակազմը: Ուեկտորն իր խոսքում առանձնակի կարևորեց իրավունքը մարզական առաջնությունը:

«Տեղյակ եմ, որ այս տարի փառատոնի շրջանակներում միայն մարզական խաղերի առաջնություններ են անցկացվել, և, սահմանային լարված իրավիճակով պայմանավորված, մշակութային մասը բաց է բողնվել: Բոլոր մարզաձևերն էլ կարևոր են, սակայն առանձնահատուկ ցանկանում եմ նշել այս տարի անցկացված իրավունքյան առաջնությունը: Սա նորություն է հայաստանյան բուհական իրականությունում, և ես ուրախ եմ, որ իրավունքներին մարզվելու նման եզակի հնարավորություն է ընծեռում մեր համալսարանը: Կյանքը ցույց է տալիս, որ այս հմտության զարգացումը կարևոր ու անհրաժեշտ է», - ասաց ռեկտորը և շնորհակալություն հայտնեց Հայաստանի երիտասարդական հիմնադրամին՝ փառատոնների անցկացմանն աջակցելու համար:

«Ուսանողական գարուն-2016»-ի մարզական խաղերին իրենց գործուն աջակցությունն են ունեցել ՀՊՏՀ ֆիզդաստիարակության, Արևադաստիարակության ամբիոնի դասախոսները, ինչի համար ռեկտորը շնորհակալագրեր հանձնեց ամբիոնի մի խումբ աշխատակիցների:

Կորյուն Արոյանը նաև հայտարարեց հաղթող՝ հաշվապահական հաշվառման և առողջիտի ֆակուլտետի անունը և հանձնեց գավառը:

Մեդալների, պատվոգրերի և մրցանակների արժանացած մարզական առաջնություններում 1-3-րդ տեղեր գրանցության վաստակում էր դաշտում:

Փառատոնի մասնակիցներին և հալթողներին շնորհավորեց Ուսումնախազաք Գրիշա Ամիրխանյանը, ում ելույթով եղարափակվեց փառատոնը:

Շնորհավորում ենք փառատոնի հաղթողներին և մասնակիցներին:

Ն. ԱՎԱՆԵՍՅԱՆ

Եթե դուք այս վանկերի տեղը, որուցով լիքն է մեր երկիրը, բերդեր շինեիք, եթե դուք սուրբ խաչ և անոթեների փոխարեն, որ սպառեցին չեր հարստությունը, զենքեր գնեիք, եթե դուք այն անոշակառությանց տեղ՝ որ խնկվում են մեր տաճարներում, վասող ծխեիք, այժմ մեր երկիրը բախտավոր կլիներ:

ՐԱԺՖԻ

ՎԱՐԵՐԴ: ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿԱՌՈՒՑՈՂԱԿԱՆ ՀԱՆՁՎԻ ԺԱՅՈՒՂԵՆ ԱՐՏԱՀԱՅՏՈՒԹՅՈՒՆԸ

Դայ ժողովրդի ստեղծած ավանդապատումներից մեկը վիպում է, որ հայոց լեռները մի ժամանակ հաղթանակ ու հսկա եղբայրներ էին: Ամեն օր վաղ առավոտյան արթնանալով՝ նրանք սովորություն ունեին նախ կապել իրենց գոտիները և հետո միայն ողջունել իրար: Ժամանակ է անցնում: Եղբայրները ծերանում են, սկսում են ավելի ուշ վեր կենալ: Մի օր էլ արթնանալով՝ նրանք մոռանում են սովորությունը և առանց իրենց գոտիները կապելով՝ բարևում են իրար: Աստված, տեսնելով այդ, բարկանում է ու պատժում եղբայրներին: Նրանք քարանում են, դառնում լեռներ, գոտիները՝ կանաչ դաշտեր, իսկ քարացած եղբայրների արցունքները՝ անմահական աղբյուրներ և արագահոս գետեր:

Քարացած եղբայրներից էր Արագածը, որի լանջերին վեր են խոյանում մի շարք բերդեր՝ Գեղարոտը, Ծաղկահովիտը, Ջնաբերդը, Արայի բերդ-ամրոցը, Ամբերդը:

Դայկական գրույցներից մեկի համաձայն՝ Աստված բոլոր ցեղերին ու ազգերին ստեղծելուց հետո սկսեց նրանց երկրներ բաժանել: Մինչև եկավ հայի հերթը, արդեն բաժանված էր ամբողջ աշխարհը, և մնացել էր միայն մի քարքարոտ հողակտոր:

- Ինչպես այսին ապրեք այս չոր ապառաժների վրա, - կարեկանքով հարցորեց Աստված հային:

- Ոչինչ, Տե՛ր, դու տո՞ւր, մենք մի կերպ գլուխներս

Կապահենք,- պատասխանեց հայն Աստծում:

Եվ Աստված այդ քարքարոտ հողակտորը տվեց հային: Ստանալով իր քամին երկիրը՝ հայն անմիջապես գործի անցավ: Առատ քրտինք քափելով՝ նա Աստծոն տված քարաստանը շենացրեց և այնքան սիրեց իր լեռները, որ կառուցեց բերդեր ու ամրոցներ, որոնք Աստծոն ստեղծած ժայռերի ձեռակերտ շարունակությունը դարձան:

Արագածից սկիզբ առնող Ամբերդ և Արքաշեն գետերի միացման կետում՝ լեռան հարավային լանջին՝ Բյուրական գյուղից 7 կմ հյուսիս է գտնվում բերդագաղաք և ամրոց Ամբերդի հոյակերտ կառույցը:

«Ամբերդ» անվան ստուգաբանությունը հայտնի չէ: Դետազոտողների մի մասն անվան ծագումը կապում է «բերդ ամպերի մեջ» իմաստի հետ: Մյուսները, «Ամբերդ»-ը համարելով «Ամբերդ» անվան ծևափոխված տարբերակը և «ան» արմատը բացատրելով որպես «աստված» բարի հոնանիշ, այն մեկնաբանում են որպես «աստվածների բերդ»:

Դայտնի չէ նաև Ամբերդի հիմնադրման ստույգ ժամանակաշրջանը: Որոշ գիտնականներ այն համարում են կիկլոպյան կառույց, քանի որ որպես բնակավայր՝ տարածքը հայտնի է քարի դարից: Ոնանք էլ բերդագաղաքը վերագրում են ուրարտական ժամանակաշրջանին, եթե այստեղ, հավանաբար տեղանքի բնական ամրության պատճառով,

կառուցվել են որոշ շինություններ:

Պեղումների և պատմահնագիտական ուսումնասիրությունների հիմնան վրա Ամբերդի համալիրի հիմնական շինությունները թվագրվում են X դ., թեև որոշ աղբյուրներ նշում են, որ ամրոցի դյանը և պարսպի որոշ մասերը կառուցվել են VII դ. Կամսարականների օրոք: Այն եղել է հայոց թագավորների ու իշխանների ամառային նստավայրը:

Ամբերդը նաև անվանում են Աշոտ Երկարի բերդ: Տեղացիները Արքաշենի ծորի մեջ ցույց են տալիս ժայրի վրա փոս ընկած մի տեղ, որը, ըստ ավանդության, Աշոտ Երկարի ոսրի տեղն է:

Ժողովուրդը Դայաստանի միջնադարյան ամրոցներից շատերն է կապում Աշոտ Երկարի անվան հետ: Դա, հնարավոր է, պայմանավորված է նրանով, որ առհասարակ Խ դարից սկսած՝ Դայաստանում լայն ծավալ է ստանում ամրոցաշինությունը: Դա կապված էր Երկրի քաղաքական, ռազմական ու տնտեսական կացության հետ: Մինչև վաղ միջնադարի վերջը հայ ժողովուրդը կարողանում էր թշնամու դեմ դուրս բերել 70-80 հազարանոց բանակներ, երկրի սահմանների մոտ՝ բաց դաշտում, ճակատամարտեր մեջ և շատ անգամ հարձակվողներին թույլ չտալ մտնել Երկրի խորքը: Սակայն Բագրատունյաց շրջանում վիճակն այլ էր: ճակատամարտերը հիմնականում տեղի էին ունենում ամրոցների օգնությամբ, նրանց շուրջը և ճախիկին ընդգրկումը չունեին: Բագրատունի թագավորները կարողանում էին հավաքել մինչև 30 հազարանոց զորք: Նրանք, սկսած Աշոտ Երկարից, երբ վերջապես հնարավոր եղավ վտարել արաբներին Դայաստանից, ամեն կերպ ամրացնում էին Երկիրը: Այս շրջանում ամրոցաշինությունը հսկայական չափերի հասավ: Ամրացվում էին հին ամրոցները, կառուցվում էին նորերը, երկրի վրա անընդհատ կախված արտաքին վտանգները ստիպում էին հայ արքաներին ու իշխաններին վերաշինել նաև կիկլոպյան ամրոցները:

Միջնադարի հայ նշանավոր քաղաքական գործիչ և գիտնական Գրիգոր Մագիստրոս Պահլավունու՝ մոտ 1050 թ. գրած մի նամակում նշվում է, որ X դարի սկզբին Ամբերդը և մերձակա կառուցները

պատկանել են հզոր Պահլավունի իշխաններին և Բագրատունիների թագավորության ռազմապաշտպանական կարևոր հենակետերից էին՝ բնական դիրքով ու պաշտպանական կառուցներով վաստակելով անարիկ ամրոցի համբավ: Ամբերդին էր վերապահված Անի քաղաքի պաշտպանողական օդակի պատասխանատու դերերից մեկը:

1070-ական թթ. սեղուկները գրավեցին Ամբերդն ու Վերածեցին այն զորակայանի: 1196 թ. հայ-վրացական միացյալ զորքերը՝ ամիրսպասալար Զաքարե Զաքարյանի գլխավորությամբ, ազատագրեցին ամրոցը, որից հետո այն որպես սեփականություն հանձնվեց Վերջինիս: Զաքարյանների օրոք Ամբերդն ամրացվեց կիսաբոլոր բուրգերով հզոր պարսպով, իսկ դյան ու այլ շինությունները վերանորոգվեցին:

1215 թ. Ամբերդը դարձավ Զաքարյանների գործակալ Վաչուտյանների վարչական կենտրոնը: 1236 թ. մոնղոլները գրավեցին ու հիմնովին ավերեցին ամրոցը, բայց XIII դարի վերջին Վաչուտյանները կրկին վերակառուցեցին այն: Վաչէ Վաչուտյանն ու նրա կինը՝ Մամախառունը, մեծ գործունեություն ծավալեցին՝ ի նպաստ ամրոցի մերձակայքում գտնվող Տեղերի վանքի, Սաղմոսավանքի և Յովիանավանքի:

Երբեմնի հզոր ամրոցը վերջնականապես ամայացել ու իր նշանակությունը կորցրել է XIV դարի վերջին՝ Լենկթեմուրի օրոք: Այն մոռացության ու անուշադրության է մատնվել մինչև XX դարը, երբ 1936 թ. բերդաքաղաքի տարածքում ակադեմիկոս Յովսեփ Օրբելու ղեկավարությամբ կատարվեցին առաջին պեղումները: Այնուհետև պեղումները շարունակեց 1959 թ. հնագիտության և ազգագրության հնատիտուտը 1963-1972 թթ.՝ Ն. Տոկարսկու, Ս. Յարությունյանի ղեկավարությամբ: Պեղումները երևան բերեցին մետաղե իրեր, գենքեր, արծաթե զարդեր, խեցեղեն, ապակեղեն, ոսկի, պղնձե դրամներ, բրոնզե աշտանակներ և հնագիտական ու մշակութաբանական արժեք ունեցող այլ իրեր:

Այս ամրոց-բերդաքաղաքում ցայտուն արտահայտվել են միջնադարյան Դայաստանի ամրոցաշինության սկզբունքային գծերը: X-XIII դդ. համարին ընդգրկում էր նի շարք պատմաճարտարապետական հուշարձաններ՝ ամրոցապարհսաներ, Արքաշեն ձորի և Ամբերդածորի դարպասները, դյակ, եկեղեցի, նատուռ, բնակելի շինություններ, ջրանբարներ, բաղնիք, ոնքափ կիրճ տանող սալածածկ գաղտնուղիներ, արտաքին պաշտպանական կառուցներ: Ներկայումս բերդաքաղաքից պահպանվել են դյակի, պարսպապատերի ավերակները, բաղնիքի, այլևայլ շինությունների մնացորդներ և կարողիկե (Կահրամացեն) եկեղեցին:

Անկանոն եռանկյունու ծև ունեցող ամրոցը գտնվում է 2300 մ բարձրության վրա՝ եռանկյունաձև հրվանդանին՝ Արքաշեն և Ամբերդ գետերի միացման տեղում: Բերդաքարիսանների բուրգերը կառուցներ են տեղանքի առանձնահատկություններից ելնելով, որ ճանապարհների նկատմամբ մուտքերի հաշվենկատ դիրքավորման հետ ստեղծել են պաշտպանական անարիկ համակարգ: Այն կառուցված է անարիկ հրվանդանի վրա, որը երեք կողմից

պաշտպանված է կիրճով՝ անպաշտպան թողնելով միայն հյուսիսը: Ամբերդ գետի կողմից, կիրճի անմատչելիությամբ պայմանավորված, պարսպապատի անհրաժեշտությունը միայն ամենացածր հատվածում է եղել: Մինչդեռ Արքաշենի կողմից կիրճը թեև կտրուկ զարիվեր է, բայց ոչ անմատչելի: Ուստի այս կողմից անհրաժեշտություն էր՝ ամրոցը պատճեշել հզոր պարսպով: Հյուսիսային հատվածը պաշտպանում է բերդը Արագած լեռան կողմից:

Պարսպապատերը կառուցված են մեծածավալ բազալտ որձաքարերով և կրաշաղախով, ամրացված են հաստաբեստ բուրգերով: Ուշ միջնադարում հյուսիսային կողմն ամրացվել է կիսաբոլոր բուրգերով, ավելացվել է ամրոցի ատամնավոր երկորորդ պարիսպը, որը 12-13 մ բարձրություն ունեցող աշտարակներ ուներ:

Հյուսիսային և հյուսիսարևմտյան մուտքերը կառուցվել են համալիրի միջնադարյան ամրաշինական կառուցվածքների հետ միաժամանակ: Դրանց ավերակները դոյսակի հարավարևմտյան անկյունից դեպի Ամբերդ գետի կիրճը ձգվող պարսպապատի մոտ են գտնվում:

Կիրճի եզրին ավելի ուշ ժամանակաշրջանում կառուցված կամարակապ մուտքով մի փոքր շինություն է պահպանվել: Աշտարակներով ամրացված մեկ այլ շինություն ձգվում էր դոյսակի մինչև Ամբերդի կիրճը՝ Արքաշեն գետի կողմից: Շինության կիսաբոլոր աշտարակներից արկեր էին նետում բերդ արշավորդների վրա: Պարսպի այս մուտքերը, ինչպես նաև դեպի Ամբերդ գետը ձգվող պարսպապատը, կառուցված են համեմատաբար փոքր քարերով՝ ամրացված կրաշաղախով: Ավելի մեծ և նշակած քարերն օգտագործվել են որպես անկյունաքարեր:

Արտաքուստ անմատչելի ամրոց հիշեցնող դոյսակը, որ ընդգրկում է մոտ 1500 քառ. մ մակերես, տեղադրվել է բերդաքաղաքի հյուսիսարևմտյան՝ ամենաբարձրադիր և միակ մատչելի մասում՝ արգելակելով մուտքը հյուսիսից և Արագած լեռան կողմից: Կարծի բազալտի մեծաչափ քարերով կերտված այս համալիրի ավերակների ճարտարապետահնագիտական ուսումնասիրություններից եզրակացվել է, որ այն բազմիցս վերակառուցվել, ամրացվել է: Դոյսակը եղել է եռահարկ, որոշ մասերում՝ քառահարկ, գերանակազմ միջիարկային ծածկերով: Աշտարակների պատերը թերություն ունեն՝ ապահովելով հարձակվողների վրա բարձունքից վերահսկելու:

Բերդամեջ նայող դոյսակի հարավային ճակատի վրա պահպանվել են վերին հարկերի լուսամուտների բացվածքները: Ապահովության համար ստորին հարկը լուսամուտներ չի ունեցել, այլ փոքրիկ մի մուտք, որը փակվել է սողոնակավոր քարե դռնով: Դոյսակի առաջին երկու հարկաբաժիններից յուրաքանչյուրում հինգ սենյակ կա, որոնք ունեն միաշար, միջանցիկ դասավորություն: Երեք կենտրոնական սենյակներից ներքին պատով անջատված նախասրահն անկանոն հատակագիծ ունի:

Վերին հարկի բաժանունքներն ու սենյակները նախատեսված են եղել ընդունելությունների համար: Սենյակների դասավորությունն ու ընդհանուր տեսքը մինչ օրս պահպանվել է գրեթե անփոփոխ:

Մինչդեռ նույնը չի կարելի ասել ներքին հարդարանքի վերաբերյալ: Կարելի է միայն ենթադրել, որ դոյսակն ունեցել է հարուստ հարդարանք. պեղումների ժամանակ հյուսնաբերված գտածոները թույլ են տալիս եզրակացնել, որ սենյակները հարդարված էին նրբագեղ զարդաքանդակներով, նավի ճրագներով և բուրվառներով՝ պատված մետաքսե, բրոնզե, արծաթե և ոսկե նախշերով:

Դոյսակից հարավ՝ արևելյան պարսպի մոտ՝ Արքաշենի դարպասի մերձակայքում, գտնվում է բաղնիքը: Այս բաղածածկ շենքը կառուցված է սրբատաշ քարերով: Սենյակներից մեկի պատին նշնարվում են որմնանկարչության հետքեր: Այս ուշագրավ հուշարձանն ունի ուղղանկյուն հատակագիծ՝ երկայնական առանցքի նկատմամբ հաջորդաբար տեղավորված փոքրիկ հանդերձարանով, համեմատաբար ընդարձակ լողարահով, արևանտյան ծայրի կրկնահարկ բաժանունքներով, որոնցում տեղակայված են եղել ջուր տաքացնելու կաթսան ու ջրամբարը: Բաղնիքն ուներ ընդհատակյա ջեռուցման համակարգ: Ճնոցի ծուխը, անցնելով հատակի տակով, ջուրս է բերվել պատերի ծխնելույթներով՝ տաքացնելով լողարահի հատակն ու պատերը: Ջուրը բաղնիք է բերվել կավե փողորակներով, իսկ տաք ջուրը լողարահ՝ երկաթ խողովակներով:

Ամբերդի ջուրը 4-5 կմ հեռավորությունից բերվել է կավե խողովակներով: Դոյսակում և բերդամիջում պահպանվել են ջրամբարներ: Բերդաքաղաքի հարավարևմտյան կողմից բացվել է սալածածկ ստորգետնյա գաղտնությի՝ պաշարման ժամանակ ջուր վերցնելու համար: Բաղնիքից 9 մ հեռավորության վրա գտնվում է մատուռը, որը ենթադրաբար կառուցվել է Հ դարից ոչ շուտ:

Ամրոցից փոքրինչ անջատ՝ Արքաշեն գետի կողմի պարսպապատի մոտ՝ հրվանդանի ծայրին, գտնվում է Կաթողիկե եկեղեցին, որը հոյակապ լրացնում է այս հզոր համալիրի ներդաշնակությունը:

Vahram Grigoryan

Նը: Այն կառուցել է 1026 թ. հայոց մեծամուն սպարապետ, իշխան Վահրամ Պահլավունին:

Եկեղեցին արտաքրուստ ուղղանկյուն, ներքուստ խաչաձև հատակագծով հովհարած վեղարով ավարտվող կենտրոնագմբեթ կառուց է: Ուղղանկյուն հատակագծի մեջ ամփոփված է աղոթասրահը՝ արևելյան կողմի ավագ սեղանով և չորս անկյունների ավանդատներով: Ամբերդի Եկեղեցին Յայաստանում այն առաջին Եկեղեցիներից է, որոնց խաչարենի չորս անկյուններում կազմակերպված են կրկնահարկ ավանդատներ: Վերջիններիս անկյուններից բարձրացող կամարները պահում է 12-նիստանի թմբուկը: Ծածկի ծանրությունը թերևացնելու նպատակով տանիքի տարրեր մասերում լիցքի մեջ տեղադրվել են կավե թրծված կարասներ:

Եկեղեցին ունի ներդաշնակ համաշխափություններ և զուսակ ու անպաճույժ արտաքին հարդարանք: ճակատների հարդարանքում առանձնանում է հարավային ճակատին բացված կամարակապ մուտքը՝ զարդարված սյունափնջերով: Եկեղեցու ներսում՝ պատի վրա, գտնվում է Եկեղեցու կառուցման վերաբերյալ շինարարական արձանագրությունը:

Եկեղեցու պատին հենված է VIII-IX դդ. թվագրվող մի խաչքար: Խաչի թևերը չեն ավարտվում վարսանդապտղային զարդերով, ինչը սովորաբար բնորոշ է XI-XIII դդ. խաչքարերի օրինակներին: Խաչի տակ փորագրված է հստակ, բայց համեստ կենաց ծառը՝ չորս զույգ օղակներով: Խաչքարերի պարզ հորինվածքը՝ մեծ հիմնախաչը և խաչքառների մշակումը, թույլ են տալիս ենթադրել, որ այն խաչքարային արվեստի վաղ օրինակներից է և քանդակվել է Եկեղեցուց դարեր առաջ:

Մինչդեռ Ամբերդի տարածքի բնակեցվածության և պաշտամունքային նշանակության ավելի վաղ վկայություններ են հանդիպում թերդի և Արագած լեռան միջև ընկած հատվածում: Դրանք հնադարյան վիշապաքարերն են՝ ձկնակերպ կերտված քարերը, որոնք մեր նախնիները տեղադրում էին ջրի ակունքների մոտ՝ կենարար աղբյուրները սրբատեղի համարելով ու պաշտելով դրանք: Լինելով նախաքրիստոնեական պաշտամունքի հուշարձաններ՝ քրիստոնեության ընդունումից հետո վիշապաքարերից շատերը վերածվեցին խաչքարերի՝ քարի դիմահայաց մակերեսին խաչ քանդակելով: Թերևս, նախնադարյան հավատալիքների արձագանքներն են խաչքարերի հորինվածքում հաճախակի օգտագործվող հեթանոսական խորհրդանիշները՝ Արևն ու Կենաց ծառը:

Այժմ Ամբերդի տարածքում կատարվում են ուսումնասիրման և ամրակայման որոշ աշխատանքներ, վերականգնվում է պարիսպը, բարեկարգվում են դեպի հուշարձան և Ամբերդի կիրճ տանող մոտեցման ուղիները, սակայն համալիրը, մասնավորապես միջնաբերդն ու դյուակը, գնահատվում են որպես վտանգվածության բարձր աստիճան ունեցող հուշարձաններ:

**ՍՈՖՅԱ ՕՐԱՆՅԱՆ
ՀՊՏՀ փիլիսոփայության և հայոց պատմության ամբիոնի նոցենտ**

ՀՊՏՀ 20 ուսանող երկրորդ կիսամյակում «Ինգո Արմենիա» ապահովագրական ընկերությունում նաւագել է վարպետության եռամսյա դասերի: Հունիսի 14-ին դասընթացներն ավարտած ուսանողները հանդիսավոր կերպով ստացան հավաստագրեր: Ուսանողներին շնորհավորեցին բանկային գործի և ապահովագրության ամբիոնի դեկանար Աննա Ասլանյանը, «Ինգո Արմենիա»-ի գործադիր տնօրեն Լևոն Աթոռնյանը, կորպորատիվ հաճախորդների սպասարկման բաժնի ղեկավար Լիլիթ Շմավոնյանը: Վարպետության դասընթացների մասնակիցները կիրավիրվեն հարցագրույցի, և ընտրված ուսանողները հնարավորություն կստանան ամուսնությունում փորձառություն անցնելու և հեռանկարում նաև աշխատանքի տեղավորվելու:

ԵՎ ողական միության Տեմպուսի «Մարոկային գործնի նիշոցով կրթական հաստատությունների առաջխաղում» (PEOPLE) ծրագրի շրջանակում հունիսի 6-10-ը Ծվեղիայում (Ստոկհոլմ) կազմակերպվել է «Մոլոավարման ռազմավարական զարգացման պլան» թեմայով վերապարտաստում, որին մասնակցել են ծրագրի հետազոտող, ՀՊՏՀ անձնակազմի կառավարման բաժնի պետ Գոհար Սարգսյանը և փորձագետ, ուսումնամեթոդական աշխատանքների և աշխատաշուկայի հետ համագործակցության բաժնի պետ Գայանե Մերոպինյանը: PEOPLE ծրագրի շրջանակներում հեթաքանակ վերապարտաստում կազմակերպվել և իրականացվել է ծրագրի ՀՊՏՀ գործընկեր Ստոկհոլմի թագավորական տեխնոլոգիական ինստիտուտի կողմից (KTH):

Գիտության և արտաքին կապերի գծով պրոռեկտոր Գագիկ Վարդանյանը հունիսի 15-ին հյուրընկալել է Գերմանիայի Դաշնության Հովհանուլե Օֆենբրուրգ հանաւարանի բիզնեսի և արդյունաբերական ինժեներիայի ֆակուլտետի պրոֆեսոր Անդրեաս Քլասենին: Հանդիմանը ներկա է եղել ՏԿ և ՄՏՀ ֆակուլտետի դեկան Ալեքս Սարգսյանը: Գործընկերները հանգամանալից ներկայացրել են բուհերում միջազգային կապերի գծով աշխատանքները, խոսել առաջիկա պլանների մասին: Կողմերը նախնական համաձայնության են եկել մի շարք համատեղ ծրագրերի շուրջ, այդ թվում՝ դասախոսների և ուսանողների փոխանակման, համատեղ հետազոտությունների և այլն: